



*Sub falduri tricolore, roș-galbene-albastre,
Trăiască bunul August al demnității noastre
El piatră unghiulară a libertății noastre
În care stau dreptatea, durata, omenia
Trăiască Libertatea! Trăiască România!*



La fiecare aniversare a Zilei Eliberării — zi de răscruce a destinului național, zi de renaștere, de reînnoire a Patriei, dând replică, peste secole, în temeiul prime, desenând locul nostru nou pe harta geografică și spirituală a lumii — ne aflăm pe o inedită treaptă, în cu totul alt punct — mai înalt — al existenței noastre sau al istoriei. Avem, astfel, de fiecare dată, o altă reprezentare a Timpului, dacă nu simțim indiferenți la Timp, și n-avem cum fi.

Ne aflăm, în acest August una mie nouă sute șaptezeci și opt, al 34-lea August al libertății și demnității noastre, într-un punct din care, întorcând capul în urmă, trăim, mai profund ca oricând, sentimentul de a fi străbătut nu niște ani, ci niște ani-lumină, niște ani-forță, cei mai denși, cei mai vii ca stringența istorică, cei mai dinamici ca impetuoșitatea a dezvoltării, cei mai eroici, din toți anii eroici, din toate veacurile eroice, din toate filele eroice ale cărții țării. Niște ani care ne-au deprins cu o nouă, eroică măsură a Timpului, socotit nu în lungime, ci în intensitate. Când o singură fabrică modernă, construită în câteva sezoane, dă producția pe câțiva ani a întregii branșe (dacă branșa a existat!) din România cea veche, când, de la naționalizare încoace, volumul producției industriei naționale a sporit de peste 45 de ori, impunând ritmul românesc al dezvoltării printre cele mai alerte din lume, când venitul național, față de anul 1950, a crescut de 12 ori, când recoltele de grâu și porumb ating cifre pe care bogatul pământ al acestei țări nu le-a culezat niciodată, producția agricolă românească fiind azi, spun statisticile, de aproape trei ori mai mare decât în anii din preajma celui de-al doilea război mondial, când ne-am deprins a face riurile și fluviile să cadă năpraznic, minind turbine, când ne-am deprins a ridica pe orizontala cîmpurilor turnuri de nouă arhitectură, construind case noi pentru

mai bine de jumătate din populație, când am ridicat pe verticala demnității statura unui întreg popor — și aceasta numai într-o secundă istorică — ești obligat de fapte să reconsideri și anul, și ora, și secunda. Măsurată pe cronometrul nostru socialist, picătura de timp care se cheamă clipă se transformă într-o putere care destupă furnale, face să înflorească pământul în erupții arteziene de seve, naște propulsiile solare de energie, echivalente cu însăși degajarea energiei din roca geologică împietrită a uraniului, modifică pământul, oamenii, viața, devenind nu clipă, ci istorie.

Ne aflăm, în acest al 34-lea an de la acel fierbinte August al insurtecției — declanșatorul noii, eroice noastre istorii, al profundelor transformări revoluționare din toate domeniile vieții socio-economice a României și a românilor — într-un punct din care, întorcând capul în urmă, măsurând pietrele kilometrice ale drumului străbătut — pietre care înseamnă uzine, hidrocentrale, mari combinate, cărămizile noilor blocuri, fațadele noi, cărțile noi, abecedarele deschise de mîini noi, cuvintele și faptele noi ale unei țări întregi, adică pietrele înaltului edificiu al societății socialiste multilateral dezvoltate aflată în plină construcție, în plină desăvîrșire — descoperim, dincolo de succese, de cuceriri, de tot ce înseamnă viața noastră, mindria noastră, bucuriile noastre de azi, speranțele noastre de mâine, niște ani, niște zile și niște clipe care ne-au implicat nemijlocit eforturile, luptele, truda, suflarea, ființa, sub efigia unor acte istorice de o unică măreție și forță. Este forța acelor acte istorice ce depășesc insul, atrăgînd în gravitația lor milioanele de inși ce compun o țară, sau ceea ce ne-am obișnuit a numi, din acel August fierbinte al insurtecției, masele largi ale unei țări, chemate, pentru prima oară, să se im-

(Continuare în pag. 8)

Intrare în August

Intrarea noastră-n august
E un triumf al pîinii
E un triumf al păcii
În cel mai sincer sens.

Mișcare unitară
Dinspre legenda mîinii
Spre soarele dreptății
Imaculat și dens.

Intrarea noastră-n august
E un liman de cîntec
Descătușat din chinga
Febrilei așteptări

Precum întiul zîcnet
Al pruncului în pîntec
Ofrandă pentru poartă
Înrouatei zări.

Intrarea noastră-n august
E flacăra firească
Aprinsă de bărbații
Acestei vetre vii
Pe cînd propteau Carpații
Între amnar și iască
Spre a topi zăbrele
De oarbe colivii

Intrarea noastră-n august
E cea mai demnă stare
De dragoste prin care

Un milenar popor
Și-a regăsit în seva
Coloanei proletare
Vocația supremă
A dreptului la zbor.

Intrarea noastră-n august
E un ocean de grîne
Tălăuzit sub timpla
Martirilor țărani
Dinspre țărîmul dacic
Al stemelor străbune
Șpre comunistă stemă
Cu ctitori suverani.

GEORGE ȚARNEA ■

Din cuprins

- **Iată ce înseamnă ritmul românesc — la scara unui județ, a unei industrii, a unei localități**
- **Despre socialism sau ceea ce se vede în casa omului și în inima lui**
- **Chipul nou al țării**
- **34 de ani de victorii pe care îi datorăm comuniștilor, nouă înșine**

În preajma mării sărbători naționale de la 23 August

DOUĂ NOI ȘI SEMNIFICATIVE MOMENTE PARTIDULUI ȘI STATULUI NOSTRU PENTRU

În dimineața zilei de sâmbătă, 19 august, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a vizitat împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, cu ceilalți membri din conducerea de partid și de stat, Tîrgul de mostre de bunuri de consum organizat la Complexul expozițional din Piața Științei. Exponatele actualei ediții a Tîrgului de mostre evidențiază modul în care ramurile producătoare îndeplinesc Programul de dezvoltare a producției și desfacerii bunurilor de consum către populație în perioada 1976—1980, elaborat din inițiativa și sub îndrumarea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Vizitînd numeroase pavilioane ale ansamblului expozițional, secretarul general al partidului a examinat, împreună cu cadrele de conducere din domeniile respective, felul în care se realizează programele stabilite pentru fiecare ramură industrială. Au fost discutate și

cu acest prilej, o serie de măsuri pentru dezvoltarea în continuare, în ritm rapid, a producției în diferite sectoare, aplicarea și extinderea tehnologiilor moderne, capabile să asigure, în condiții de înaltă eficiență, bunuri de calitate superioară. În vederea stabilirii structurii fondului de marfă pentru anul viitor, indicînd să se acorde în continuare întreaga atenție lărgirii gamei sortimentale a mărfurilor puse la dispoziția populației și ridicării nivelului calitativ al acestora sub raport funcțional și estetic, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut, în același timp, ca noile exponate prezentate în cadrul tîrgului să fie puse la dispoziția cetățenilor, prin unitățile comerciale, în cantități corespunzătoare.

Vizitînd pavilioanele în care se află exponatele industriei alimentare și cele ale industriei ușoare, secretarul general al partidului a discutat pe larg cu factorii răspunzători din aceste domenii posibilitățile de diversificare a produc-

ției în concordanță cu nevoile și gusturile oamenilor muncii.

A fost vizitat, cu același interes, pavilionul întreprinderilor de confecții, unde varietatea veșmintelor pentru femei, bărbați și copii, realizate într-o bogată paletă coloristică, oferă imaginea fanteziei creatorilor din acest sector.

Tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarăsei Elena Ceaușescu, le-au fost prezentate, după aceea, în pavilionul de artă populară și artizanat creații originale de țesături, cusături, covoare, confecții artizanale, ceramică, obiecte din lemn. Reținînd cu satisfacție rezultatele obținute în păstrarea autenticității produselor, frumuseții lor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat extinderea acestor activități artizanale într-un număr tot mai mare de comune, atît în scopul satisfacerii cerințelor, îndeosebi la export, cît și al valorificării materiilor prime și a forței de muncă din mediul rural.

Sînt vizitate apoi pavilioanele indus-

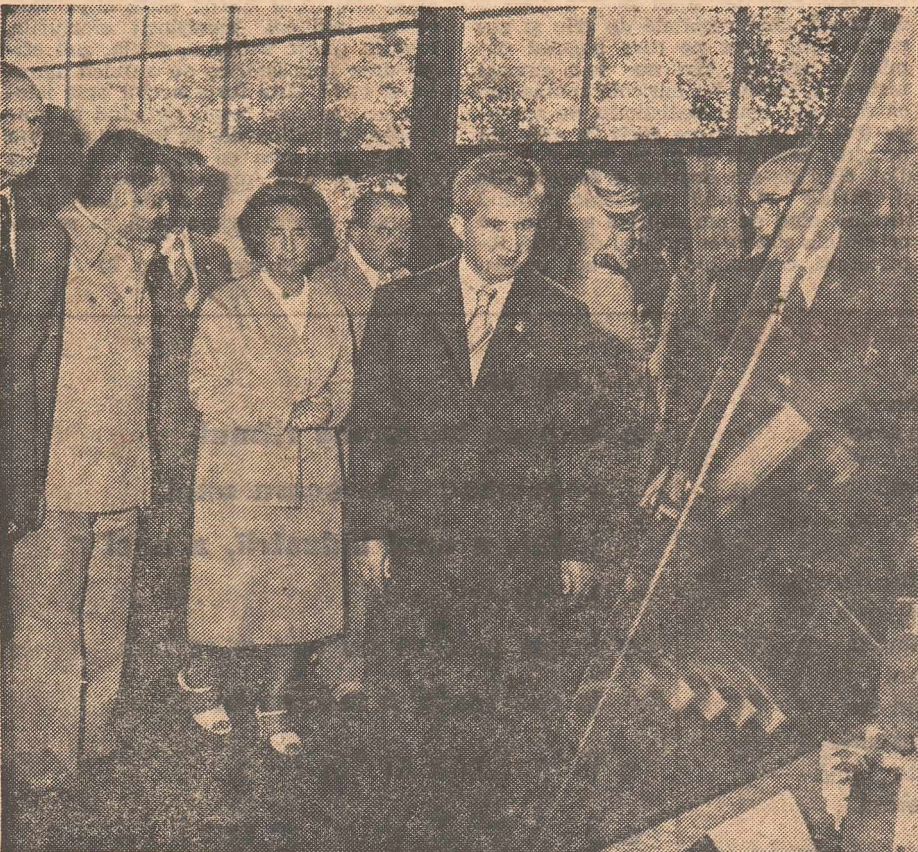
triei chimice, ramură ce urmează în acest cincinal să-și dubleze producția de bunuri de consum. Este de remarcat că majoritatea produselor chimice destinate pieții, cosmetice, articole de uz casnic, coloranți, lacuri, vopsele, mase plastice și anvelope, articole din cauciuc se obțin pe baza cercetărilor realizate în unitățile Institutului central de chimie.

Diversificarea producției de mobilă în concordanță cu dimensiunile apartamentelor, cu exigențele cumpărătorilor, o exprimă convingător cele peste o sută de tipuri de mobilier prezentate de economia forestieră și a materialelor de construcții, alături de o bogată gamă de materiale ceramice, plăci din gresie și faianță, produse din marmură, feronerie etc.

În pavilionul consacrat culturii și artei, exponate și grafice ilustrează dinamica producției și difuzării cărții și publicațiilor, a altor mijloace de informare în masă în țara noastră. În pavilion sînt prezentate de asemenea bunuri de consum realizate de artiștii plastici, cărora secretarul general al partidului le-a recomandat să realizeze produse superioare calitativ celor de serie industrială, îmbinînd armonios utilul cu frumosul.

Au fost trecute în revistă realizările întreprinderilor de sticlărie și ceramică fină, precum și ale celor care produc bunuri electrocasnice și de uz gospodăresc. În pavilionul rezervat acestora din urmă sînt etalate peste 8 000 de exponate. Sînt produse ce se disting prin funcționalitatea sporită, randamentul ridicat, consumul redus de energie electrică și combustibil, printr-o linie modernă, elegantă.

Prin observațiile și indicațiile date, prin concluziile desprinse în cadrul acestui nou dialog al secretarului general al partidului cu cadrele de răspundere din ministere și organizații economice, cu conducătorii unităților producătoare de bunuri de consum, vizita de lucru a marcat un moment deosebit în ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a întregii activități de producere a bunurilor de consum. Prin îndeplinirea indicațiilor date de secretarul general al partidului, oamenii muncii care lucrează în aceste sectoare își vor aduce o contribuție sporită la realizarea Programului de dezvoltare a producției și desfacerii bunurilor de consum către populație în perioada 1976—1980, program integrat preocupărilor constante ale partidului și statului nostru pentru creșterea necentenită a nivelului de trai material și spiritual al poporului.



DIN PERMANENTA PREOCUPARE A CONDUCĂTORULUI BUNĂSTAREA MATERIALĂ ȘI SPIRITUALĂ A NAȚIUNII

Luni, 21 august, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, a fost inaugurat „Muzeul colecțiilor de artă”, prestigios lăcaș de cultură al țării.

Numeroși cetățeni ai Capitalei, aflați în fața muzeului — situat pe Calea Victoriei, într-o clădire de o deosebită frumusețe arhitectonică — au făcut o însuflețită primire tovarășului Nicolae Ceaușescu.

În cuvântul de deschidere rostit de tovarășul Miu Dobrescu, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului Culturii și Educației Socialiste, s-a remarcat rolul secretarului general al partidului în crearea acestui nou așezământ de cultură: „Grație inițiativei dumneavoastră, grijii și atenției permanente, nesăbuite pe care le acordați dezvoltării continue a activității politice, ideologice, cultural-artistice, de formare a omului nou, cu un larg orizont cultural-științific, cu o conștiință umanist-revoluționară, astăzi peisajul spiritual al Capitalei, al întregii țări se îmbogățește cu un nou și reprezentativ lăcaș de cultură”.

„Muzeul colecțiilor de artă”, tezaur de o inestimabilă valoare artistică, adăpostește opere provenite din colecțiile unor amatori de artă care le-au adunat cu pasiune și apoi le-au pus la dispoziția publicului larg donându-le poporului, gestul lor având o profundă semnificație culturală și patriotică. Inaugurarea acestei instituții de cultură a fost un prilej de a omagia activitatea colecționarilor de artă care au creat și creează prin munca lor ansambluri de opere artistice de o mare putere emoțională, capabile să contribuie la educarea și formarea oamenilor. Totodată, muzeul vernisat luni demonstrează grija pe care o manifestă necontenit partidul și statul nostru pentru păstrarea și valorificarea patrimoniului cultural, pentru creațiile artistice care mărturisesc despre spiritualitatea poporului român, despre mersul său prin istorie.

În muzeu sînt prezente în momentul de față colecții care au deja o faimă bine constituită: „Colecția academician profesor George Oprescu”, „Colecția Elisabeta și Moise Weinberg”, „Colecția Krikor H. Zambaccian”, „Colecția Elena și dr. Iosif N. Dona”, „Colecția frații Beatrice și Hrandt Avakian”, „Colecția de artă comparată Alexandra și Barbu Slătineanu”, „Colecția memorială Iosif Iser”, „Colecția Serafina și Gheorghe Răut”, „Colecția de artă orientală Marcu Beza și a soților Hortensia și Vasile George Beza”, „Colecția Victor Eftimiu”, prezentarea monografică a pictorului Alexandru Phoebus, „Colecția prof. Garabet Avachian”, „Colecția Elena și Anastase Simu”. Aceste colecții cuprind lucrări de artiști români și străini de o inegalabilă valoare artistică.

În timpul vizitei prin muzeu tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au avut cuvinte de prețuire pentru strădania colecționarilor care cu pricepere și bun gust au reușit să strângă de-a lungul vieții lor adevărate comori artistice pe care astăzi le poate admira întregul popor.

Remarcînd buna organizare a muzeului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat totodată să existe o preocupare permanentă de îmbogățire a patrimoniului noului așezământ de cultură.

Au fost vizitate de asemenea și sălile destinate expozițiilor temporare în care sînt expuse lucrări de pictură, sculptură, grafică și tapiserie reunite sub titlul „Pagini de istorie”. În aceste opere artiști din diferite generații evocă personaje și evenimente importante ale istoriei noastre, glorifică prezentul socialist, marele avînt al societății socialiste românești în anii de cînd la conducerea partidului și statului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, personalitate de seamă a vieții politice internaționale.

În încheierea vizitei la „Muzeul colecțiilor de artă” tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au scris pe înțîia filă a cărții de onoare:

„Expresie grăitoare a grijii și atenției pe care partidul și statul nostru le acordă în mod constant păstrării și valorificării patrimoniului cultural național, „Muzeul colecțiilor de artă”, pe care îl inaugurăm astăzi, este chemat să îndeplinească, împreună cu celelalte edificii ale culturii și artei românești, un rol însemnat în activitatea de înlăturare a programului ideologic al partidului, de largire a orizontului de cultură și formare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii, creatorii tuturor bunurilor materiale și spirituale ale națiunii noastre, sub semnul amplei manifestări naționale de afirmare a geniului creator al poporului, Festivalul național „Cîntarea României”.



Dorim noii instituții de artă inaugurată azi, întregului nostru front cultural-artistice succes deplin în activitatea de înaltă răspundere pusă în slujba înfloririi continue a vieții spirituale a minunatului nostru popor, constructor al socialismului și comunismului pe pămîntul României”.

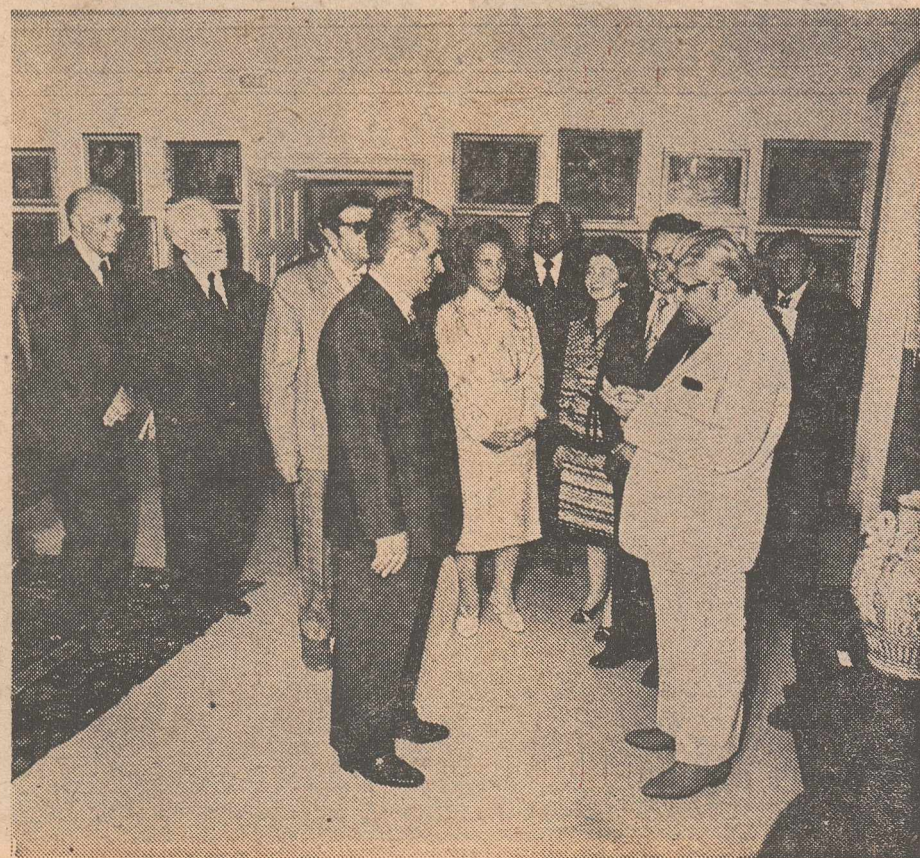
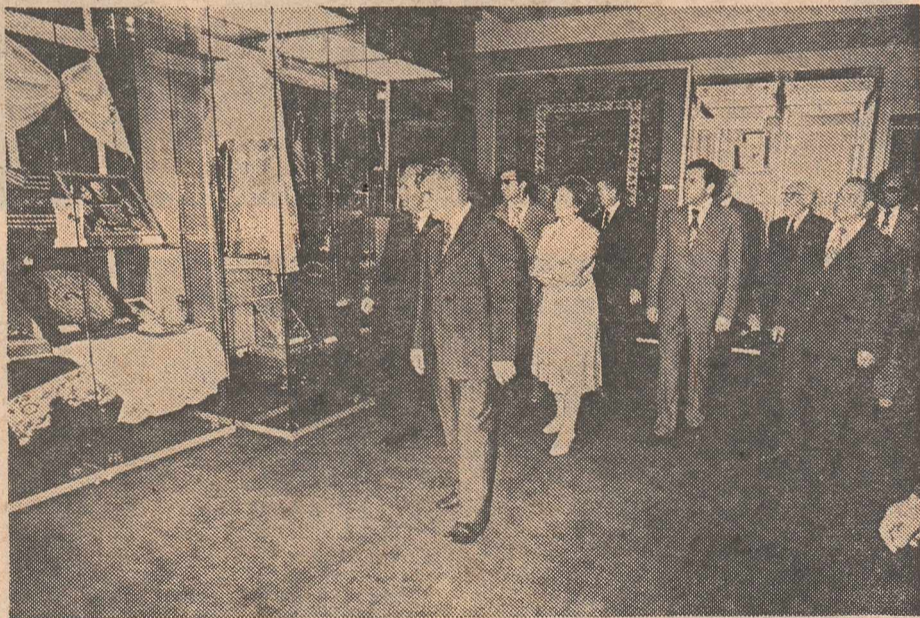
În aceeași zi tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat au vizitat expoziția „Mărturie ale dragostei, prețuirii și adincii recunoștințe manifestate de întregul partid și popor față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cu prilejul aniversării a 60 de ani de viață și a peste 45 de ani de activitate revoluționară”, deschisă în sălile Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România.

În expoziție sînt prezentate cele mai valoroase daruri oferite secretarului general al partidului din toate colțurile țării, de mari colective de oameni ai muncii din întreprinderi și instituții, de țărani, organizații ale partidului, organizații de masă și obștești, de simpli cetățeni, ca omagiu pentru rolul fundamental pe care îl are tovarășul Nicolae Ceaușescu în conducerea partidului și țării, în ridicarea României pe noi trepte de progres și civilizație.

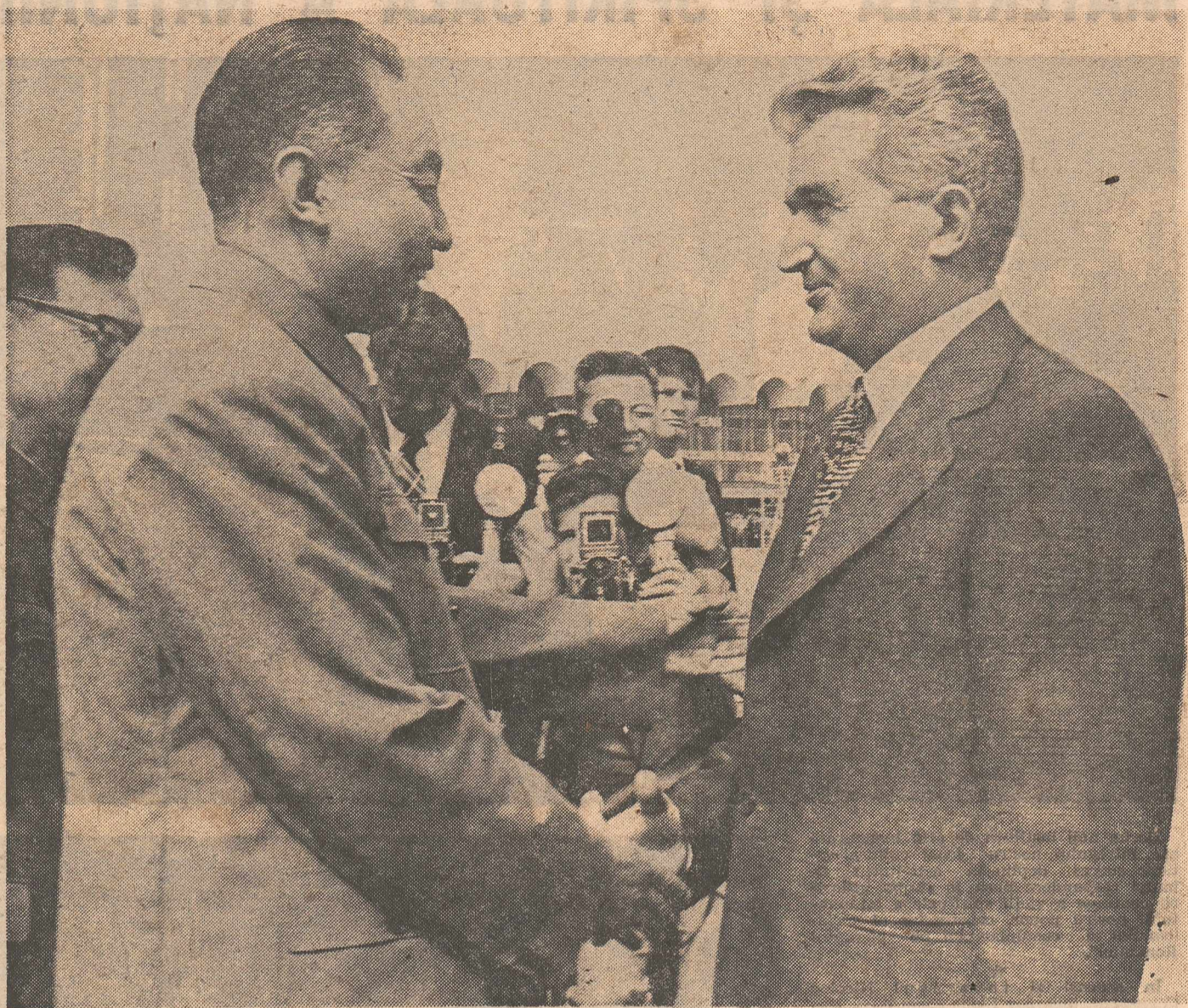
În expoziție se află miniaturi și machete ale unor obiective industriale importante, exponate care sugerează dezvoltarea armonioasă a județelor și localităților patriei. Numeroase alte obiecte expuse reflectă grija față de om, față de dezvoltarea lui multilaterală, prețuirea muncii tuturor în România — sentimente care călăuzesc în permanență gîndirea și acțiunile secretarului general al partidului. Printre aceste obiecte se află miniaturi ale unor unelte de muncă, statuete ale oțelului, mînerului sau tăietorului de lemne, covoare și carpete în care țesut chipul tovarășului Nicolae Ceaușescu, porțelanuri și cristaluri fine. Expoziția mai cuprinde și obiecte artistice cu semnificație istorică evocînd prezența secretarului general al partidului la sărbătorirea unor mari evenimente din viața poporului nostru, adîncă prețuire pe care întregul popor o acordă înaintașilor luptei pentru dreptate, libertate și independență națională. Plachete, broderii, țesături, îmbrăcăminte tradițională din toate zonele folclorice ale țării, piese din metale prețioase, sculpturi în lemn și marmură dezvăluie arta neasemuită a făuritorilor de frumos, geniul creator al poporului nostru care și-a manifestat sentimentele de dragoste și recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Expoziția mai cuprinde un mare număr de tablouri, busturi în bronz și marmură, portrete pe țesături sau încrustate în porțelanuri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu.

GEORGE ARION

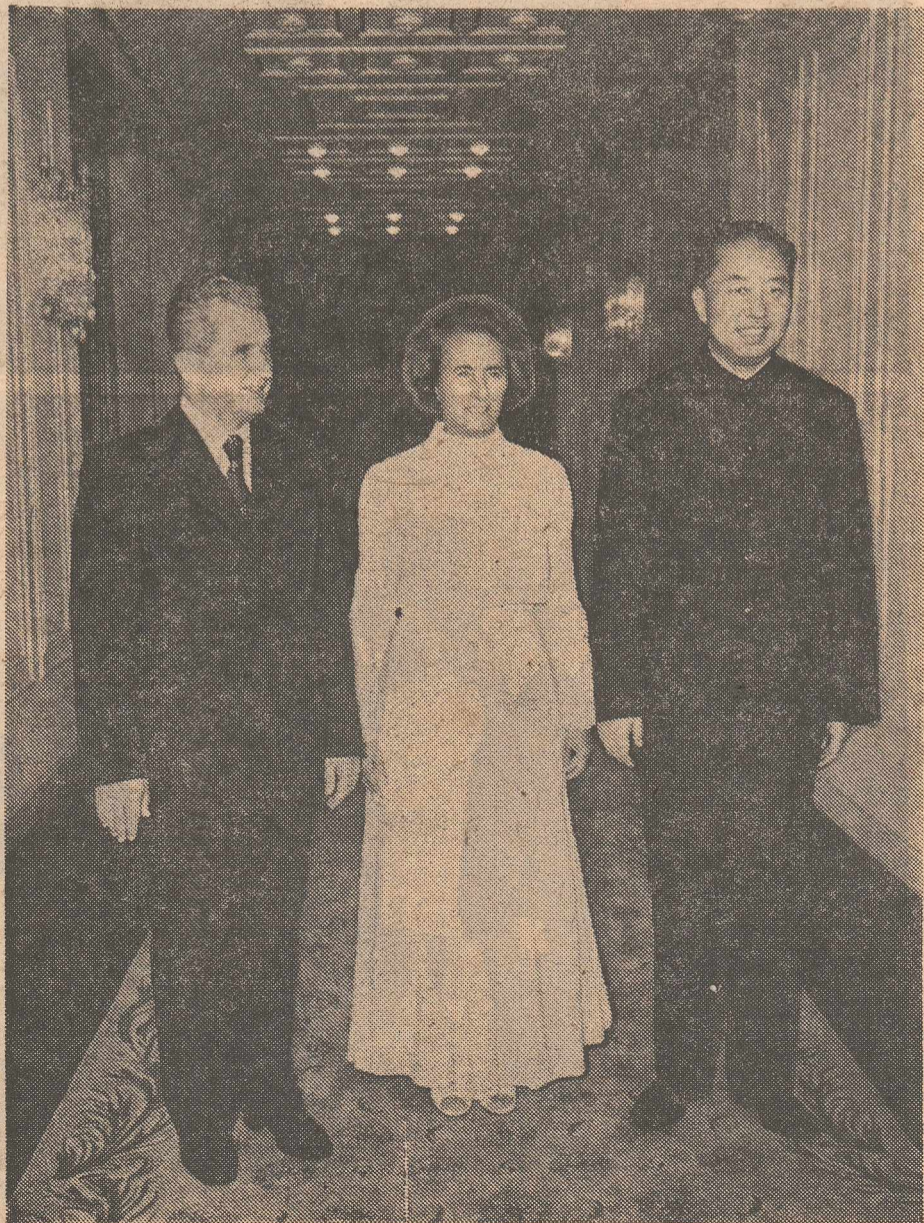


O REMARCABILĂ FILĂ ISTORICĂ ÎN CRONICA



„Întilnirile și convorbirile pe care le-am avut împreună cu tovarășul Hua Kuo-fen au fost deosebit de rodnice. Am adoptat noi hotărâri menite să dea o bază și mai concretă colaborării și prieteniei româno-chineze. Între țările și partidele noastre există raporturi îndelungate, întemeiate pe încredere, stimă și respect mutual, pe deplină egalitate și întrajutorare tovarășească. ...Intensificarea cooperării multilaterale dintre partidele și țările noastre va sluji, fără indoială, nu numai interesele celor două popoare, ci și ansamblul cauzei socialismului, progresului și păcii în lume“.

NICOLAE CEAUȘESCU



La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Hua Kuo-fen, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, a întreprins între 16—21 august o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

Salutată cu deosebită căldură și satisfacție de întregul popor, recenta vizită a marcat un nou moment de însemnătate istorică în evoluția continuu ascendentă a raporturilor frățești dintre cele două țări și popoare, animate de idealul comun al edificării societății socialiste, al construirii unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

Primirea caldă, prietenească, pe care populația Capitalei, oamenii muncii din județele vizitate, întregul nostru popor, au făcut-o înalților oaspeți, ca și manifestările de neuit pe care marele popor chinez le-a făcut în timpul vizitei întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu în mai 1973 în China populară au evidențiat încă o dată, cu deosebită putere, că între Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză, între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, între popoarele țărilor noastre s-au statornicit și se dezvoltă profunde legături prietenești, de strinsă colaborare și solidaritate, întemeiate pe stimă și respect reciproc, pe principiile și idealurile socialismului și păcii.

Desfășurată într-o perioadă cu profunde semnificații politice și istorice pentru poporul nostru — vizita a prilejuit solilor marelui popor chinez contactul nemijlocit cu vibranta participare a poporului român la înfăptuirea hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, cu realizările obținute în această perioadă în dezvoltarea economiei, științei și culturii, în ridicarea nivelului de trai și întărirea independenței țării.

Totodată, contactul nemijlocit cu colectivele de oameni ai muncii din întreprinderile, instituțiile și orașele vizitate a oferit celor mai de seamă reprezentanți ai marelui popor prieten posibilitatea de a constata înalta apreciere pe care poporul român o dă luptei revoluționare îndelungate a poporului chinez, succeselor sale pe calea socialismului, uriașei activități pe care el o desfășoară, sub conducerea Partidului Comunist Chinez, în frunte cu tovarășul Hua Kuo-fen, eminent fiu al poporului chinez, pentru transpunerea în viață a hotărârilor Congresului al XI-lea, pentru dezvoltarea și modernizarea economiei, a întregii societăți, rolului tot mai important pe care Republica Populară Chineză îl joacă pe arena mondială, în lupta împotriva politicii imperialiste, coloniale și neocoloniale, de dominație și asuprire, pentru triumful cauzei păcii, libertății și independenței popoarelor, conștient că succesele Chinei Populare, ca și realizările României și altor țări socialiste pe calea dezvoltării economice, tehnico-științifice și culturale, a ridicării nivelului general de viață și civilizație reprezintă o contribuție de seamă la sporirea prestigiului socialismului în lume, la întărirea forțelor revoluționare, democratice, antiimperialiste, în lupta pentru libertate și independență, pentru progres social și pace.

Convorbirile oficiale româno-chineze desfășurate sub semnul dorinței comune de a întări și dezvolta raporturile tradiționale de solidaritate, prietenie și colaborare dintre România și Republica Populară Chineză, dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, într-o atmosferă de caldă prietenie, stimă și înțelegere mutuală, au pus pregnant în evidență bunele relații dintre partidele, țările și popoarele noastre. În folosul și spre binele ambelor popoare, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume, s-a întărit continuu conlucrarea dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, colaborarea între organele de stat, organizațiile de masă și obștești,

PRIETENIEI ȘI COLABORĂRII ROMÂNNO-CHINEZE

„Vizita noastră a fost încununată de rezultate fructuoase. Am avut convorbiri cordiale și sincere cu tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, am discutat probleme legate de întărirea și dezvoltarea continuă a relațiilor bilaterale chino-române și am făcut un schimb de păreri asupra situației internaționale actuale și a altor probleme de interes comun... Dezvoltarea necontenită a relațiilor dintre China și România corespunde nu numai intereselor fundamentale ale popoarelor chinez și român, ci și intereselor popoarelor lumii și va exercita cu siguranță o inriuire profundă.”

HUA KUO-FEN



Imagini mai mult decât sugestive pentru atmosfera caldă și conținutul rodnic ce au caracterizat vizita oficială de prietenie în țara noastră a celui mai de seamă sol al marelui popor chinez, tovarășul Hua Kuo-fen.

s-a intensificat cooperarea economică și tehnico-științifică în toate sferile construcției socialiste, s-au amplificat acțiunile comune pe arena mondială pentru înlăturarea idealurilor de libertate și independență ale popoarelor, pentru dezvoltarea de sine stătătoare.

Părțile au subliniat că legăturile trainice dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez pe baza principiilor stimei și respectului reciproc, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovarășești și solidarității internaționale, au un rol determinant pentru asigurarea dezvoltării multilaterale a relațiilor dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză, dintre poporul român și poporul chinez, deschid noi perspective hotărârii comune de a extinde și diversifica și în viitor colaborarea pe linie de stat, a organizațiilor de masă și obștești, între parlamente și alte instituții ale celor două țări, schimbul de experiență în construcția socialistă dintre România și China populară.

Discuțiile la nivel înalt au reliefat importanța deosebită a Acordului de colaborare economică și tehnică pe termen lung semnat la Pekin precum și a convențiilor și protocoalelor semnate în timpul vizitei tovarășului Hua Kuo-fen în România, ca momente de cea mai mare importanță în cronica prieteniei româno-chineze, colaborării dintre partidele și țările noastre, în interesul celor două popoare, al cauzei socialismului, înscriindu-se, totodată, ca o contribuție la lupta forțelor înaintate ale lumii de azi pentru progres, colaborare și pace. Părțile și-au manifestat hotărârea comună de a promova forme largi de cooperare economică reciproc avantajoasă prin realizarea unor obiective industriale în comun, cooperarea în producție pe terțe piețe, de colaborare tehnico-științifică în domeniul cercetării, în primul rând în ramurile cele mai noi ale științei și tehnologiei contemporane.

Apreciind pozitiv rezultatele obținute în dezvoltarea colaborării în domeniile culturii, învățămîntului, presei, radiou-

lui, televiziunii, turismului și sportului, părțile au convenit ca acestea să se amplifice în continuare în scopul adâncirii continue a cunoașterii reciproce, cultivării prieteniei dintre cele două popoare.

Problemele complexe care frământă omenirea contemporană au făcut obiectul unui larg schimb de păreri, părțile exprimându-și interesul profund pentru statornicirea unui climat de pace în lume, indispensabil operei de edificare a noii orânduirii sociale în cele două țări. Convorbirile au evidențiat importanța luptei pentru asigurarea independenței popoarelor, a egalității în drepturi între toate statele — indiferent de mărimea și potențialul lor economic și militar — pentru excluderea forței și amenințării cu forța din raporturile dintre state.

Reafirmînd voința comună de a întări conlucrarea pe arena mondială, în vederea sporirii contribuției lor la soluționarea intereselor edificării unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră, părțile și-au manifestat hotărârea de a acționa consecvent, alături de celelalte popoare ale lumii, pentru lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, a oricăror forme de dominație și dictat, a politicii rasiste și de apartheid, pentru lichidarea subdezvoltării economice și edificarea unei noi ordini economice internaționale.

Succesul deplin și rezultatele fructuoase ale vizitei oficiale de prietenie a tovarășului Hua Kuo-fen, ale întâlnirilor și dialogului dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Hua Kuo-fen, subliniate în repetate rânduri în timpul convorbirilor la nivel înalt — constituie un nou și important moment în dezvoltarea continuă a raporturilor tradiționale de prietenie și colaborare dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză, dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, în interesul ambelor popoare, al cauzei generale a socialismului, păcii și colaborării internaționale.

ION CRISTIAN ■





cercuiri imperialiste occidentale. Participarea maselor muncitorești și țărănești, inclusiv țărani și muncitorii aflați sub arme, la rezistența antihitleristă și în insurecție, a avut rolul hotărâtor în transformarea luptei forțelor democratice și progresiste, pentru rezolvarea sarcinilor naționale ale luptei antihitleriste și antifasciste, în luptă pentru reforme sociale. Partidul Comunist Român, organizatorul și unificatorul mișcării de rezistență, inițiatorul insurecției, ieșise cu un prestigiu puternic din adânc sa ilegalitate de 20 de ani, devenind din primul moment participant la guvernarea țării. În jurul său s-au strâns masele populare, croindu-și astfel, sub conducerea lui, drum larg pe arena politică a țării și determinând desfășurarea cu forță irezistibilă a unui proces de continuă modificare a raportului forțelor de clasă în favoarea lor.

Premisele revoluției în țara noastră — factorii obiectivi și subiectivi — se creaseră pe parcursul unui secol de frământări sociale, dezvoltarea unora din acestea accelerându-se în anii dictaturii militare-fasciste și al celui de-al doilea război mondial. Cu toate acestea, revoluția burgheză-democratică nu fusese dusă până la capăt, desăvârșirea ei revenind clasei muncitoare. De aceea, revoluția democrat-populară în țara noastră, începută odată cu insurecția națională antifascistă și antiimperialistă din august 1944, a pus pe primul plan rezolvarea problemei agrare, care continua să ocupe locul central, concomitent cu sarcinile participării țării la războiul antihitlerist și a luptei pentru restabilirea și consolidarea independenței naționale, pentru înfăptuirea năzuințelor poporului de a fi liber și stăpîn pe bogățiile și munca sa, pe propriul său destin. Acestor sarcini li s-au adăugat al-

directe, prin departamentele ce conduceau, pentru frînarea și stăvilirea cursului spre dezvoltarea progresivă și progresistă a societății românești.

Întrind de la condițiile interne și internaționale favorabile, partidul comunist a făcut totul pentru asigurarea dezvoltării revoluției fără vărsări de sânge; în același timp, cunoscând faptul că burghezia nu cedează de bunăvoie frînțele conducerii, ei a luat toate măsurile și pentru eventualitatea în care forțele reacționare ar fi impus un război civil. Aceste măsuri au fost hotărâte, imprimând revoluției democrat-populare un caracter relativ pașnic. Pe această cale a fost instaurat, la 6 martie 1945, guvernul revoluționar democratic, care a adus cu sine o schimbare profundă în conținutul social al regimului politic. Era vorba de instaurarea puterii revoluționar-democratice a muncitorilor și țărănilor, rezultat al luptei strâns unite a clasei muncitoare, a țărănimii, a forțelor revoluționare și democratice. Același caracter a avut revoluția în continuare, până la sfârșitul anului 1947, când au fost înlăturate din guvern ultimele elemente burgheze, aliate vremelnic cu forțele revoluționare, dar care, împreună cu regele, se transformaseră în frînă ale procesului revoluționar înnoitor, cerut de legile inexorabile ale dezvoltării societății românești.

Poporul român, care în decursul istoriei sale a cunoscut consecințele nefaste ale dominației străine și prețul greu al cîștigării libertății, a tras învățăminte din lupta sa îndelungată și grea pentru independență și unitate statală. El și-a dat seama că numai sporind neîncetat avuția națională, își poate asigura viața așa cum dorește. De aceea, sub conducerea Partidului Comunist Român, el a trecut cu toată fermitatea la înfăptuirea revoluției socialiste. În cadrul acestui proces, politica de industrializare socialistă a țării, promovată cu consecvență de partid, s-a dovedit veriga hotărătoare a lichidării înăpoyerii economice, a dezvoltării agriculturii, transporturilor, a întregii economii naționale, consolidării noilor relații sociale, edificării cu succes a noii orînduirii.

De la Conferința Națională a P.C.R., din octombrie 1945, cînd s-au schițat jaloanele politicii de industrializare, marcată de congresele Partidului Comunist Român, îndeosebi de Congreșele IX, X și XI, de Conferințele Naționale din 1967, 1972 și 1977, industria își întărește necontenit poziția conducătoare în economie, sporindu-și ponderea în crearea venitului național, în realizarea reproducției lărgite și satisfacerea nevoilor de consum ale populației, în dezvoltarea schimburilor economice externe. România se înfățișează astăzi ca o țară socialistă în plină dezvoltare, care a cunoscut și cunoaște transformări radicale în toate domeniile și înainteașii pași siguri pe calea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, factorul determinant al progresului neîntrerupt, al întăririi independenței și suveranității naționale.

Stăpîn unic pe destinele sale, poporul român continuă astăzi pe un plan superior opera înaintașilor de întărire a unității sale, de consolidare a independenței și suveranității țării — premise hotărătoare ale înfloririi continue a societății românești. „Ne îndeamnă la această politică — spunea președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, — ... din părtăria istoriei, strămoșii noștri... care și-au închinat viața înălțării națiunii noastre. Ei ne îndeamnă să găsim căile cele mai bune pentru întărirea și dezvoltarea relațiilor de prietenie cu popoarele vecine, pentru că nu o dată popoarele noastre au luptat împreună, împotriva dușmanilor sau asupritorilor comuni”.

Exprimîndu-și sentimentele de înaltă cinstire a memoriei ostașilor coaliției antihitleriste, a milioanelor de combatanți și patrioți din mișcarea de rezistență, care și-au vărsat sângele în luptă împotriva fascismului, poporul român își exprimă convingerea că, așa cum unirea forțelor antifasciste în timpul marii înclăstări a asigurat victoria, tot astfel, lupta unită a tuturor forțelor iubitoare de pace poate asigura astăzi salvarea omenirii de pericolul unui nou război și mai pustitor, statornicirea unui climat de înțelegere între toate popoarele planetei noastre.

În ceea ce îl privește, poporul român este ferm hotărît să meargă mai departe pe drumul apărării intereselor lui fundamentale, al păcii și prieteniei între popoare, prietenie bazată pe respectul independenței și suveranității naționale, pe încredere și stimă reciprocă.

GHEORGHE ZAHARIA ■

Insurecția din August 1944, moment de cotitură în istoria poporului român

Poporul român, iubitor de libertate națională și progres economico-social neîntrerupt, sărbătorește cu constantă emoție și mîndrie patriotică momentele importante din istoria sa multimilenară.

Cel mai recent dintre aceste momente ce au reprezentat puncte nodale, de cotitură în lungul și anevoiosul drum ascendent al poporului nostru spre forme de civilizație materială și spirituală cu conținut tot mai consistent, îl constituie actul memorabil săvîrșit de el în august 1944. Încununare a luptei duse de-a lungul secolelor împotriva asupririi naționale și sociale, pentru libertate și independență națională, pentru propășirea țării pe calea progresului neîntrerupt, insurecția din august a dat o perspectivă nouă dezvoltării ulterioare a țării, reprezentînd începutul revoluției populare, transformată din mers în revoluția socialistă. „Înfăptuirea insurecției naționale antifasciste din august 1944 — spunea în 1973 tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român — constituia o necesitate imperioasă, la care au luat parte activă toate forțele ce se pronunțau pentru independența țării, pentru progresul ei economico-social. Se poate spune că acest act de importanță istorică crucială pentru România a deschis calea nu numai a eliberării definitive a patriei noastre de sub jugul dominației străine și a eliberării sociale a maselor, dar și a unei ere noi, de făurire a celei mai înaintate orînduirii — orînduirea socialistă, în care poporul este pe deplin stăpîn pe destinele sale”.

Evenimentele interbelice, îndeosebi cele consumate în primul an al celui de-al doilea război mondial, stîrbiseră grav independența și suveranitatea României. Consecința logică a evoluției nefaste a raportului de forțe pe arena internațională, care influențase în mod hotărâtor situația politică internă, a fost dezmembrarea țării, în vara anului 1940 și împingerea ei în brațele Germaniei naziste.

În anii ce au urmat, Partidul Comunist Român a dat glas frământărilor și aspirațiilor marii majorități a populației,

a organizat — împreună cu alte forțe patriotice antihitleriste — lupta pentru scoaterea țării de sub dominația Germaniei naziste și alăturarea ei coaliției antifasciste, pentru restabilirea independenței și suveranității României. Împrejurările vitrege au obligat pașnicul popor român, ca de atîtea ori în îndepărtatul său trecut, să-și apere din nou dreptul la viață prin acțiuni politice, dar și cu arma în mînă.

Schimbările intervenite pe parcursul războiului aveau să asigure condiții pentru realizarea unității forțelor politice nefasciste, democratice și antihitleriste, a întregului popor, avînd ca scop al acțiunii unitare eliberarea țării de sub dominația celui de-al treilea Reich, restabilirea independenței și suveranității patriei. Insurecția din august 1944, organizată pe această bază, a cărei forță principală, inițiatoră și conducătoare, a fost Partidul Comunist Român, a scos țara de sub dominația Germaniei naziste și — odată cu aceasta a deschis perspectiva înlăturării oricărei dominații imperialiste. Ea a zdruncinat puternic dispozitivul militar german în sud-estul european, spulberînd speranțele comandamentului suprem al Wehrmachtului de a-și refacă apărarea pe arcul carpatic românesc și a-l transforma într-o barieră greu de trecut în calea forțelor sovietice spre Balcani, sud-vestul și centrul continentului. Din sudul Moldovei și de la Tulcea, armatele sovietice au străbătut un spațiu curățat de inamic și au ajuns fără dificultăți, pînă la începutul lunii septembrie, la frontiera româno-bulgară, iar la mijlocul aceleiași luni, la frontierele româno-iugoslavă și româno-ungară.

Eliberarea patriei și contribuția adusă la zdrobirea Germaniei naziste au readus în frontierele naționale firești partea nord-vestică a țării.

Înlăturarea regimului dictatorial antonescienesc, expresie politică extremă a burgheziei, a constituit totodată o puternică lovitură dată acestei clase dominante, de pe urma căreia nu și-a mai putut reveni, cu toată împotrivirea celor mai reacționare virfuri ale ei și cu tot sprijinul primit din partea unor

tele, rezultate din situația internațională a României, care vizau crearea unui climat intern și internațional necesar deplin normalizării raporturilor cu Națiunile Unite, afirmării ei pe plan internațional ca o forță activă a colaborării în folosul păcii, progresului, democrației și socialismului.

Toate aceste sarcini au determinat o anumită configurație a dispozitivului forțelor de clasă, anumite deplasări și regrupări, dînd vieții politice a țării, în perioada ce a urmat insurecției din august 1944, aspectul unui mozaic de forțe sociale și politice, de la clasa muncitoare și pînă la cercurile palatului regal, care participaseră la lupta împotriva dominației Germaniei naziste și colaboraseră la înfăptuirea insurecției, fiecare cu teluri și revendicări proprii. Factorul hotărâtor l-au constituit însă masele largi de oameni ai muncii, forțele democratice, progresiste și revoluționare coalizate în jurul clasei muncitoare, în Frontul Național Democrat, care reprezenta covârșitoarea majoritate a națiunii române și care a imprimat procesului de renaștere democratică a țării un curs mereu ascendent. În acest peisaj politic complex și contradictoriu, Partidul Comunist Român are meritul de a fi aplicat în mod creator legile generale ale revoluției la condițiile concrete istorice ale țării, definind sarcinile de ordin strategic și tactic, organizînd și conducînd forțele sociale și politice, angajate în lupta împotriva reacțiunii, pentru *cucerirea puterii politice în stat*, ceea ce constituie problema fundamentală a oricărei revoluții.

Lupta pentru putere dintre forțele democrat-revoluționare, care considerau insurecția ca început al unui proces de transformări revoluționare, și reacțiunea virfurilor burgheziei, care considerau insurecția drept un capitol de încheiere a luptei contra dominației Germaniei naziste și revenirea la stările social-politice anterioare celui de-al doilea război mondial, a început imediat după victoria insurecției, cînd reprezentanții reacțiunii din guvernul de la 23 August 1944 au adoptat măsuri

„Vrăjmașii țării-s apa
care trece, voi sinteți
pietrele care rămân!”

Ziua 23, luna august, anul 1944. Senin și cald. Vestii negre de pe front. Guvernul făcea politica guvernului; poporul gîndea și vorbea politica poporului. Formațiunile de luptă patriotice erau pregătite de partidul comunistilor pentru clipa cea mare. La ora 17 și 15 minute, mareșalul Ion Antonescu, încercînd să mai fie liniștit, le spunea celor care îl arestaseră: „Nemernicilor, mîine o să vă spinzur în piața Teatrului Național.” Dar rolul lui se sfîrșise. Poporul român îndurase destule. Avea cîteva lucruri de spus hitleristilor și mai avea destule de spus lumii. Și poporul, condus de comunisti, a început să se rostească.

...Trecînd prin Capitală, la 30—31 august, armatele sovietice au fost primite cu steaguri și flori într-un București eliberat.

...La luptele duse între 23 și 31 august de forțele insurrecționale românești au participat peste 460 000 de militari și premilitari, precum și numeroase formațiuni de luptă patriotice. Inamicul a suferit pierderi de peste 5 000 de morți, circa 56 500 de prizonieri, dintre care 14 generali și 1 224 de ofițeri. Au fost capturate 222 de avioane, 438 de nave fluviale și maritime, numeroase mijloace tehnice de luptă și de transport.

...Insurecția națională armată anti-fascistă și antiimperialistă din România a grăbit mult Ziua Victoriei. A. I. Vișnșchi, reprezentantul Uniunii Sovietice la Conferința de pace de la Paris, spunea: „La 23 August 1944, cînd nu erau încă evidente perspectivele dezvoltării viitoare a evenimentelor și cînd soartă Germaniei hitleriste era departe de a fi clară, România a încetat complet operațiile militare contra Uniunii Sovietice pe toate teatrele de război, a încetat războiul contra Națiunilor Unite, a rupt relațiile cu Germania și sateliții săi, a intrat în război alături de statele aliate împotriva Germaniei... Prin aceasta, România a acordat un ajutor Națiunilor Unite și în primul rînd Uniunii Sovietice care, mai mult decît alte țări, a trecut prin greutățile atacurilor militare ale Germaniei și ale sateliților ei”.

...În Ianuarie 1945, cerînd ca România să i se acorde calitatea de cobeligerant printre învingători, deputatul laburist Ivor Thomas recunoștea că: „România este a patra țară din punct de vedere al efectivelor trimise pe front împotriva Germaniei”.

...Armata română a participat prin lupte și jertfe grele nu numai la eliberarea pămîntului patriei noastre dar și la eliberarea Ungariei, a Cehoslovaciei, a Austriei. Ea a străbătut mult peste o mie de kilometri, ajungînd pînă în Boemia, a escaladat prin lupte 20 de masive muntoase, a forțat 12 cursuri mari de apă, a eliberat 3 831 de localități, a provocat inamicului pierderi de peste 118 000 de prizonieri și circa 20 000 de morți, ceea ce însumează efectivul aproximativ a 14 divizii. Pierderile armatei române în războiul antihitlerist, începînd cu insurecția din august, au fost în jur de 167 500 de oameni. Morți, răniți și dispăruți.

...Gheorghe Dăian, Nicolae Cibian, Matei Lenz, Adam Borza, Matei Binder, Gheorghe Basarabă, Adam Vochiț. Și alții. Mulți alții. Nume înscrise pe Monumentul Eroilor dintr-un sat hunedorean, Romos, unde în marmură au fost săpate cuvintele: „Eroi ce v-ați lăsat ogor și casă, / Fii bravi al strămoșescului Romos, / Să vă-nucune jertfa glorioasă / Statornicul urmașilor priinos. / Ploasă amintirea vă petrece / În fiecare suflet de român / Vrăjmașii țării-s apa care trece / Voi sinteți pietrele care rămân”.

**Cucerirea puterii de către
popor — moment hotărîtor în
transformarea revoluționară
a țării**

...Matei Ruegg, de la întreprinderea de mecanică fină Sinaia. 55 ani. Lucrez aici din 1939. Am început ca ucenic strungar. Ce a fost atunci, în 1944, îmi aduc aminte de parcă totu s-ar fi întîmplat ieri. În dimineața zilei de 24 august, cînd am venit la serviciu, vă dați seama, după o noapte în care n-a mai dormit nimeni, la poartă ședea Petre Bumbea, un comunist mai vîrstnic. El, împreună cu grupa de oameni pe care-o conducea, hotărîra cine mai intră

34 de ani de istorie pe care îi datorăm comunistilor, nouă înșine



sau nu în fabrică. De fapt nu ne alegea el atunci. Ne aleseserăm singuri, în anii de pînă atunci, după faptele și după cinstea fiecăruia. Oricum, în ziua aceea nu mai era loc printre noi pentru oameni nesiguri, în care partidul nu putea avea încredere. Venise vremea ca idealurile de libertate, de independență ale poporului român să fie împlinite. Sub conducerea comunistilor se trecea de la vis la faptă. Pe front sau în fabrici. Eu am lucrat în fabrică. Împreună cu tovarășii mei produceam, fără întrerupere, proiectile antitanc. Proiectile originale, românești. Și erau foarte bune. Așa am înțeles să ne facem datoria față de patrie, să răspundem chemării partidului — **Totul pentru front, totul pentru victorie.** O chemare căreia i-a răspuns, ca un singur om, într-o unitate impresionantă, țara întreagă. Nu voi uita niciodată. Pretutindeni țara se însuflețise, răzvrătindu-se împotriva barbariei fasciste, pretutindeni vedeam, simțeam același puternic, irezistibil elan patriotic, revoluționar. Noi, cum am spus, făceam proiectile antitanc. La „1 Mai”, fostă „Concordia”, din Ploiești, se lucrau și zilnic erau trimise, pe front, tunuri. Sub ochii noștri văzusem cum se retrag, pe Valea Prahovei trupele hitleriste. Apoi, în cele aproape nouă luni care au urmat pînă în primăvara anului 1945, ziarele ne aduceau permanent știri despre izbînzile strălucite ale armatei române, alături de aliați. Erau cele mai mari bucurii pe care le puteam avea. Apoi a venit pacea. Ziua Victoriei. Începea, de fapt, o altă luptă. Aceea a frontului muncii. Sub conducerea partidului, care a dus apoi grele și aspre bătălii de clasă, în lupta pentru cucerirea puterii, ca fiu legitim al poporului și strălucit îndrumător și înfăptuitor al marilor sale idealuri. Începea truda pentru reconstrucția țării, de edificare a socialismului în România. Eu cu tovarășii mei am continuat să muncim, urmînd, ca și pînă atunci, cuvîntul partidului nostru. Topeam armele războiului și făceam din ele unelte ale vieții. Făceam pentru agricultură sape, coase, seceri. Ani la rînd. Pînă în 1953, cînd cerințele economiei naționale au determinat ca la Sinaia, pe locul fostei fabricuțe, să se ridice o întreprindere de mecanică fină, care, de la un cincinal la altul, a devenit o tot mai puternică unitate a industriei noastre moderne. Sintem în prezent, în România socialistă, principalii producători de echipamente de injecție pentru motoarele diesel fabricate în țară. Iar noi, cei care am crescut odată cu țara nouă, sintem alți oameni...

...Simion Danciu, maistru miner, Erou al Muncii Socialiste: Am început lucrul în 1935. Tot aici la mină, la Cavnic. Ca muncitor la suprafață. Un an mai tîrziu m-am angajat ca ucenic forjor, să-nvăț și eu o meșerie adevărată. Tot aici, la mină. Dar miner în adevăratul înțeles al cuvîntului n-am devenit decît în 1940, cînd am intrat în subteran. Era în preajma Dictatului de la Viena, cînd o parte a țării a intrat sub stăpînire străină. Nu puteam să rabd. Dacă aș fi rămas, însemna să muncesc pentru dușmanii țării. Am trecut, de aceea, clandestin așa așa-zisă graniță. Dar, în țară, unde puteam să mă duc dacă nu tot printre mineri? Am mers la Petrița, unde am lucrat cîțiva ani

**Cu insurecția din august
a început dreptul de a munci
pentru o țară independentă**

...Simion Danciu, maistru miner, Erou al Muncii Socialiste: Am început lucrul în 1935. Tot aici la mină, la Cavnic. Ca muncitor la suprafață. Un an mai tîrziu m-am angajat ca ucenic forjor, să-nvăț și eu o meșerie adevărată. Tot aici, la mină. Dar miner în adevăratul înțeles al cuvîntului n-am devenit decît în 1940, cînd am intrat în subteran. Era în preajma Dictatului de la Viena, cînd o parte a țării a intrat sub stăpînire străină. Nu puteam să rabd. Dacă aș fi rămas, însemna să muncesc pentru dușmanii țării. Am trecut, de aceea, clandestin așa așa-zisă graniță. Dar, în țară, unde puteam să mă duc dacă nu tot printre mineri? Am mers la Petrița, unde am lucrat cîțiva ani

În august 1944, acolo eram. Mă aflam așadar într-un puternic colectiv muncitoresc. Partidul Comunist avea acolo oameni de nădejde, căliți în focul luptelor revoluționare din anii ilegalității. Urmînd cuvîntul lor, al comunistilor, cuvîntul care exprima gîndul cel mai curat al țării, visul ei de libertate, de independență, minerii s-au dovedit atunci mari patrioți. Mai mult decît oricînd pînă atunci, a scoate cărbune, cît mai mult cărbune, însemna, concret, patriotism. Noi asta am făcut, cît ne-au ținut puterile. Pe urmă, în 1945, m-am întors acasă. Dar nu mai eram singur, fiindcă la Petrița am cunoscut-o pe soția mea, Maria, cu care am dus viață fericită și liniștită, și cu care am avut doi copii, Liviu și Lucia, azi oameni în toată firea, cu meseriile și pe la casele lor. După război, mai încoace, am ajuns maistru de schimb și șeful sectorului 2 la mina Cavnic. Insurecția din august a însemnat pentru mine deci posibilitatea de a mă întoarce acasă, în locul unde m-am născut. De a mă întoarce și de a munci aici, la Cavnic. Aici unde nu numai eu — cît mă vor mai ține puterile — ci și copiii și nepoții mei se cuvîne să aibă la rîndul lor familiile și casele, iar prețul vieții lor să fie mun-



ca pentru țara socialistă, independentă și puternică.

...N-avem specialiști, spuneau unii specialiști. Muncitorii de la atelierul de turnătorie din cadrul Șantierului Naval Galați au pus atunci în cumpănă experiența lor, puterea de a întui componenta unor aliaje admisibile. A fost o muncă titanică. De două mii de ori au crezut că au rezolvat, și de tot atîtea ori se înșelaseră. Simțeau că li se subțiază nervii dar o luau, închizînd ochii și respirînd adînc, de la capăt. Celor două mii de probe făcute în toate laboratoarele Galaților li s-a mai adăugat încă una, care era chiar soluția îndelung căutată. Așa s-a născut, în aprilie 1962, elicea mare, navală, românească. La capătul unei lupte cu imposibilul, dusă de tehnicianul Mircea Roibu și oamenii săi.

**Socialismul — istorie nouă
în țară străveche**

...1965. Țara se numește Republica Socialistă România. Partidul se numește Partidul Comunist Român. În istoria sa, în istoria țării, Congresul ținut în vara aceluia an era al IX-lea.

...La cei 41 de ani ai săi, Zoltan Kolozsvary, doctor în ingineria tratamentelor termice, unul dintre cei mai buni specialiști din țară în acest domeniu, este șeful secției de cercetare și proiectare de pe linia întreprinderea „Metalotehnica” din Tîrgu Mureș. Meseria lui e una de explorator și constă în a gîndi metalul în toate relațiile posibile, a-l adapta, a-i schimba calitățile prin efecte termice și termochimice. Pe scurt, a-i mări prețul. Așa s-a ajuns la performanța ca dintr-o tonă de metal să se obțină o producție în valoare de peste un milion de lei... Anii au adus acestui colectiv de cercetători 14 brevete de invenții. Alte cinci se află în curs de studiu. Iar autorii nu au, decît prea puțini, peste 30 de ani. Inginerul Zoltan Kolozsvary are despre mai tinerii săi colegi români și maghiari credința că se poate lucra cu ei precis și frumos cum merg stelele pe cer.

...Au văzut cum fulgerele mușcă din stîncă și se fărîmițează în zeci de piraie de foc, lăsînd în urmă pete de funingine peste piatra încinsă. Au lucrat și la temperaturi de treizeci de grade minus. Se odihneau și seara o luau de la capăt, lu lumina becurilor așezate pe crengile

brazilor, feeric, s-ar putea spune, dacă munca aceea îndirjită nu s-ar fi petrecut într-un peisaj ireal, frînt și răscut în pulberea acelei lumini sărăcăcioase, suspendate în noapte. „Eram noi”, spune Nicolae Tănase, șeful aceluia schimb de onoare care a lucrat, atunci, la stația de pompa, unde apa este adusă la cota 1353,75 și lăsată să cadă spre ma-



rele lac de acumulare de la Vidra. „Eram noi”. Atît. Erau ei, adevărații bărbați, datorită cărora în arborele subteran al sistemului hidroenergetic de la Lotru riul Jidoaia frează, azi, ca o panglică de lumină. Amintirea acelor ani a rămas și prin felul cum unii dintre ei și-au numit copiii: Vidruța, Lotrioara...

Partidul: inimă în inima țării

...În ziua cînd s-a deschis Congresul al XI-lea al partidului, ascultam Raportul la mine în secție, că aveam un aparat de radio, din așa mic, portativ. Și cum să spun, cînd am auzit că „în viitorul cincinal va trebui realizată mecanizarea completă a lucrărilor agricole”, cînd am auzit glasul acela familiar nouă, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, mi-am închipuit că poate și dînsul, în acea clipă, se gîndea la noi, la vizitele pe care le-a făcut la „Semănătoarea”. Tot așa de sigur cum știu că mă cheamă Ion Tutunaru și sînt aici șef de brigadă, mai știu că sînt un om cinstit și conștiincios, neavînd nevoie să fiu tras de mîncă pentru a lucra; dar, ca să fiu drept, cred că așa cum am muncit în ziua aceea și din ziua aceea încoace n-am muncit niciodată...

...O frumoasă seară de toamnă. Colonelul Mihail Tuchiac, comandantul centrului militar al sectorului 1 București, se adresa unui grup de recruți: „Dragii mei! Cît veți lipsi voi de acasă nu e o veșnicie. La întoarcere veti spune însă că v-ați făcut datoria. Aveți o mare răspundere față de părinți, față de familiile voastre. Față de patrie, de partid și de popor. Tocmai de aceea trebuie să vă instruiți. Asupra mîncării să n-aveți grijă. Asupra dormitului, la fel. Ei, nu este timp acum, dar dacă v-aș spune eu cum am făcut armata! Mai înfii ce mincam și unde dormeam! O să vă convingeți: cînd veți veni înapoi, veți fi mai împliniți. Vă doresc multă sănătate, serviciu militar ușor. Să fiți militari de frunte, demni urmași ai celor ce au făcut din acest popor mic la număr, un popor mare la fapte!”.

...Maistru Constantin Mareș: Era 14 decembrie 1973. M-am trezit la ora șase, fiindcă urma să lucrez în schimbul de dimineață. Pe la șase și jumătate mă aflam la marginea orașului, pe viaduct. Veneam pe jos, așa cum vin și acum, pentru că m-am învățat să-mi potriveșc pasul în așa fel încît cu o jumătate de oră înainte de intrarea în schimb să fiu în preajma acestui viaduct pe care-l consider, în drumul meu, un reper sigur că nu voi întîrzia. N-am întîrziat nici atunci, cum n-am întîrziat niciodată. La șapte mă aflam în hala oțelăriei a doua, lingă cuptorul de 50 de tone care urma să intre în funcțiune în acea zi, iar evenimentul să reprezinte, de fapt, inaugurarea Combinatului de oțeluri speciale aici, la Tîrgoviște. Pe la 9 au încărcat cuptorul și oțelăria s-a umplut de pocnetele, ca niște tunete îndepărtate, produse de contactele și descărcările electrice dinăuntru. Apoi fierberea activă a trecut, s-a lăsat o tăcere adîncă, apăsătoare. Prin vizoarele astea din sticlă de cobalt pe care noi, oțelarii, le purtăm totdeauna după noi, supravegheam „fierberea liniștită”,

(Continuare în pagina 17)

DINU COSTESCU
ION GROZĂȘTEANU

„Electrobanat” sau despre lumină și muncitorii ei

- Toate sarcinile și angajamentele asumate în cinstea zilei de 23 August au fost îndeplinite ● De la baterii, în urmă cu 20 de ani, la corpuri de iluminat cu halogeni și halogenuri metalice ● Omologarea corpurilor de iluminat produse în România se face, începând cu 1977, în România ● De la 500 de lămpi la 1 000 ● Executăm scule chiar și pentru furnizori ● 3 000—3 500 lei pe lună pentru un muncitor bun

— Tovarășe director adjunct Iosif Drăghici, am venit la „Electrobanatul”, întreprindere de aici, din Timișoara, dornici să aflăm lucruri despre producție și despre viață, despre realizări și aspirații, despre ceea ce v-ați propus în vederea sărbătoririi zilei de 23 August. Ce credeți dumneavoastră că înseamnă întreprinderea pentru un cetățean al României?

— Schematic, înseamnă un loc unde se produc bunuri. Asta pentru cetățean. Cât despre noi, lucrurile sînt limpezi: este viața noastră.

— Cît de mult a pătruns „Electrobanatul” în viața omului?

— Produsele noastre însoțesc peste tot viața omului. Pe munte, pe vapor, în avion, în mină. În locuință. În halele de producție, pe terenurile de sport.

— Ca realitate industrială ce reprezintă acum „Elba”?

— Avem un plan de producție de peste un miliard. În 1972, ca să iau un an cât de cât mai apropiat, planul era la jumătate. Facem acum baterii și elemente galvanice, faruri și lămpi de semnalizare pentru autovehicule, corpuri de iluminat cu incandescență, fluorescență, vapori de mercur, de sodiu, corpuri pentru iluminatul public, industrial și casnic. Pentru respectarea normelor de stat privind economisirea energiei electrice avem un profil de reorientare. Producem accesorii pentru pornirea și oprirea macaralelor, semafoare pentru circulația rutieră, redresoare pentru locomotivele electrice.

— Ați spus că în perioada 1972—1978 producția s-a dublat. Am dori să știm pe seama căror factori poate fi pus acest spectaculos salt?

— Pe primul plan, firește, îndeplinirea exemplară a planului de investiții. S-a integrat un exemplu important și recent, fabrica de lămpi pentru faruri la „Dacia 1300” și Roman Diesel.

— Planul dumneavoastră tehnic cite poziții cuprinde?

— Circa 140.

— O caracteristică de esență?

— Grija noastră pentru crearea unor corpuri de iluminat care să folosească cât mai eficient energia electrică. Nu știu dacă dumneavoastră cunoașteți un lucru. În mod normal la un bec 8 la sută este lumină, restul căldură. La tuburile noastre fluorescente gradul de luminositate ajunge la 17 la sută, la cele cu mercur 33 la sută, la cele cu vapori de sodiu ajungem la peste 50 la sută. Avem în cercetare crearea unor corpuri de iluminat cu halogenuri metalice și halogeni. Randamentul depășește 60 la sută.

— Ceea ce părea ciudat — se economisește energia electrică chiar și la întreprinderea care produce corpurile de iluminat — nu mai este. Înțeleg că va avea o mare pondere iluminatul local. Adică se luminează locul unde este nevoie și nu întregul birou, să zicem.

— Exact.

— În aceste condiții care credeți că va fi soarta becului celui de toate zilele?

— După părerea noastră, a celor de aici, el este pe cale de dispariție. Dealtfel, lumina pe care o dă este roșiatică, pe cînd cea naturală este albă.

— Tovarășe Ladislau Oberst, sinteți primul doctor inginer din cadrul întreprinderii. Sinteți de asemenea șeful laboratorului fotometric. Profani fiind în acest complicat domeniu, spuneți-ne vă rugăm ce se face în acest laborator?

— Executăm măsurători din domeniul tehnicii de iluminat la materiale optice, surse de lumină și evident corpuri de iluminat.

— Care este sensul acestei activități? Care este utilitatea ei, ca să fim exacti în formulare?

— Executăm verificări de calitate a produselor, de omologare a produselor noi. Laboratorul nostru este unic în țară și este la nivelul european.

— Știm că una din realizările de prestigiu ale întreprinderii este posibilitatea omologării internaționale a corpurilor de iluminat. V-am ruga să detaliați lucrurile.

— În 1958 s-a semnat la Geneva un acord în privința adaptării unor condiții unificate pentru omologarea și recunoașterea reciprocă a pieselor și echipamentelor pentru autovehicule. S-a intenționat chiar crearea unui cerc închis. Acest acord a devenit o condiție a exportului. Noi făcăm corpuri de iluminat dar pentru a le exporta trebuia să mergem la alții să ni le omologheze. Risipă de timp, de valută, obișnuitele bețe-n roate — ca să enumăr câteva neazuri. Am luptat foarte mult pînă am obținut „E”-ul litera omologării.

— Cum s-au petrecut lucrurile de fapt?

— A apărut în 1976 Decretul 371 care conținea hotărîrea României de a adera la acordul internațional de la Geneva. S-a creat apoi acest laborator. Ne-am pus pe muncă, pe cercetare, am avut încredere în noi înșine și am reușit. Avem E 19. Avem acum posibilitatea de a omologa atît produsele proprii cît și pe cele ale partenerilor străini.

— Vă numiți Gheorghe Bubă și sinteți șeful secției sculărie. Ce înseamnă această secție pentru întreprindere?

— Producem absolut toate sculele necesare fabricației de la „Elba”. Executăm chiar și scule pentru furnizori.

— Ce este determinant în activitatea dumneavoastră?

— Asimilarea de produse noi, cu o înaltă tehnicitate. Într-o singură sculă să existe posibilitatea executării de operații multiple. Recent, de pildă, am pus în funcțiune o linie de executare pe prese a lămpii care luminează numărul mașinii.

— Ce rol joacă gândirea proprie, mă refer desigur la oamenii din secție, în realizarea sarcinilor de producție?

— S-au asimilat și executat scule pentru injectarea bicoloră a dispersoarelor pentru „Dacia” și camioane. Tovarășii de la Orăștie le aduceau din import. Noi le facem aici, deși presupun o tehnicitate extraordinară. Acum ne-am propus să facem ochi de piscă. Pentru această piesă, pe care unii o cred o bagatelă, confecționăm 300 de prisme.

— Cît din personalul muncitor se numără în rîndul inventatorilor și inovatorilor?

— Cel puțin 25 dar trebuie să înțe-

legem noul ca un fapt de muncă, de contribuție zilnică la realizarea sarcinilor de producție.

— Ce sinteți, Ladislau Sehl?

— Român de naționalitate germană. Sculer matrițer la „Elba”.

— Vîrsta?

— 28 de ani.

— De cît timp lucrați aici?

— De 9 ani.

— Ce școală aveți?

— 10 clase și sint în anul II la școala de maiștri.

— Ce vă definește în producție?

— Pot să execut singur fiecare sculă din secție.

— În ce măsură gîndiți original în muncă?

— La fiecare sculă îmi fac o tehnologie proprie. Știu de unde încep și cum termin. Sînt adeptul treburilor migăloase.

— Cît câștigați pe lună?

— 3 000—3 500 lei în funcție de echipa cu care lucrez.

— Ce fel de relații s-au stabilit în echipa pe care o conduceți?

— Explic omului ce are de făcut. Îl las să execute bineînțeles sub supraveghere. În cazuri excepționale — omul nu poate face, de pildă, — fac eu.

— Tovarășe inginer Viorel Bochie, sinteți șeful secției corpurilor de iluminat pentru autovehicule. Ce este cel mai greu aici, în secție?

— Tehnic vorbind, produsele de serie mici. Aproape că le facem pe fiecare în parte.

— În acești 20 de ani întreprinderea „Electrobanatul” s-a schimbat foarte mult. Este o unitate etalon a industriei noastre. Ce anume s-a schimbat în secția pe care o conduceți?

— S-au înregistrat multe modernizări

(Urmare din pagina 1)

plice istoriei nu doar prin act de prezență, ci prin act de participare, deci prin act creator, prin act demiurgic.

Cine a asigurat în chip programatic această participare, cine a diriguit-o efectiv, cine i-a hotărît eficiența, iar prin aceasta caracterul de lege, este Partidul Comunist Român, pe atunci cea mai tinără, dar cea mai ofensivă, forță politică a țării, singura capabilă să preia pe umerii săi și să conducă năvalnica dezlănțuire populară a aceluiași august fertil și incandescent. Astăzi, la 34 de ani de la Eliberare, mandatul pe care masele largi l-au încredințat, în acele istorice zile, partidului comunist, cu entuziasm, cu înflăcărare, dar și cu încredere, cu luciditate — cu luciditatea unui popor îndelung încercat de istorie, lucrat de istorie, știind să țină cumpăna judecății istorice dreaptă, decidînd că alt drum decît acesta nu este, hotărîndu-se să apuce neșovăit pe el — se vedește, prin toate înfățișările muncii și vieții noastre, strălucit onorat, strălucit împlinit prin faptă. Se vedește în chipul cel nou al patriei, în glorioasa istorie, corolar al întregii noastre istorii, a acestor din urmă ani, anii Congreselor al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale partidului, cea mai densă etapă a cuceririlor noului, etapa maximei afirmări a socialismului românesc, etapa maximei înfloriri a României socialiste. Se vedește în această epocă a maturității noastre, a performanțelor noastre, a independenței noastre reale pe toate planurile, se vedește în acest cincinal al revoluției tehnico-științifice, care marchează trecerea la o calitate nouă a muncii și vieții noastre, la o creștere intensivă a forțelor de producție și, o dată cu ele, a tuturor valorilor noului, a tuturor valorilor ce ne definesc existența, se vedește în noua noastră economie, în noua noastră civilizație, în noua noastră cultură, considerate cu înalt interes, prețuite și admirate pe toate meridianele, se vedește, pregnant, în noua noastră democrație, reafirmînd, cu o forță nouă, rolul covârșitor, suveran al maselor în făurirea destinului național.

Ne aflăm, în acest al 34-lea an al Eliberării, într-un moment în care rolul istoric, demiurgic al maselor, clar afirmat, a căpătat, mai mult ca oricînd, temeiul plenar al realității, un întreg și amplu sistem de măsuri organizatorice, elaborat de Congresul al XI-lea și de Conferința națională ale partidului, din inițiativa tovarășului Nicolae

tehnologice. Producția secției noastre s-a dublat în ultimii trei ani. În atelierul de pregătire mecanică s-a trecut de la tehnologia de execuție individuală la una în flux, pe bandă. În acest fel s-a eliminat spațiul de depozitare, se poate urmări lejer calitatea piesei. Executarea unor repere care se făceau cu 5—6 operații scule pe om se face cu o singură operație. 5—6 muncitorii făceau 3 000 de repere în 8 ore. Acum, unul singur, tot în 8 ore face 30 000—40 000. Pînă anul trecut șlefuirea oglinzilor de la farurile rotunde se făcea manual. Adică greu, adică o productivitate scăzută. 3 muncitori executau, șlefuiu este corect spus, 500 de bucăți în 8 ore. Prin autoutilare s-a executat un agregat de șlefuire mecanică cu 4 posturi de lucruri manipulate de un singur muncitor cu o calificare submedie. În 8 ore se șlefuiesc 2 000 de bucăți.

În locul reportajului tradițional autorul acestor rînduri a redat cîteva discuții cu personalul muncitor, cu cadre de cercetare și de conducere de la binecunoscuta întreprindere timișoreană „Electrobanatul”. Sînt dialoguri în care s-a vorbit despre muncă, despre producție. Trăim așa cum muncim — ideea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu este o realitate evidentă aici, la Elba. Cu oameni serioși și competenți, români, germani, maghiari, aici se produc obiecte necesare muncii și vieții. Deja astăzi, 18 august, ni se confirmă de către tovarășul Mărgan, directorul întreprinderii, că toate angajamentele pe care și le-a asumat colectivul de aici în cinstea zilei de 23 August au fost îndeplinite. Adică: depășirea producției marfă cu un milion lei; depășirea planului de export cu 350 000 lei; punerea în funcțiune, prin autoutilare, a unui agregat pentru imprimat jachete la bateria R 20 masă plastică; asimilarea, cu un avans între 2—4 luni, a trei produse în planul tehnic și includerea altor trei poziții peste plan.

Sînt fapte de muncă ce emoționează și conving.

EUGEN SECELEANU ■

Ceaușescu, asigurînd participarea efectivă, activă a tuturor cetățenilor patriei la dezbaterile problemelor cruciale ale vieții social-economice, la guvernarea statului, la adoptarea deciziilor ce privesc prezentul și viitorul nostru, deci la făurirea în mod conștient și liber a propriului destin. Intemeiați pe această conștiință de autentici stăpîni ai bogățiilor acestui pămînt, ai muncii lor, ai roadelor ei, ai zilei de azi și ai zilei de mâine, reflectînd deplina sudură a colectivității noastre umane cu structura socială, cu această structură socialistă edificată în anii Eliberării, milioanele de oameni ai României de azi, români, maghiari, germani, de alte naționalități, strîns uniți sub steagul patriotic al comunistilor, întăresc zi de zi, cu inima și cu fapta, mandatul încredințat partidului, conducerii sale, de a le exprima și traduce în fapt interesele, aspirațiile, vîrile, conducîndu-i spre culmile progresului, ale bunăstării. Sub semnul acestei mari, îndeturnabile unități, transformată în factor de permanență și de temelie al vieții, transformată în factor motor al dezvoltării civilizației, ziua de azi și de mâine a României se profilează sub aura celor mari mari cuceriri ale unei întregi istorii.

Faptele de întrecere, de muncă și de creație dedicate aniversării Eliberării, angajarea fierbinte a întregului nostru popor, în aceste zile, în înfăptuirea entuziastă, neabătută a politicii interne și externe a partidului, a marilor sarcini care stau în fața societății noastre, pregnant reliefate în magistrala expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta ședință a activului central de partid și de stat — sînt, în acest sens, elocvente, pilduitoare. Înțelegînd, din nou, cu sporită forță, unitatea organică, indisolubilă dintre politica internă și externă a partidului și statutului nostru, dintre comandamentele naționale și cele internaționale, oamenii muncii din uzine, de pe marile șantiere, de pe ogoare, din laboratoarele științei, de pretutindeni unde se zămislăște noul, adică țara de mâine, își sporesc eforturile, pentru a spori contribuția României la întruparea în fapt a celor mai înalte idealuri ale umanității, pentru o prezență și mai activă a patriei noastre în concertul popoarelor lumii.

Sub acest semn — sub acest nobil semn — se muncește și se trăiește în România de azi, țară a eroismului, țară a omului și a omeniei, țară a libertății, țară a viitorului și a slavei sale.



Oameni de marcă ai întreprinderii „Electrobanatul” Timișoara: Doctorul inginer Ladislau Oberst, inginerul Gheorghe Bubă, sculerul matrițer Ladislau Sehl, maistrul Dumitru Siminea

Harghita, teritoriu dinamic al dezvoltării

O stradă, un oraș și un ținut în numele frăției

(Urmare din pagina 9)

Cunoașteți întreprinderile care au fost construite în această perioadă, precum și programul de dezvoltare în perspectivă, până în 1980, care va plasa județul Harghita printre județele cu o producție mai mare de 10 miliarde lei. Având în vedere că încă din anul acesta veți realiza această cifră, probabil că în 1980 veți ajunge în jur de 12 miliarde lei.

E aici, concentrată în sinteza citorva cifre, o pagină de istorie, cea mai densă, cea mai intensă din câte compun multiseculara cronică a ținutului. O pagină de istorie concentrată, exprimând, cu evidența implacabilă a cifrelor-document, cu pregnanța obiectivă a unei proiecții panoramice pe un ecran vast cit ținutul de sub Munții Harghitei, un tumult al prefacerilor de o unică anvergură, operă a partidului, înfăptuită cu dăruire, cu efort, cu eroism, cu conștiință, de oamenii locului, români și maghiari, integrați avintului general al patriei, integrați întregimii patriei, adică armonioși ei în continuă desăvârșire, adică dimensiunilor ei complexe în timp și spațiu, adică patriei ca realitate integrală și ca realitate integratoare. Patriei care, dăruind tuturor fiilor ei, de toate naționalitățile și din toate vetrele, binefacerile noii civilizații socialiste, le solicită tuturor, deopotrivă, angajarea fidelă, forțată, cu gestul, cu inima, cu destinele în lupta pentru prefacerea și prosperitatea ei continuă.

La capătul acestor ani de prefaceri — cele mai mari din anii socialismului, cele mai mari din întreaga istorie a ținutului — e o cifră: 10 miliarde lei. Cifra producției pe care toate județele țării — conform hotărârii Congresului al XI-lea al partidului — vor trebui s-o atingă până în 1980. Cifra pe care județul Harghita — ca și alte județe — o va atinge încă din acest an, devansând timpul, accelerându-l sau făurindu-l după tipare noi. Ce înseamnă aceasta? Ce înseamnă acest surplus de timp, deci de istorie sau de energie istorică, deci de prefaceri, deci de devenire? Cum se răsfringe el în peisajul locului, în viața oamenilor?

„TOATE MOMENTELE CRUCIALE ALE DEZVOLTĂRII HARGHITEI ÎN ACEȘTI ULTIMI ANI SÎNT LEGATE DE PREZENȚA SECRETARULUI GENERAL AL PARTIDULUI, POARTA PECETEIA INIȚIATIVEI, A GÎNDIRII ȘI FAPTEI SALE INOVATOARE, A GRIJII SALE NEȚĂRMURITE PENTRU VIAȚA FRUMOASĂ, DEMNĂ A TUTUROR FILOR ROMÂNIEI, INDIFFERENT DE NAȚIONALITATE”. Cel ce ne spune aceste cuvinte este un vechi om al muncii, Peter Francisc, de la întreprinderea de tractoare pe șenile din Miercurea Ciuc. Peter Francisc e purtătorul legitimației nr. 1, este deci cel mai vechi încadrat („vechi” desenând un răstimp doar de vreo patru ani) al marii și moderne întreprinderi din orașul-reședință al ținutului. O întreprindere a cărei biografie, ne povestește, e simptomatică pentru ritmurile de dezvoltare ale Harghitei, pentru cuprinderea și intensitatea lor. Noua cetate a tractorului românesc, cititorită din inițiativa secretarului general al partidului, și-a angajat cei dintâi muncitori, între care și Peter Francisc, în septembrie 1974. În ianuarie 1975 intrau în funcțiune primele utilaje, un an mai târziu țeseau pe porți 76 tractoare (la lansarea tractorului cu nr. 50, în octombrie 1976, a fost de față și secretarul general al partidului), în iunie acesta, cu prilejul noii vizite a președintelui țării în modernele hale, colectivul raporta, cu mîndrie, crearea condițiilor pentru făurirea, în 1978, a unui număr de 2 800 tractoare, iar în 1980 a unui număr de 10 000.

Peter Francisc s-a numărat printre mii de oameni care, cu un deceniu în urmă, în august 1968, la marea adunare populară din Miercurea Ciuc — tinăra capitală a tinărului județ, recent înființat — ascultau, cu emoție, aceste cuvinte ale secretarului general al partidului, ale președintelui țării, în care se recunoșteau atât de plenar cu gândurile, cu aspirațiile, cu idealurile, cu vrerile:

„Localitățile locuite de secuime, ca și alte localități ale României, erau printre cele mai rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării industriale... În cadrul actualului cincinal, în județul dumneavoastră se vor construi 10 întreprinderi noi... Numai creșterea industriei puternică, modernizînd agricultura, pe toate meleagurile patriei, asigurăm ca într-adevăr cetățenii României, fie că sînt români, fie că sînt maghiari, fie că sînt germani sau de alte naționalități, să se bucure din plin de tot ceea ce poate da civilizația socialistă. În aceasta constă, în primul rînd, realizarea în fapt a deplinei egalități între oameni, fără deosebire de naționalitate, aceasta înfăptuiește partidul nostru comunist, în aceasta constă politica națională, marxist-leninistă, a partidului nostru”.

Anii care s-au scurs au dat acestor cuvinte acoperirea în aur a faptelor. În acest ultim deceniu, investițiile în sectorul socialist al Harghitei au crescut cu 332 la sută. În 1977, producția globală industrială a fost de 8 310 miliarde lei, de aproape 4 ori mai mare ca în 1968, de 35 de ori mai mare ca în 1950, de 76 de ori mai mare ca în 1944. Ritmul mediu anual de creștere a producției industriale a fost, în deceniul 1967—1977, de 16,3 la sută, superior celui pe țară.

Nu poți, apreciind viața orașelor și a

ținuturilor românești din oricare epocă, să nu pornești de la asemenea cifre. Un ținut care, în răstimp de ani, își înzecește producția bunurilor materiale, este, evident, un ținut deosebit de prosper, un ținut în viața căruia s-a produs un miracol. Ceea ce a parcurs, ceea ce a trăit, ceea ce trăiește Harghita acestui timp nu poate deci scăpa atenției sociologilor, istoricilor, tuturor oamenilor de gândire, tuturor celor ce mîditează, tuturor celor preocupăți de secretul marilor, explozivelor ritmuri de dezvoltare ale vetrelor României socialiste. Este, într-adevăr, un miracol, un miracol ce ține de trecerea României la o nouă etapă a evoluției, a civilizației sale, evoluția și civilizația acestor frenetici ani ai Congreselor al IX-lea, al X-lea și al XI-lea ale partidului, cînd, ca un corolar al transformărilor revoluționare declanșate la 23 August 1944, compasul prefacerilor — compasul industrializării socialiste — a desenat, cu o sporită pregnanță, contururile tuturor vetrelor patriei, devenite centre dinamice ale noului. Am aflat, în acești ani, din nou, numele locurilor Harghitei, ca ale tuturor pămînturilor noastre strigate sonor, cu glasul înalt al sirenelor industriale: Miercurea Ciuc (sediul al întreprinderilor de tractoare, de prelucrare a lemnului, de confecții și tricotațe, de piese de schimb pentru construcția de mașini, al filaturii de lînă pieptănată, al fabricii de bere, al întreprinderii de industrializare a cărnii, al noii secții de mase plastice etc., etc.); Odorheiul Secuiesc (cetate industrială cuprinzînd, printre altele, o mare întreprindere de ață și filatură, o fabrică de plăci aglomerate din lemn, o întreprindere de matrițe și piese de fontă pentru industria chimică, una din cele, mai moderne ale branșei); Gheorghieni (oraș cu întreprinderi de prelucrare a lemnului, de stofă de mobilă și țesături tehnice, de utilaje și

Odorhei. O fabrică de mobilă (deja ridicată) își va spori producția cu 50 la sută, vor spori în cuprindere și alte nuclee de nouă industrie (o carieră de piatră, un sector U.N.T.F.), se construiește o nouă fabrică, cu circa 1 000 de locuri de muncă, și, lingă citorile social-culturale înălțate în anii din urmă (spital, dispensar, zeci de apartamente în blocuri, școli etc.), urmează a se înfăptui, după cum ne spune primarul Kurko Iosif, alte blocuri de locuințe, un nou spital, o baie publică, poștă, canalizare, aducțiune de apă potabilă și multe altele. Aceste locuri, ca toate locurile ținutului, vor fi, mai departe, sălășe de turme pe-o gură de rai, sălășe de frumuseți pe-un picior de plai, dar sălășe de nouă civilizație, închegînd o nouă întimitate a vieții, o civilizație sau o întimitate foarte necesare cărora omul, de pe acum, le poartă nostalgia, după aspra trudă a facerii și prefacerii vetrei sale.

BIOGRAFIILE CONTEMPORANE, FIȘELE PREZENTULUI, LA ÎNTRETĂIEREA FERTILĂ CU VIITORUL. Evenimentele apropiate par uneori mai înțeșate decît cele vechi. Contemporanul e un om care vede scurt, noi, cei de azi, vom fi mai bine înțeleși de copii și, foarte exact, de strănepoți. Dosarul prezentului, zic istoricii, nu se poate deschide azi, neexistînd acea sfințită nepărtinire, prescrisă de părinții istorici, fără de care nu-i posibilă știința. Dar se poate face totuși ceva: se pot aduna pietrele viitorului mozaic, pe care cei de mine îl vor contempla, în deplină conștiință a semnificațiilor. Aceasta se poate face valorificînd mărturiile celor care au făcut direct istoria, au participat nemijlocit la ea sau i-au fost martori, oricît de modeste.

Maria Lazăr, muncitoare confecționeră la întreprinderea de confecții din Miercurea Ciuc, a venit aici în 1967. de la Luduș,



piese de schimb pentru industria forestieră, cu filatură de in și cîneapă etc.); Bălan, orașul minerilor, Vlăhița, orașul „uzinei de fier”, Toplița, orașul tricotațelor, Cristuru Secuiesc, orașul oțelurilor speciale forjate etc. În numai zece ani — în ultimii zece ani — în Harghita s-au înălțat peste 70 de noi întreprinderi, industria devenind, în economia ținutului, ramura dominantă, conducătoare, generatorul tuturor energilor, mobilizînd, deopotrivă, resurse ale pămîntului și resurse umane, mobilizîndu-le locurilor bogățiile ignorate, mobilizîndu-le oamenilor capacitățile integrale, acele capacități validate de timp, reînscute major într-o operă constructivă de proporții monumentale.

Fără să se blazeze, ochiul nostru s-a obișnuit prea mult cu prefacerile și cu spectacolele de mari proporții, pentru a le mai înregistra și pe cele de nuanță, acele nuanțe care fac atul de rafinament, de clădură, de frumusețe, ale peisajului românesc din toate zările dînd compoziției sale cromatice un tonus aparte, o vibrație nespuse de vie. Harghita nu-i numai ținutul din care irump, cu vuiet tectonic, Oltul și Mureșul, născînd peisaje falnice de geneză, nu-i numai ținutul spectaculoaselor porți în Carpați ale Bicazului, Ghimeșului sau Bistricioarei, Harghita e și un ținut-grădină, lucrat ca și o grădină, ca și un desen pe mătase, în care frumosul rezultă din tot, din înfățișările grandioase ca și din infinitzimale detalii decorative. Nu numai marile uzine și combinate de la Miercurea Ciuc, Gheorghieni sau Odorheiul Secuiesc, împreună cu zvelte ansambluri arhitectonice, dar și geografia unei ulițe de sat asfaltate și luminate cu neon compun o civilizație, o impresiionantă — în raport cu trecutul — civilizație a acestui timp. O așezare micuță precum Ditrăul, vechi sat cu case de birne, adunate în jurul unei ulițe nu mai largi cit să încapă promenada unor blajine crezi de vaci, se pregătește să devină, în acest cincinal, oraș. Prefacerile, la scara acestei micuțe vetre, sînt, ca intensitate și ca pregnanță în peisaj, la fel de mari ca și cele din Miercurea Ciuc sau

împreună cu soțul și cu cei doi copii. Cînd a venit nu știa nici o meserie, iar cartierul în care locuiește acum (cartierul Tudor Vladimirescu, ansamblu arhitectonic cu peste 10 000 de apartamente) era un cîmp. Alădată, Maria Lazăr și soțul ei, ca atîția mii și mii de harghitani, ar fi părăsit aceste locuri, căutîndu-și un rost pe aiurea. Acum, și ea, și soțul, ca atîția alți harghitani, au de lucru la ei acasă, într-un ținut în care, în utimele trei cincinale, numărul locurilor de muncă a crescut de aproape trei ori. Numai în Miercurea Ciuc (oraș care în anul Eliberării număra sub cinci mii de locuitori) numărul locurilor de muncă în industrie este astăzi de 26 000. Adică de peste cinci ori întreaga populație a orașului din anul Eliberării. Adică, spun mai departe statisticele, de mai bine de două ori întreaga populație a orașului din anul 1960. Numai în ultimul deceniu, județul a fost înzestrat cu 43 000 de noi locuri de muncă. Dacă Maria Lazăr, ca și ceilalți noi muncitori ai Harghitei, și-ar scrie biografia, biografia acestui ultim deceniu din viața lor, corolar al anilor Eliberării, am fi în fața unui volum de memorii — de fapt, a unei biblioteci de memorii — de o amploare, și mai ales de o intensitate a faptelor, a documentelor de istorie vie, trăuă, palpînd nu prin cifre, ci prin extrase fierbinți de viață, pe care urmașii, adică cei doi copii ai Mariei și zecile de mii de copii ai celorlalți, răsfoindu-le, ar înțelege mai bine istoria, ar descifra mai lesne și mai exact sensul uman — profund uman — al evenimentelor. Fîndcă evenimentele istorice — evenimentele acestor ultimi ani — s-au făcut și aici, la Harghita, ca pretutindeni, cu oameni și pentru oameni.

Cu oameni și pentru oameni, adică oferindu-le oamenilor, mai mult ca oricînd, ce le trebuie lor, ce le trebuie vieții lor, ca să fie frumoasă și demnă, ca să aibă, peste eforturile și greutățile unor clipe, certitudinea clară, perspectiva fermă și teafără a zilei de mine. Un mine care a și început să devină azi, vădit în bilanțuri ale civilizației, ale bunăstării, ale răsplatei efortu-

rilor, ce, puse în balanță cu bilanțurile muncii, ale faptei oamenilor, atrînd, pe zi ce trece, mai împlinit, mai robust. În cincinalul trecut, în Harghita s-au construit peste 7 000 de apartamente. În cincinalul pe care-l străbătem, numărul lor se va dubla. În Miercurea Ciuc, 50 la sută din populație (în 1968: 9,4 la sută) trăiește în case noi. În Gheorghieni (oraș cu 12 000 de muncitori, cu peste 3 000 de locuri de muncă înființate în cincinalul trecut, cu alte 3 000 urmînd a se înființa pînă-n 1980), sau în Cristuru Secuiesc, numărul noilor apartamente este, la fel, de ordinul miilor. Localități precum Bălanul, orașul minerilor, și-au mutat întreaga populație în case noi. Spitale și policlinici moderne, magazine și stadioane, aproape 300 de școli generale (cu învățămînt în limbile română și maghiară), zeci de licee, o secție de subingineri (a Institutului politehnic de la Brașov, o viață culturală trepidantă (actuala ediție a „Cîntării României”, de pildă, cuprinzînd în mișcarea de creație tehnico-științifică peste 10 000 de muncitori, tehnicieni și ingineri, cu peste 5 000 mai mulți ca la prima ediție, cuprinzînd, de asemenea, în afara zecilor de mii de artiști amatori, peste 9 500 de creatori populari, cu 4 000 mai mulți decît la ediția precedentă) conturează un dens, dinamic și policrom peisaj al noului, ridicat pe verticalele tuturor împlinirilor, inclusiv ale altitudinilor spiritului.

LA „POLUL FRIGULUI”, UNDE VARA E SCURTĂ, OAMENII SÎNT, GÎNDESC ȘI ÎNFĂPTUIESC LA TEMPERATURA FIERBINTE A MARIILOR CREAȚII. În Harghita, precum se știe, e „polul frigului”. „Numai două luni pe an sînt calde, restul de zece sînt todeauna reci”, zic cei ai locului. Aici verile sînt mai scurte, mai răcoroase, aici, în plin august, abia s-au secerat grîiele, abia înroșește zmeura, aici aerul, în aceste zile, are efervescența izvoarelor spumoase de Borsec sau Tușnad, care turnate în pahare fac sticla să pocnească de răcoare, înghețîndu-și palma în care le ții. Aici reflexele soarelui, pe chipul oamenilor, sînt, s-ar zice, mai palide, aici, s-a zis, oamenii ar fi mai întunecoși, mai închiși în ei înșiși. Asprimea cerului, s-a mai zis, își are consecințele ei asupra firii omului. În ce ne privește, nu prea subscriem acestei teze, preferîndu-i zicala — vechea, temeinică zicală românească — a omului ce sfințește locul.

Cum sînt oamenii ce-au sfințit, prin ei și prin fapta lor, aceste locuri?

Am putea spune, păstrînd senzația de mai sus, că, mai întîi de toate, ei, acești oameni, se văd bine, se desenează în fața ochilor noștri în linii ferme, extrem de clare, extrem de vii. Cînd e prea mult soare, spunea cineva, riști să nu vezi prea bine oamenii. Diogene umbla cu opaițul aprins, în plin soare, după oameni. Dacă s-ar fi aflat mai la nord, unde regimul luminii e mai scăzut, i-ar fi găsit, probabil, și, găsindu-i, ar fi descoperit, sub umbroasele aparențe, o omenie mai vie și mai fierbinte, poate, decît oriunde. O omenie compensînd carența solară, așa cum carența de fructe, iarna, e compensată prin vitamine. Frigul, adică asprimea cerului (și nu atât a cerului cit, cel mai adesea, a vremurilor, a istoriei), i-a obligat pe oameni, în timp, la niște trăiri concentrate, substanțiale, la niște forări în adînc, spre niște izvoare termale care să încălzească ființa. A obligat la întimitate, la stringerea rîndurilor, la densitatea comunicării, la intensitatea bucuriilor obținute prin efortul comun. Familia umană, în astfel de circumstanțe, se regrepează și mai profund în uman. Ea se încheagă, cu alte cuvinte, strîns, cit mai strîns, într-o familie. Este și cazul oamenilor Harghitei.

Acești oameni, români și maghiari, au luptat împreună, de cînd se știu, nevoindu-se să biruie anotimpuri, timpuri și soluri reci, nevoindu-se să smulgă din calea plugului lor bolovanii împotriviților, pînă la creasta — luminată de soare, de soarele Augustului Eliberării — pe care se află acum, în marșul lor liber spre viitor. Ei au luptat, umăr la umăr, inimă lîngă inimă, braț lîngă braț, în vitejețile oști ale lui Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, în oastea de răscoală a lui Francisc Rákoczi II, în revoluția de la 1848, în răscoalele țărănești de pe Valea Ghimeșului, în marile bătălii de clasă declanșate sub conducerea Partidului Comunist Român. Ei au făcut și făuresc acum, umăr la umăr, inimă lîngă inimă, braț lîngă braț și minte lîngă minte, o nouă civilizație, cu iradiere egală pentru ei toți.

La Miercurea Ciuc, una din cele mai frumoase artere ale orașului nou, o magistrală cu patru benzi, flancată de esplanade de blocuri cu 11 niveluri, se numește „Bulevardul Frăției”. E o arteră-simbol, simbolică și prin nume, și prin înfățișare, e o stradă a soarelui — aici soarele are unde se oglîndi — e o Via Appia a acestui ținut de la miazănoapte, e o magistrală modernă, ultramodernă, dar care vine, cu numele ei, cu simbolul ei, din adînc de veac, străbătînd prin prezent, anexîndu-și toate întemeierile și strălucirile lui, și deschizîndu-se spre viitor.

În Harghita, oamenii se mută — au și început să se mute — în viitor.

În viitorul spre care, sub flamura roșie și sub flamura tricoloră care învaluiște țara în întregimea ei, în sinteza ei, se mută țara.

Fluviul de oțel

(Urmare din pag. 9)

mare, foștii hunedoreni, răspinși nu numai la Galați, ci și la Tirgoviste, la Reșița, Oțelul Roșu sau Cimpia Turzii, au fost neapărat să-i felicite pe hunedoreni. Sigur că da, unele din aceste cetăți ale metalului incandescent, ale oțelului plămădit cu sudoarea frunții și a curajului deopotrivă, cum sint Reșița, Oțelul Roșu sau Cimpia Turzii au, ele însele, tradiția lor, istoria lor. Și totuși, chiar și acestea au beneficiat de măiestria oțelărilor care au trecut prin școala hunedoreană. În ceea ce privește oțelul de Galați, sau cel de Tirgoviste, apărute în competiție acum 10 și, respectiv, 5 ani, la temelii lor au trudit, de la bun început, hunedoreni, acei hunedoreni care au fost neapărat să-i felicite pe vechii lor tovarăși de muncă. De ce? Pentru că, așa cum sublinia și Ștefan Tripsa, izbînda a fost considerată o victorie a tuturor siderurgistilor, fie ei din Hunedoara, Reșița sau Galați, ca să amintim triumful de oțel, cum obișnuim, acum 10 ani, să numim realitatea siderurgică românească, realitate care, prin dezvoltarea și modernizarea unor noi capacități la Oțelul Roșu sau la Cimpia Turzii, sau prin apariția unor importante capacități de oțel la Balș sau Brăila, dar mai ales prin vertiginosă apariție a combinatului de oțeluri speciale de la Tirgoviste, nu se mai poate încadra, firește, în metafora unui triumf al oțelului, deși, la drept vorbind, metafora nici n-a prea avut vreme să îmbătrînească, întrucît celor două vetre, ale Reșiței și Hunedoarei, Galațiul li s-a adăugat în anul 1968, iar cinci ani mai târziu, la Tirgoviste se elaborau primele șarje, sporind puterea industrială a României. Mai exact spus puterea siderurgică a unei României care, în 1938 producea o cantitate de 18,2 kilograme de oțel pe cap de locuitor, iar în 1975, deși numărul locuitorilor avea să crească cu câteva milioane, producția de oțel ajunge la 452 kilograme pe cap de locuitor. Și pentru că tot sintem la acest indicator, să notăm că în anul 1985 România socialistă va atinge o producție de 1 000 kilograme de oțel pe cap de locuitor, produc-

ție care o va situa în rîndul marilor puteri siderurgice ale lumii.

Așadar, fără să mai folosim prea multe cuvinte, creșterea potențialului siderurgic al țării exprimat, cu exactitate, creșterea puterii industriale a țării, pentru că între oțel și putere se poate pune, fără nici un fel de reținere, semnul egalității. Este vorba, desigur, despre acea putere industrială a României, așa cum au gândit-o și au clădit-o, zi de zi, cu perseverență, cu temeinicie, cu clarviziune, cu dragoste de țară, comunistii, care au înțeles să prelungească puterea politică în putere economică.

Așadar, marea istorie, adevărata istorie a oțelului românesc avea să înceapă în zilele noastre, mai exact spus în anul 1952, cînd la Hunedoara se termină construcția furnalului numărul 6, care se adăuga, cu cei 450 de metri cubi ai săi, o cifră impunătoare în acele timpuri, celorlalți cinci furnale mici din vechea „Uzina de fier”. Cu acest furnal, Hunedoara realiza în acel an, 1952, întreaga producție de fontă a României din anul 1938. Peste numai 4 ani, adică în 1956, se construiește furnalul numărul 7, de 700 metri cubi, care la locul furnalului numărul 5, acesta demolindu-se definitiv. Acest furnal, deși al șaptelea, deși construit după furnalul numărul 6, va primi, cum era și firesc, numărul 5. Următoarele trei furnale, adică 7, 8 și 9, fiecare de câte 1 000 metri cubi, se vor construi în anii 1962, 1966 și 1972. Sintem, după cum foarte bine se vede, în plină actualitate. Fonta uriașelor furnale urma să se preschimbe, bineînțeles, în oțel. Alunci, ca și acum, ca și în viitorul imediat, țara avea, are și va avea mereu nevoie de oțel, de tot mai mult oțel. Se modernizează și se dezvoltă, în consecință, noi capacități la Oțelăria Siemens-Martin, iar în 1958 încep să producă oțel primele 3 cuptoare ale oțelăriei numărul 2, iar în perioada 1960-1965, OSM-2 cum i se mai spune, se înzestrea cu alte 5 cuptoare. În aceeași perioadă, într-un cuptorăș de numai 5 tone, un fel de degetar, în comparație cu actualele cuptoare, se naște oțelul electric românesc, dar, concomitent, începuse construcția oțelăriei electrice, care urma să

fie dotată cu două cuptoare de câte 20 de tone, apoi cu alte două cuptoare de câte 50 de tone. Zi de zi, noapte de noapte, oră de oră, bătaia Hunedoarei, bătaia pentru oțel, bătaia țării, avînd drept fundal nu doar flăcările țîșnite din gura cuptoarelor, ci și cele care inaripau gîndul și flînta oțelărilor, acea bătaie încordată, plină de tensiune și de multă, foarte multă trudă, era urmărită cu sufletul la gură de țara întreagă. Ziarele și buletinele de știri de la radio consemnau zilnic știrile cele mai calde de pe frontul oțelului. Emisiunea hidrologică intitulată „Cota apelor Dunării” avea un serios concurent de popularitate și permanență în persoana Măriei-Sale Oțelul de Hunedoara, fluviul de metal topit, singele de foc și flăcări după care strigau toate, dar absolut toate ramurile industriei românești.

S-au construit, deci, mai întîi și-nții furnalele a căror fontă lua drumul noilor cuptoare de oțel. Firesc este să notăm că în aceeași perioadă, adică din 1958, la Hunedoara au început să se construiască laminatoarele, cele 10 grupuri de laminare, o adevărată capodoperă a metalurgiei românești. Dar și mai firesc ar fi să notăm că, pe malul Dunării, la Galați, în aprilie 1968, în urmă cu numai 10 ani, începea să producă primul furnal de 1 700 metri cubi. Să revenim, adică să reținem, că la Hunedoara, în 1952, furnalul numărul 6, de 450 de metri cubi, stîrnea o vilvă nemaipomenită. Ei bine, din aprilie 1968 și pînă în anul 1975, la Galați s-au ridicat 4 furnale de 1 700 de metri cubi, recent fiind dat în folosință și furnalul numărul 5 de 2 700 de metri cubi, iar în anul 1979, în trimestrul IV urmează să intre în lucru și furnalul numărul 6, de 3 500 metri cubi. Acestor colosi li se adaugă, desigur, cele trei grupuri de cite trei convertizoare fiecare, cu o producție de oțel de aproape 3 milioane tone anual. Dar acest triumvirat al oțelului n-avea să dureze prea mult pentru că, în decembrie 1973, la Tirgoviste, însuși secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, declanșează maneta primului cuptor electric de pe platforma oțelului înalt aliat. Am mai putea vorbi, în același sens, și despre alte două cetăți ale oțelului, Cimpia Turzii și Oțelul Roșu, care, împreună, vor spori cu încă un milion de tone zestrea de oțel a țării. Dar, deși nu ne-am propus o trecere integrală în revistă a bătaiei pentru oțel, să încheiem

cu o știre din trimestrul 4 al anului ...1979: „La Călărași, nava amiral a siderurgiei românești (o navă care în 1990 va cîntări peste 8 milioane tone de oțel), a început să producă primele cuptoare de cite 200 000 tone fiecare”. Știrea va marca, desigur, momentul în care România se va îndrepta vertiginos spre cele 1 000 kilograme de oțel pe cap de locuitor, indicator care o va include în rîndul marilor puteri siderurgice ale lumii.

Pentru că, revenim, între oțel și putere se poate pune semnul egalității și pentru că, iată, în arterele țării, ale industriei, curge cel mai prețios singe, oțelul, putem spune, fără teama de a greși, că oțelul este, în același timp, victorie. A avea oțel înseamnă a avea unelte, a făuri unelte. Iar în fața omului și a uneltelor sale natura însăși se supune. A avea oțel înseamnă a fi respectat, înseamnă a fi liber și demn. Coloana vertebrală a unei țări și a unui popor se făurește, mai ales în aceste vremuri, pentru a fi cit mai durabilă, din oțel, din cel mai pur oțel. Iar noi, acum, avem oțel, acest oțel care este una din marile victorii ale socialismului în România.

Dar, în această succintă prezentare a oțelului românesc, nu doar ca istorie a sa, ci ca idee a puterii pe care o reprezintă, se cuvine să ilustrăm cu exemple din cele mai concrete creșterea continuă a nivelului de trai a tuturor celor care dau plep, zi de zi, noapte de noapte, ceas de ceas cu flăcările și dogoarea cuptoarelor și a fluviului de metal incandescent. De la 7 000 de locuitori, în anul 1948, Hunedoara a ajuns la ora actuală la aproape 100 000 de locuitori. Dintre aceștia, aproape 90 la sută locuiesc în cele citeva zeci de mii de apartamente ridicate sub poala pădurii Chizid, sau în cele citeva mii de case proprietate personală. Aceleași noi orașe, clădite pe temelia oțelului, au răsărit la Galați, la Tirgoviste și chiar în bătrîna Reșița. Mai mult decît atît, fluviul de oțel a fertilizat destinul citorva zeci de mii de oameni care, descinși din satele întregii țări, nu numai că și-au lărgit orizontul, dar au ajuns, prin muncă, strădanie și învățătură, maiștri, tehnicieni, ingineri. Ape-lînd la memoria însemnărilor din carnetele noastre de reporteri, am putea înșirui, în acest sens, zeci și chiar sute de nume de oameni care au parcurs, ca și oțelul, acest drum al devenirii, al autodepășirii, al bunăstării, al puterii.

Giurgiu, întinerit de oameni și industrie

(Urmare din pag. 9)

convîngător despre puterea lui economică. O fabrică de zahăr numărînd vreo 300 de muncitori permanenți, una de conserve pentru legume și fructe, precum și un atelier de reparații navale, în care se efectuau lucrări mărunte și mai degrabă artizanale, reprezentau, în 1944, singurele elemente industriale ale orașului, producția lor nedepășind modesta cifră de 100 de milioane de lei pe an.

Ca să respectăm adevărul, se cade să spunem că nici în perioada imediat următoare eliberării țării, în ciuda apariției primelor transformări în viața orașului, Giurgiu n-a cunoscut o dezvoltare economică pe măsura posibilităților sale. Tipărit în 1964, Dicționarul enciclopedic român ne oferă unele informații lămuritoare din acest punct de vedere, el făcînd ample referiri la istoricul localității și sărace referiri la ponderea sa industrială, obiectivelor amintite mai sus alăturînd o singură nouă întreprindere, cea de poduri din beton, înființată în 1960. După 1965 și, mai ales, după 1968, an în care Giurgiu a devenit municipiu în cadrul județului Ilfov, soarta orașului s-a schimbat din temelii, el intrînd într-un profund și întins proces de transformări revoluționare, care au metamorfozat și metamorfozează fața orașului și viața locuitorilor săi, giurgiuvenii fiind pe deplin conștienți că există o strînsă legătură între noul destin al urbei lor și venirea la cîrma partidului și a țării a unuia din cei mai aleși bărbați ai istoriei acestor pămînturi, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mai întîi s-au extins și modernizat obiectivele existente. Numărul lucrătorilor fabricii de conserve s-a înzecit, iar producția ei s-a diversificat. Atelierul de reparații navale a devenit șantier în toată puterea cuvîntului, el construind în prezent pretențioase nave de pasageri, remorhere, drăgi și stații plutitoare de pompare destinate irigațiilor, acoperind o producție anuală de 15 ori mai mare decît în 1944. Fabrica de zahăr și-a dublat producția, prelucrind în 24 de ore peste 4 000 de tone de sfeclă, față de cele 1 800 de tone folosite, în decursul unei zile, în sezoanele

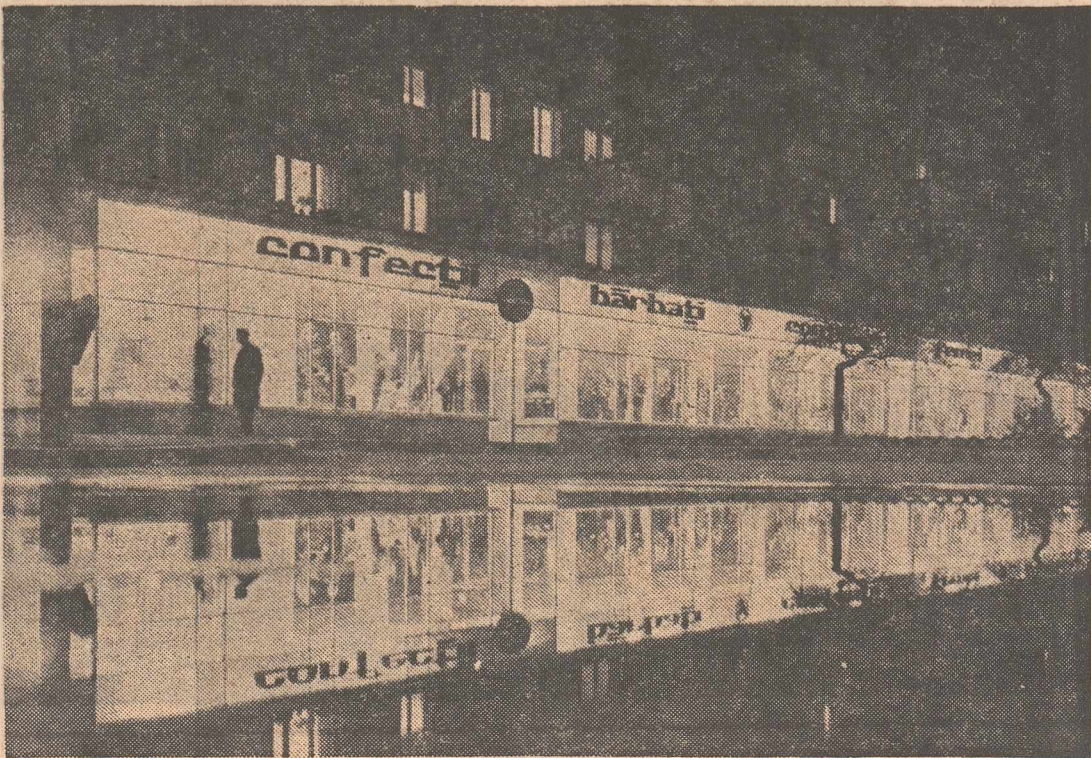
de maxim randament. Întreprinderea de poduri din beton, în fruntea căreia muncește cu rezultate remarcabile comunistul Gabriel Martin, a crescut și s-a consolidat cu repeziune, pe măsura investițiilor primite și a seriozității oamenilor, ea ajungînd să producă în prezent, pentru nevoile orașului, ale țării și pentru export, de peste 30 de ori mai mult decît în anul înființării! Altfel vorbind, o singură unitate a Giurgiului socialist realizează, în 1978, dublul producției industriale a orașului pe anul 1945. Apoi au început să apară obiectivele noi. În 1970, Fabrica de nutrețuri combinate. În 1971, Întreprinderea textilă „Dunăreana”. În 1972, Întreprinderea pentru creșterea și industrializarea porcilor care are, la ora actuală, un rulaș anual de 300 000 de capete. Apoi, o fabrică de lapte, una de pîine, o autobază modernă, un poligon pentru prefabricate, o fabrică de acid citric preparînd — singura din țară — sarea de lămie etc. etc. Prin toate aceste dotări, parte integrantă a politicii înțelepte a partidului și statului nostru de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării, Giurgiu se găsește în situația, grăitoare pentru devenirea lui spectaculoasă din ultima vreme, de a realiza în numai o lună întreaga producție industrială a anului 1944. Perspectivele care se deschid, în prezent, în fața orașului sînt cu tot respectul pe care-l avem față de cuvinte, cele mai luminoase din abundența sa istorie. La 10 decembrie 1977 au fost inaugurate lucrările de edificare ale întreprinderii pentru construcția de mașini și utilaje grele, care pune bazele unei puternice industrializării a bătrînului port, ceea ce — după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — „va ridica nivelul de

viață și de civilizație al tuturor oamenilor muncii din această localitate”. Totodată, în decursul anului viitor urmează să fie dată în folosință prima capacitate de producție a combinatului chimic aflat în construcție la Giurgiu, pe un teren pe care altădată pășteau oile, nu departe de cheiul canalului Sfîntu Gheorghe, combinatului respectiv, cu cele 6 uzine ale sale, reprezentînd cea mai rentabilă investiție din istoria așezării și implicit rampa sa de lansare, alinierea orașului în rîndul marilor cetăți industriale ale țării. La încheierea acestor lucrări de anvergură, într-un viitor care se poate zări cu ochiul liber, se apreciază că Giurgiu va avea antrenată în activități industriale o populație egală cu toată populația orașului în anul eliberării!

Desigur, pătrunderea și afirmarea industriei a schimbat din temelii nu doar viața oamenilor, ci și chipul orașului. Centrul așezării, dominat cîndva de silueta înclinată a străvechiului Turn al ceasornicului, datînd din secolul al XVII-lea, s-a sistematizat și modernizat,

fiind încadrat cu o salbă de blocuri noi. Și-a deschis porțile o cochetă casă de cultură. Pe harta orașului au apărut, între alte construcții noi, o policlinică, 3 licee, o sumedenie de școli generale și grădinițe de copii. Giurgiu s-a canalizat menajer și s-a asfaltat. Parcă peste noapte vechile cartiere cu case mărunte și netrainice au lăsat locul blocurilor cu cel mai modern confort, zestrea de apartamente noi a orașului ridicîndu-se, după calculele prim-vicepreședintelui Consiliului popular municipal, Ion Pîrvuică, la 4 500. În condițiile în care, nu peste multă vreme, urmează să intre în funcțiune noua întreprindere de panouri prefabricate a orașului, cu o capacitate de 60 000 de metri cubi pe an, ritmul construcțiilor de locuințe se va accelera, pentru anii următori fiind prevăzută o creștere a fondului locativ cu peste 2 000 de apartamente în 365 de zile.

Fără îndoială că Giurgiu de astăzi e mai frumos decît orîcînd. Liberi într-o țară liberă, locuitorii lui îl zidesc pe măsura ambițiilor și aspirațiilor lor, dar și pe măsura timpului pe care-l trăiesc, cel mai demn și mai prielnic din îndelungata și tumultuoasă istorie a așezării acesteia de la marginea sudică a țării.

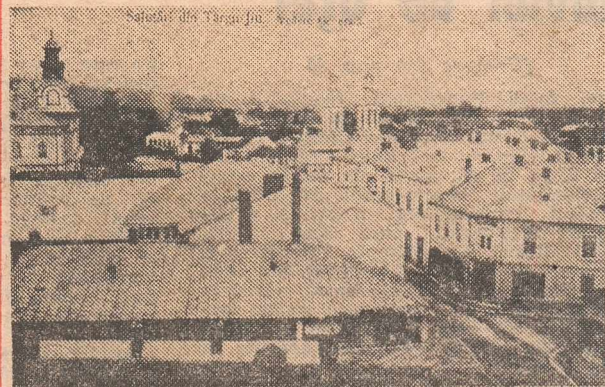
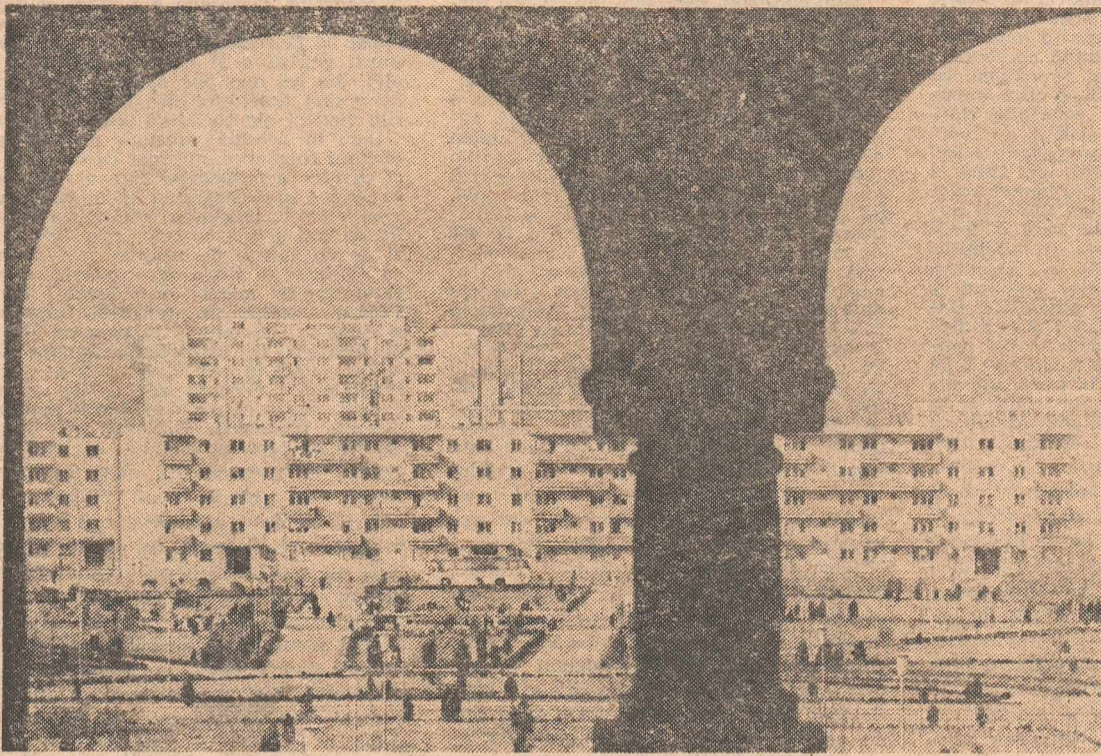


AȘA A FOST

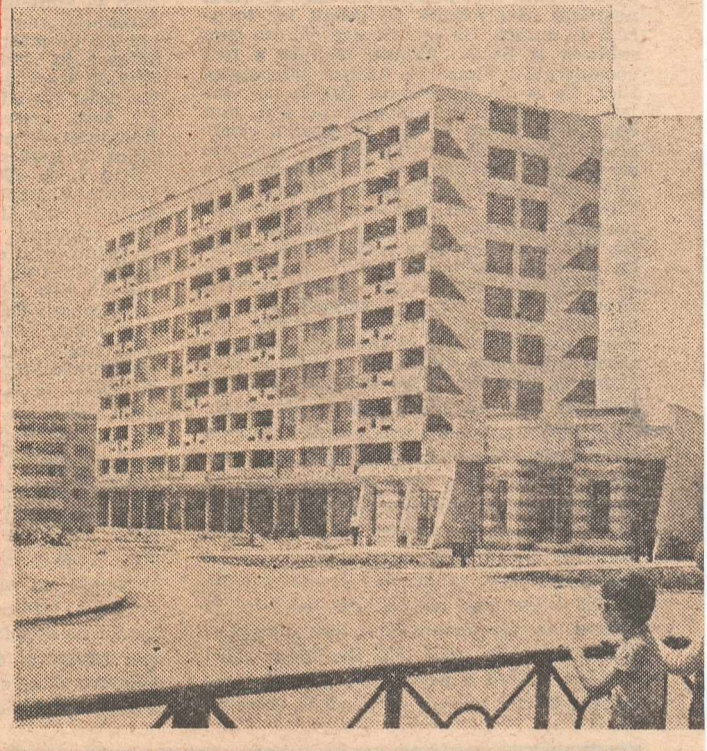
ALBA IULIA. Continuatorii de gând și faptă ai luptătorilor pentru fireasca Unire, sub Mihai Viteazul, scriu, umăr lângă umăr, istoria prezentului a cărui cronică înregistrează, pentru întreg județul, ritmuri înalte de dezvoltare. Producția industrială este de 45 de ori mai mare decât cea a anului 1938. Bunăstarea este solidară cu aceste ritmuri: s-au construit în ultimii zece ani, din fondurile statului sau credite, peste 15 000 de locuințe, iar 7 000 de familii și-au ridicat case noi. Vedere din Alba Iulia. Dintre coloanele caratului trecut, prezentul se relevă limpede și luminos.



AȘA ESTE



A
TG.
Jiu.
cu sa
eviden
înălț
De p
lor d
munc
Jiului
const
de aj
adaug
le. Și
spect
ducția
trage
este
decit

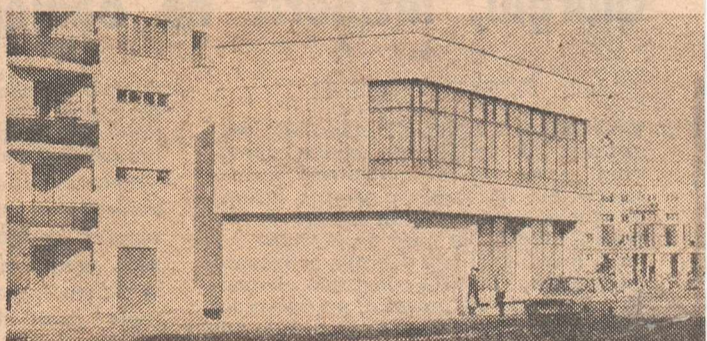
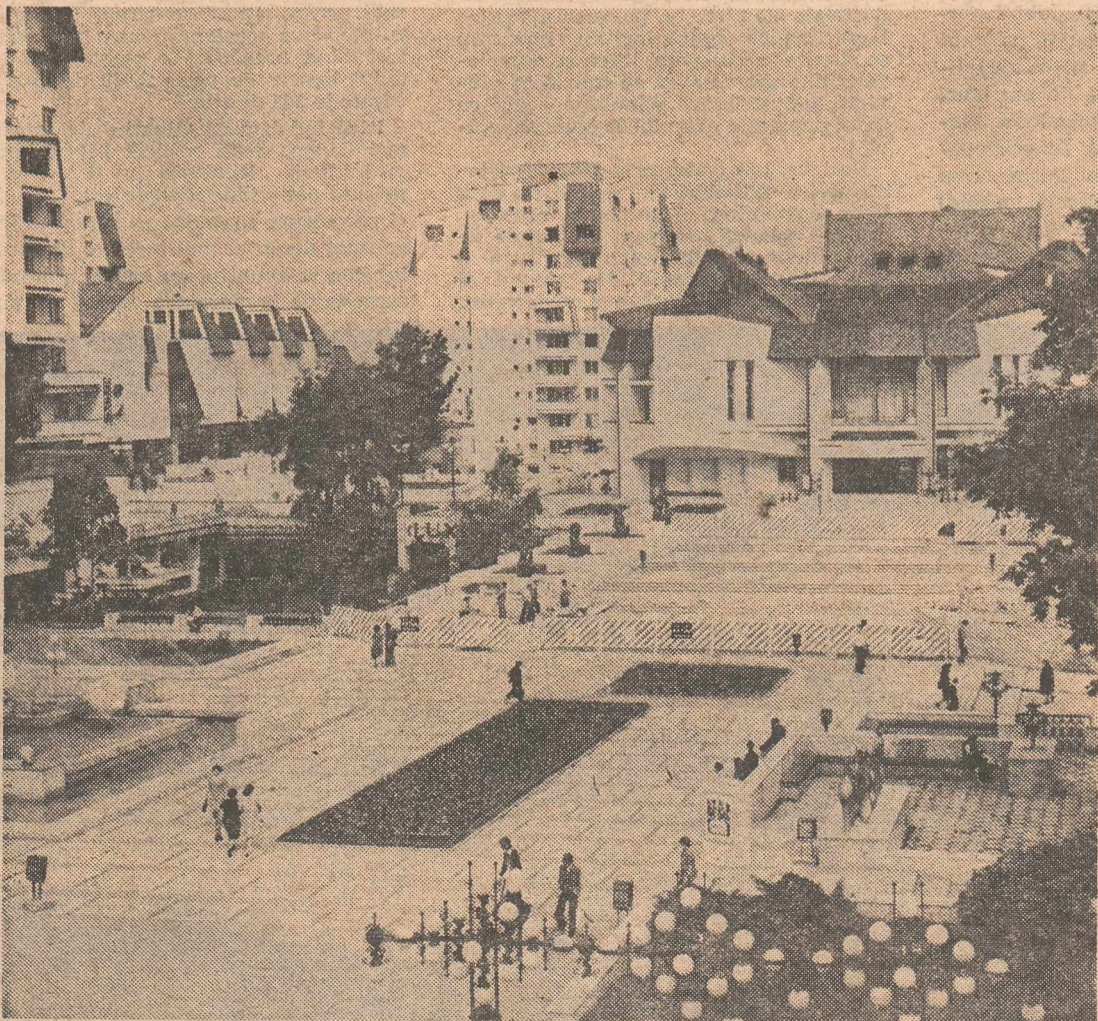


AȘA A FOST



TG. MUREȘ. Sau „orașul școlilor”. Sau „orașul ritmurilor sporite”. Argumentele ambelor formulări coexistă pașnic. Pe de-o parte, peste 900 de unități de învățământ în care se instruesc, în limba română, ca și în limbile naționalităților conlocuitoare, aproape 160 000 de tineri români, maghiari, germani. În afara universității, județul dispune de o largă rețea de instituții specializate, între care Centrul de științe sociale, Centrul de științe medicale ș.a. Cât privește industria, un singur exemplu: județul Mureș realizează azi doar în zece zile producția industrială a anului naționalizării.

AȘA ESTE



AȘA ESTE

ZĂLAU. Elementul industrial, ca peste tot în această țară și în acești 34 de ani, a schimbat fața orașelului pierdut la poalele Meseșului. Întreprinderea de armături industriale, cele de conductori electrici emailați, anvelope și țevi sint câteva dintre argumentele uriașei deveniri a orașului din frumoasa Valea Zalăului. Iată doar două cifre aparținând acestui an, comparativ cu 1977: volumul investițiilor sporește de 3,8 ori, iar volumul construcțiilor de 1, ori.

AȘA A FOST

AȘA A FOST

TIRGOVIȘTE. Fosta capitală, „Suceava Țării Românești”, cum o numea Nicolae Iorga, sub povara gloriei istoriei își uitase prezentul. În cei 34 de ani petrecuți de la eliberare, dar mai ales în ultimii 12 ani, similitudinile cu cealaltă cetate de scaun, Suceava, au devenit mai numeroase, având un numitor comun cu al întregii țări: dezvoltarea economică. Întreprinderea de utliaj petrolier, Întreprinderea de strunguri „Saro”, Combinatul de oțeluri speciale, iată câteva din jaloanele industrializării orașului străjuit de turnul Chindiei și el, la rindul său, vegheat de siluetele elegante ale arhitecturii moderne.

AȘA ESTE

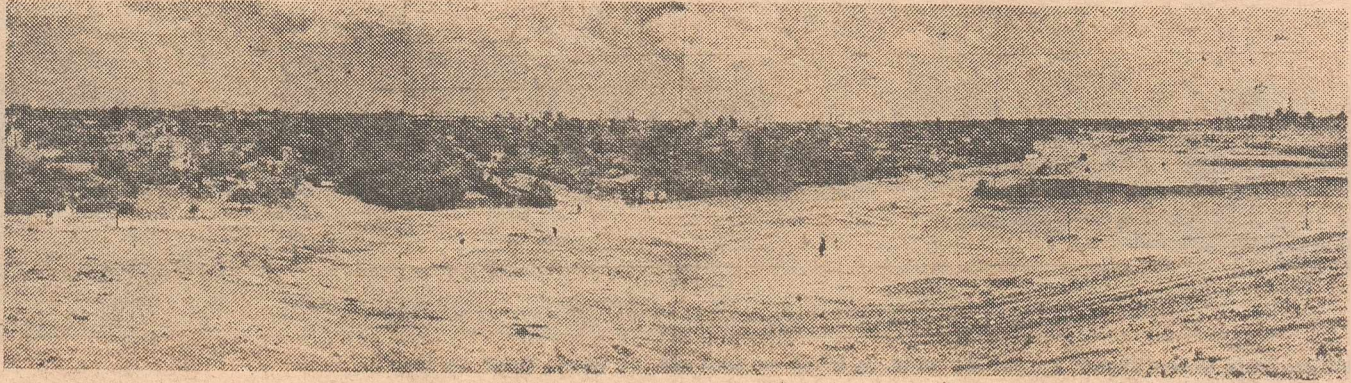


A FOST

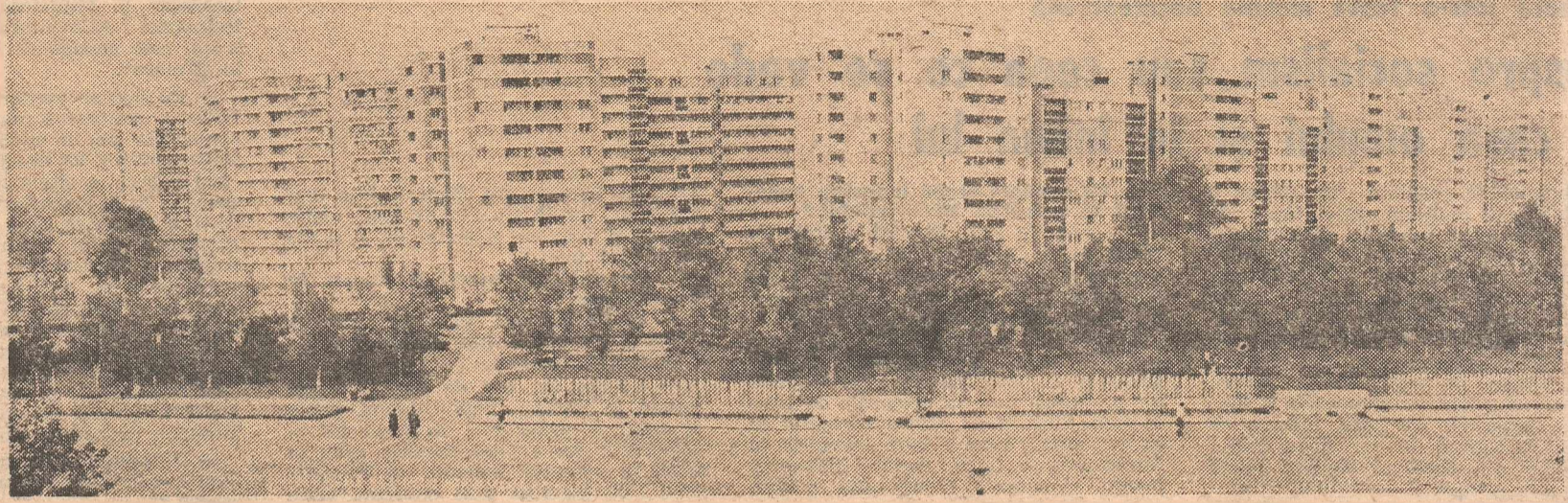
...eri din Tg. ... a mică chiar ... trastele sint ... u în doar de ... profunzime. ... schimbări- ... ile oamenilor ... reaga Vale a ... in 1960 s-au ... peste 22 000 ... la care se ... le individua- ... care ține de ... dustrial: pro- ... e care se ex- ... Valea Jiului ... ri mai mare ... tă in 1948.

AȘA A FOST

BUCUREȘTI. Noile geo- metrii apărute în fosta „vale a plingerii“ au pu- tere de simbol. Cind tre- ceți spre marea sală poli- valentă sau cind vă duceți copiii în frumosul parc al tineretului, spuneți-le cum arăta locul acesta cu doar zece ani în urmă. Vor în- țelege mai bine decît în orice alt fel ce înseamnă la noi socialismul.



AȘA ESTE

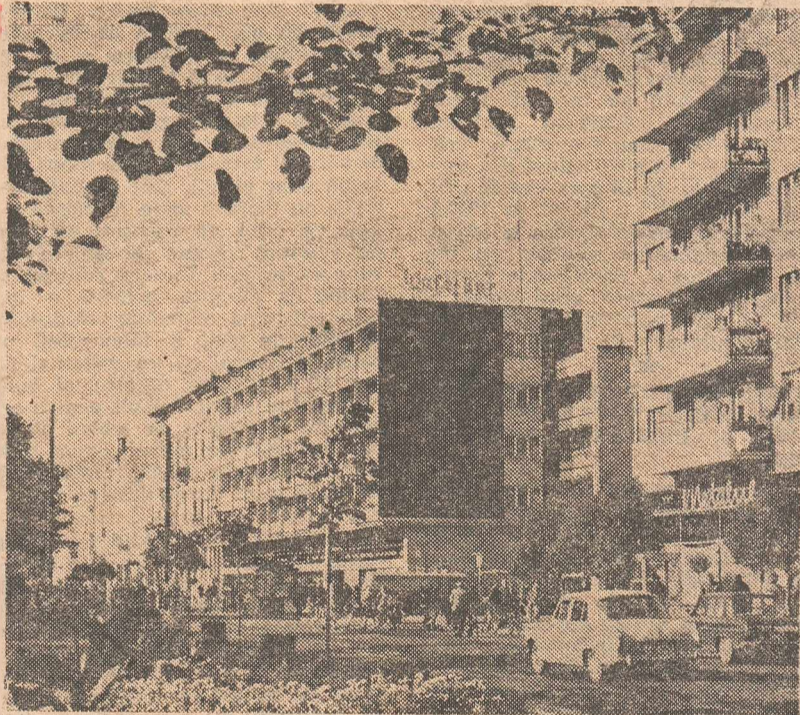


A ESTE

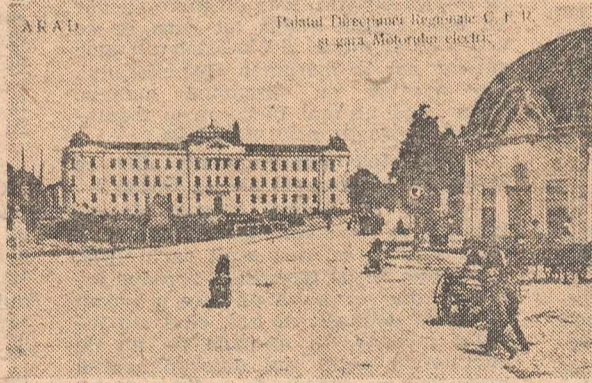


AȘA ESTE

ARAD. Municipiul asigură în prezent pentru economia națională întreaga producție de vagoane de călători, jumătate din producția celor de marfă și jumătate din producția de strunguri. Reședința unui județ a cărui producție industrială va depăși pînă în 1980 cifra de 20 miliarde lei. Replica, una din numeroasele replici pe care Aradul le poate oferi imaginii cu aspect de centru comunal, aparținînd trecutului, poate fi dată fie și numai de noua sală polivalentă de 2 000 de locuri. Sau, mai simplu de noua urbanistică.



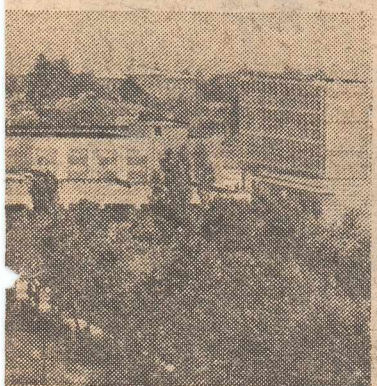
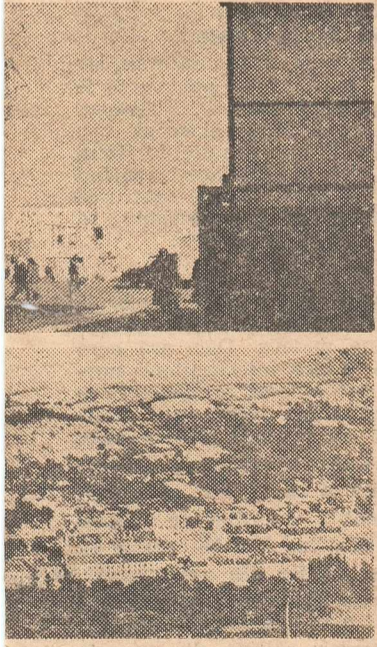
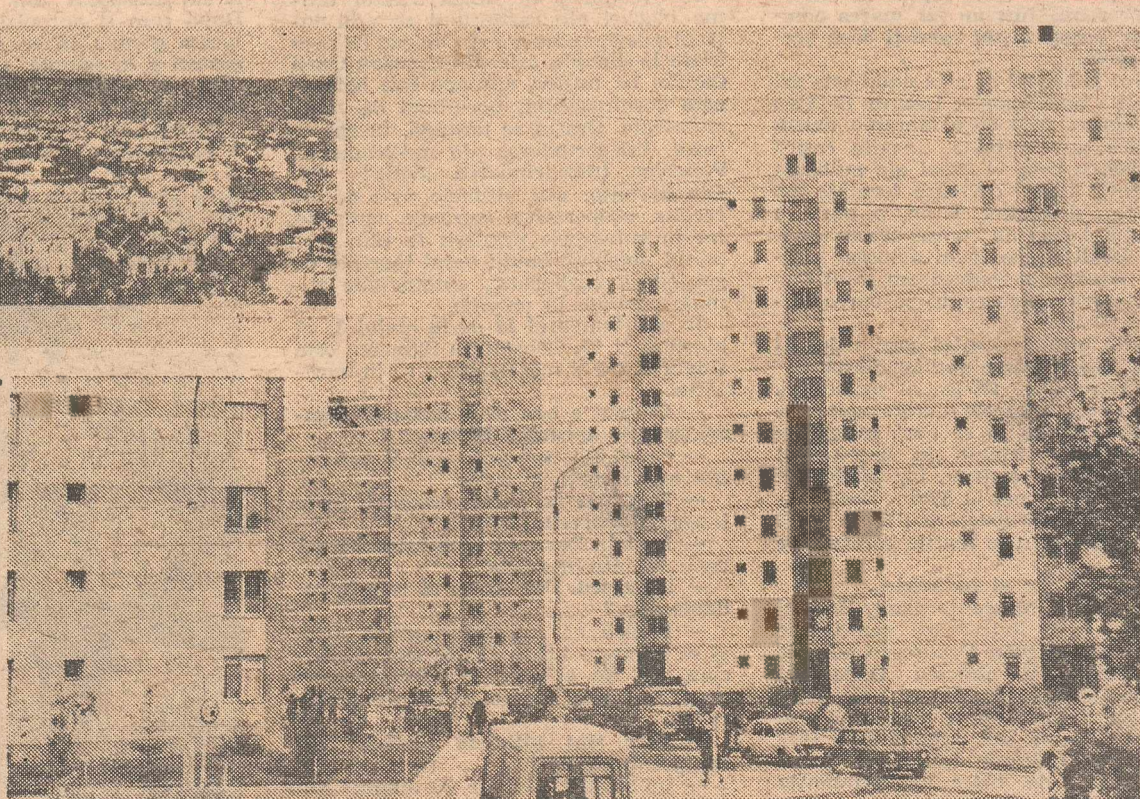
AȘA A FOST



AȘA A FOST

RM. VILCEA. Pi'o- rescul orașului mingi- lat de apele Oltului a dobîndit în anii socia- lismului valențe noi. Armoniile în beton și platformele industriale marchează saltul li- niștitului tîrg de odi- noară, de la „cumin- țenia“ locului în care nu se întîmpla mare lucru la îndrăzneala proprie marilor centre industriale.

AȘA ESTE





Imagine cu fapte și sentimente a unui loc unde, în urmă cu zece ani, nu exista decât un lac

Anchetă într-o fostă mahală bucureșteană

Despre socialism sau ceea ce se vede în casa omului și în inima lui

Mahalaua. O realitate care naștea o psihologie. O realitate care făcea ca Bucureștiul să-și schimbe, spre marginea lui, ritmul de viață. O realitate care însemna străzi meschine și întortocheate, fără apă și lumină, case ridicate alandala după priceperea și punga fiecăruia, gropi, bălți și alte bucurii terestre, la îndemina oricui cînd veneau ploile. Pleacă ai noștri, vin ai noștri. În centru se schimbau guvernele și mahalaua, plină de speranțe, încerca să prindă „momentul politic”, doar, doar... „Cetățenii din Sectorul Galben roagă pe domnul primar să se informeze asupra mizeriei în care se află strada Sf. Nicolae din cartierul Tei. Cînd vin ploile nu mai poate nimeni părăsi casa, iar după ce se scurge apa rămîn gropi cu nămol și broaște care dau concerte în fiecare seară, în apa verde pe care mai mișună și țînțarii. Cetățenii nu se pot aproviziona cu lemne și zarzavaturi, pentru că pe această stradă nu intră căruțe. Acum cînd au început căldurile, cetățeanul trebuie să stea tot timpul în casă din cauza mirosului urît emanat de acest nămol.” (Unul din ziarele vremii citat de Mircea Damian în volumul „București” apărut în 1935.) Dar „momentul politic” trecea la fel ca celelalte și mahalaua rămînea cu un pitoresc al mizeriei, dacă poate exista așa ceva, și atmosfera patriarhală a locurilor în care, potrivit expresiei, nu se întîmpla nimic.

PENTRU ÎNCEPUT UN INTERVIU CU UNUL DINTRE LOCUTORII SECTORULUI 4, PRIMARUL CORNEL NICODA

— Pină acum 16—17 ani, duminică de duminică, bucureșteanul se agăța de scara tramvaiului 18 și cobora la capăt unde se afla tãlcioacul. Unii veneau chiar frumos îmbrăcați. Minceau mici, beau cîteva sticle de bere la gura țîrgului pentru ca apoi să se mai oprească odată la cea mai faimoasă circumă din împrejurimi, „La scãricica”. Tovarășe primar, dumneavoastră care, după cite am înțeles, v-ați născut, ați copilărit, ați muncit în această parte a Bucureștiului, și, iată, locuiți și muncii aici și în prezent deci dumneavoastră care cunoașteți foarte bine faptul că tãlcioacul reprezenta, într-un fel, marca acestei zone, puteți să-mi spuneți dacă greșesc cumva.

— Nu. Tãlcioacul se afla unde este azi intersecția bulevardelor Leontin Sălăjan și Ion Șulea. Mai spre margine exista o fabrică de cărãmidă, „Argila roșie” îi spunea, și cele 14 gropi ale pulberăriei. Mulți dintre cei care locuiesc azi în modernul cartier Titan, o parte a sectorului 4, nici nu cunosc aceste amănunte. Dealtfel, pe locul actualii platforme industriale Dudești era satul Dudești-Ciopelea. Bucureștiul se oprea undeva în urmă.

— Care este momentul care a dus la această transformare spectaculoasă?

— Congresul al IX-lea al partidului. Atunci s-au pus bazele marelui salt spre civilizație. Să nu vi se pară exagerate cuvintele. Azi trăiesc în sectorul 4 peste 325 000 de oameni, iar 250 000 de locuitori sînt numai în Titan. Deci, alături de Drumul Taberei sau Balta Albă ne numărăm printre mările „orașe” ale țării.

— Un oraș are și industrie...

— Firește și ne conformăm. Rod al inițiativei și al îndrumării nemijlocite a tovarășului Nicolae Ceaușescu, au luat ființă platforma chimică Dudești și platforma energetică Vitan prin care producția industrială a sectorului s-a triplat în ultimii ani, ajungînd în 1978 la peste 15 miliarde lei. Anul trecut s-au asimilat de cãtre întreprinderile din sector produse care au adus o economie de peste 45 milioane lei valută.

— Ce pondere ocupă industria sectorului în industria Bucureștiului?

— 10—11 la sută. Și încă o dată, nu uitați că în 1970 valoarea producției noastre industriale era de 5 miliarde lei. Aș vrea să mai adaug că, pe primele șapte luni ale anului, am înregistrat depășiri la principalii indicatori, realizînd astfel, printre altele, productivitatea în proporție de 102,9 la sută, iar producția netă în proporție de 101,6 la sută. Sînt cîteva dintre succesele cu care oamenii muncii care lucrează în întreprinderile din sector întîmpină marea sãrbãtoare a poporului nostru, ziua de 23 August.

— Pentru ca imaginea să fie cit mai completă, spuneți-ne care sînt dotările de care beneficiază populația sectorului.

— Vă dau cîteva cifre. Pentru cei 59 000 de elevi există 50 de școli generale, licee — teoretice și de specialitate — și școli postliceale. Apoi, 17 creșe, 38 de grãdinițe, 2 clinici universitare și 6 spitale. Și, în sfîrșit, suprafața unităților comerciale și prestatoare de servicii este de 231 000 metri pătrați. După cum vedeți sînt realizări — desigur nu toate — care formează o imagine ce, cred eu, vorbește cit se poate de elocvent despre devenirea acestei zone a Capitalei. În acest context, țînînd seama cã discuția noastră a început prin evocarea mahalalei Dudeștilor, a gropilor de aici, a tãlcioacului, putem cãdea de acord cã un eventual dicționar al dezvoltării noastre, al bunăstării noastre, lucru valabil pentru oricare colț din România, ar trebui să excludă termenul de mahală, acea aglomerație de cãsuțe și străzi insalubre lipsite de un minim de civilizație.

Mergînd pe bulevardul Ion Șulea, cu pușin înainte de a intra în zona industrială a Dudeștilor, întîlnești ultimele blocuri ale cartierului Titan. Aleile regulate tăiate, viața proprie marilor cvarțale de locuințe, prevăzute cu tot ce-i este omului necesar conform unor precepte de civilizație modernă, nu te lasă să bănuiești cã orașul se va termina brusc, intrînd pe neașteptate în porumbul C.A.P. Dudești.

În dreapta și în stînga acestor ultime blocuri ale cartierului se află întreprinderile platformei Dudești și, profilate la orizont, cele din Șoșeaua Gării Cățelu. La mijloc, aproape sub balcoanele dormitoarelor, porumbul de care aminteam. Orașul se termină. Incepe orașul. Întreprinderea de medicamente, Policolor, întreprinderea „Stela” etc. Din dormitor aflî ultimele date despre recolta cooperativei agricole amintite, iar în sufragerie primești în plin zgomotul orașului. Spații verzi îngrijite de gospodăria cartierului, autoturisme aliniate cuminte în parcaje.

În apartamentul 11 de la etajul 3, al blocului H 30, Constantin Stănescu este singur acasă și meșterește ceva în bucătărie.

— Ce mai e nou prin cartierul dumneavoastră, tovarășe Stănescu?

— Ce să fie, noi sînt toate și porumbul numai bun de cules.

— Bun, dar în partea cealaltă, unde începe Bucureștiul?

— La fel. Dar mai bine întrebă-mă ce e la întreprindere.

— De acord. Dar de ce să pun întrebarea asta?

— Pentru cã întreprinderea e nouă și se numește I.O.R. II. Eu sînt electrician, șef de echipă, și întreprinderea mea este una dintre mindriile sectorului.

— Care sînt ultimele realizări ale echipei dumitale?

— În cinstea zilei de 23 August am îmbunătățit compresoarele și stațiile de conexiuni. Mai exact ne-am organi-

zat mai bine și am făcut treaba mai devreme. Ca să fiu cinstit însă, ideile n-au fost doar ale colectivului, ci și ale maestrului meu.

— De cîți ani lucrezi dumneata în meseria asta?

— De 21 de ani, timp în care s-a construit și Bucureștiul acesta nou.

— Ești bucureștean?

— Acuma da, dar de născut m-am născut la Răcari, lîngă Bildana, poate ai auzit. Și frații mei au venit tot în București. Au învățat meserie, stau la bloc, în Drumul Taberei, în Pantelimon. Mă întrebai mai devreme unde este centrul sau dacă nouă nu ne este departe. Păi dacă îi întreb pe frații mei, ei ce o să spună? Fiecare își laudă marfa. Eu zic cã aici. Ei, cã este acolo, în Pantelimon sau Drumul Taberei. Să fim cinstiți și să recunoaștem cã e peste tot. Cînd am venit eu în Capitală, cartierele de margine nu semănau nici cu Răcariul meu de baștină.

— Chiar așa?

— Chiar așa. Erau numai gropi aici. V-ați gîndit cite gropi erau la marginea Capitalei? Ca peste tot în țară, politica noastră de construire a socialismului, deci a unei economii, a unei industrii moderne, a însemnat și creșterea bunăstării noastre. Secretarul general al partidului afirmă de nenumărate ori cã bunăstarea aceasta ține de munca noastră. Este un mare adevăr pe care ne-am clădit tot ceea ce se vede, fie și numai aici în Titan sau unde sîntem noi la marginea Bucureștiului. Dar margine nu înseamnă mahală, chiar dacă ne mai războim cu mentalitatea unora proprie mahalalei.

— Cuvintele sînt frumoase, dar ce înseamnă ele concret aici la Ozana?

— Uite, cu ultima creștere de retribuție, eu și soția mea cîștigăm cu cinci sute de lei mai mult ca în 1976. Cinci sute de lei reprezintă aproape jumătate din retribuția pe care o aveam eu acum douăzeci de ani, cînd am învățat meserie. În aproape un an de zile ne-am putut lua, datorită acestei majorări, un aparat de radio portabil pentru băiat, un frigider „Arctic” mare, de cinci mii de lei, și cîteva lucruri prin casă. O să-ți spun un secret: toate le-am cumpărat din cartierul nostru. După cum și aprovizionarea tot aici o facem pentru cã ce găsești în Amzei, găsești și la complexul nostru. Dar asta se poate vedea de cãtre oricine, uite, din curiozitate, mergi și la complex...

Familia de la etajul I, apartamentul 4, se numește Nițescu. Ion Nițescu este

tehnician la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, iar soția, Petruța, este gestionară la „nou nãscuți” la „Unirea”.

— Eu cunosc cartierul, ne spune Ion Nițescu, pentru cã mai veneam cînd eram elev pe la tãlcioac. Tãlcioacul era pentru mulți și loc de agrement. Veneau, luau o bere și cîteva mici și plecau cu vechiturile la subsuoară. Pină în București, care nu se prea întrezărea din groapa țîrgului, îi fura somnul prin tramvaie. Eu am stat în Ferentari. Se schimbă și el. Așa s-a schimbat toată Capitala și încă se mai schimbă. Pentru cã este un adevărat șantier.

Alexandru Dumitru este un bun prieten al familiei Nițescu, stă la etajul 3, apartamentul 8, și aflat întîmplător în vizită împreună cu noi, ține morțiș să lămurim problema centrului.

— De fapt, ce înțelegem prin centru? Sau contează foarte mult noțiunea de centru?

— Nu contează, dar s-o lămurim.

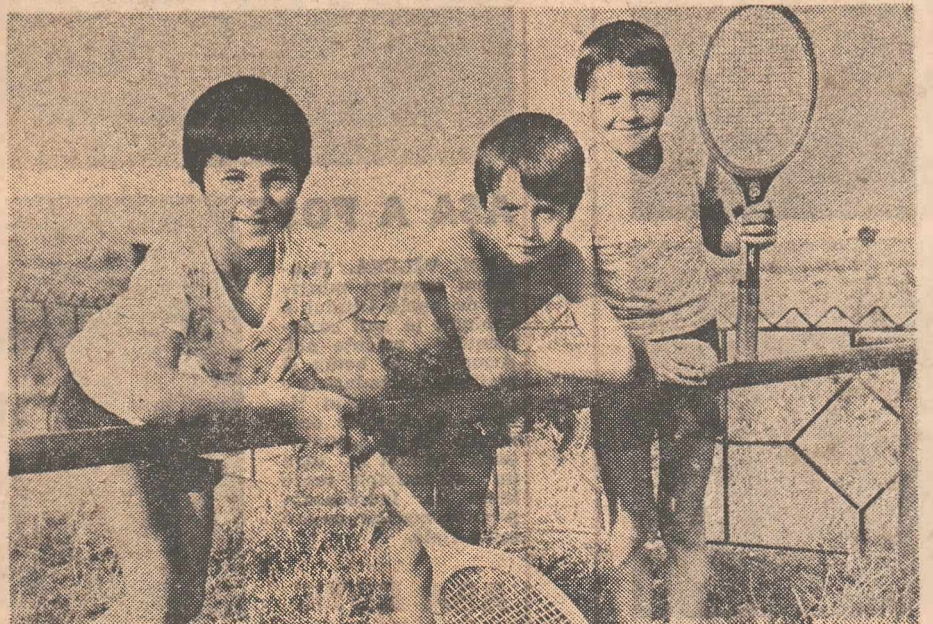
— Cînd spunem centrul, eu zic cã e bine să ne gîndim la condițiile egale pe care le au cei ce locuiesc lîngă Cișmigiu și pe care le avem noi. Nu putem locui toți lîngă „Intercontinental”. Altfãdată mahalaua și centrul aveau un conținut social. Unii aveau și alții nu. Acum muncim toți, avem toți. Munca este singurul criteriu. Eu nu discut, cum s-ar crede, noțiunile de centru și de margine. Ci probleme de viață, de bunăstare. Să nu transformăm un traseu de tramvai, o distanță, în criteriu de apreciere a bunăstării.

— Unde ați locuit înainte?

— În Tei. Străzile erau cum erau, iar casele nu-ți făceau nici o plăcere să le vezi. Azi s-au făcut blocuri. Civilizație, confort ca și aici. Mi-ar place să stau din nou acolo. Mai sînt multe de făcut, de construit, dar le vom face în curînd pe toate pentru cã muncim și pentru cã le facem pentru noi. Asta înseamnă să fii și producător și beneficiar.

Oamenii unui cartier aflat în marginea Capitalei. Pentru cã orașul trebuie să se termine undeva. Dar, așa cum spunea unul dintre interlocutorii noștri, aceasta este o falsă problemă. Rodul unei mentalități țînînd de o realitate depășită prin muncă. Prin vocația oamenilor de a-și construi în calitate de producători și beneficiari ai muncii lor un prezent și un viitor pe măsura ambiției și țelurilor lor. Un sector al Capitalei. Un cartier din acest sector. O fostă mahală. Devenirea unui colț al Bucureștiului care înseamnă devenirea multor asemenea colțuri din orașele țării.

MIRCEA RAICIU ■
Fotografii de A. MIHAILOPOL ■



De la țurca de ieri la tenisul de astăzi, sau copilăria fericită a puștilor din Titan

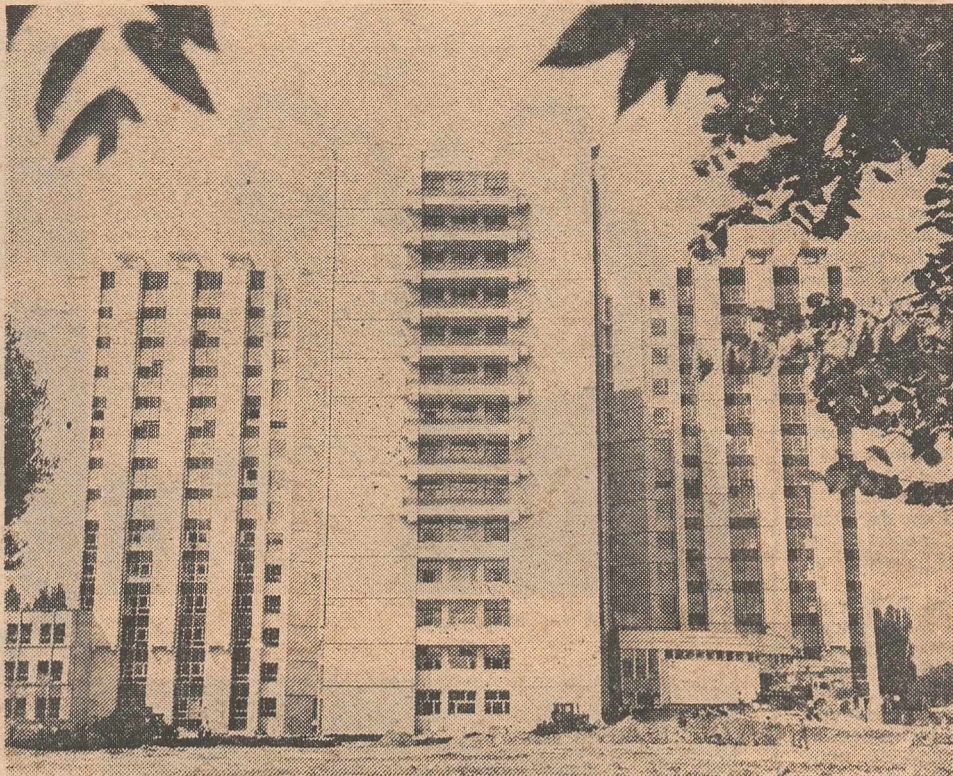
În preajma
inaugurării

Cel mai mare
așezământ

medical

din România

SPITALUL CLINIC AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI



Amplasat în imediata vecinătate a Facultății de medicină, pe un teren cuprins între Splaiul Independenței, bulevardul Eroilor, bulevardul dr. Petru Groza și str. dr. Leonte — Spitalul clinic al municipiului București este și va rămâne, fără îndoială, multă vreme, cel mai mare așezământ medical construit în țara noastră. Dărea lui în folosință va avea loc la începutul lunii septembrie, deci cu puțin timp înaintea deschiderii anului universitar și va marca o dată memorabilă în analele școlii medicale românești: intrarea în funcțiune a celui mai amplu volum spitalicesc din România și a celei mai moderne bază medicale de tratament, cercetare și învățământ.

Vom prefața acest eveniment, prezentându-vă, stimați cititori, câteva date generale privind arhitectura și atribuțiile funcționale ale uriașului din Cotroceni, întrupat din talentul, priceperea și osidă unuia larg colectiv de proiectanți, constructori și cadre medicale. Considerăm util să vorbim deopotriva și despre ceea ce astăzi se vede și se simte mai puțin, despre ceea ce va da viață și sens acestei mari cetăți medicale, despre profesionalitatea, omenia și căldura celor care vor lucra aici, despre tot ceea ce, în plan spiritual și în consens cu preceptele de deontologie medicală, va înobilă cu rațiune și suflet sensibilele marelui edificiu.

Vă mai informăm, în sfârșit, că atât explicațiile de specialitate, riguros științifice, cât și elementele de anticipație (pur-tind pe alocuri căldura înaripărilor romantice) aparțin uneia și aceleiași persoane. Este vorba de tovarășul doctor Mihai Mihăilescu, directorul Spitalului clinic, personalitate marcantă în domeniul chirurgiei generale și, deopotrivă, un pasionat al construcțiilor sanitare. Autor al mai multor lucrări consacrate edificiilor spitalicesci, domnia-sa a urmărit și dirijat, în calitate de consilier și coordonator medical, întreaga geneză a marelui așezământ medical, de la primele schițe de proiect și până în faza actuală.

UN COMBINAT TERAPEUTIC

Spitalul clinic al municipiului București — clădire cu 15 etaje și cu o suprafață totală desfășurată de 60.000 metri pătrați — este până la ora actuală cel mai ridicat punct al Capitalei. Mai înainte par la prima vedere Casa Științei și Hotelul Intercontinental, dar înălțimea niveleurilor și altitudinea terenului acordă în fapt acest privilegiu noului edificiu sanitar. Intrarea principală pentru accesul bolnavilor, personalului și publicului vizitator este orientată către Splaiul Independenței (în apropierea unei viitoare stații de metrou) iar cea de-a doua, destinată studenților, spre Facultatea de medicină. Cele două intrări sînt legate în linie dreaptă de un coridor larg, o adevărată „magistrală” ce cuprinde și nodul central al circulației pe verticală, prevăzut cu o baterie cu 10 lifțuri. Intregul spital este realizat, de altminteri, pe sistemul monoblocului polifragmentat-articulat, reprezentînd în fapt o singură mare construcție alcătuită din mai multe piese din volume diferite și care se înfățișează ochiului ca o imensă stea cu patru colțuri. Prin acest aranjament arhitectonic, spațiul construit se grupează în jurul unor puncte de răscruce și de-a lungul unor axe perfect simetrice. Spre deosebire de alte numeroase edificii sanitare, chiar de proporții mult mai modeste, unde labirintul culoa-

relor, scării și distribuția încăperilor aduc serioase prejudicii simțului de orientare — marea clădire oferă posibilități pentru orientare promptă chiar celui mai nevizitat vizitator. Orice ins poate ajunge ușor și în scurtă vreme din orice punct al spitalului în orice alt colț al clădirii, luînd ca punct de reper nodul central și apoi axialitatea „magistralelor”.

Spitalul clinic cuprinde șase mari secțoare. Le vom prezenta extrem de sumar, deoarece complexitatea lor ne-ar obliga la o descriere ce ar depăși cu mult spațiul disponibil al revistei noastre.

Principalele servicii vor fi asigurate de marea policlinică a complexului spitalicesc, calculată pentru a acorda zilnic 1.500 de consultații și tratamente virtualilor pacienți. Ea va cuprinde cabinete de boli interne (cardiologie, reumatologie, pneumologie, nefrologie, boli digestive, neurologie, psihiatrie etc.); cabinete pentru consultații chirurgicale (ortopedie, ORL, oftalmologie, chirurgie generală; cabinete pentru obstetrică și ginecologie; 1 cabinet pentru dermato-venerologie; sălă de tratamente, o încăpere pentru cursuri și demonstrații cu grupe de studenți, precum și un foarte modern și amplu compartiment destinat recoltărilor pentru examene de laborator.

Corpul central va adăposti sectorul spitalizare prevăzut cu 1485 de paturi clinice, repartizate pe 11 niveluri. Aici vor funcționa cele 11 clinici ale complexului, structura actuală a acestora fiind următoarea: 4 clinici medicale, 2 clinici chirurgicale și cite una de oftalmologie, de neurologie, de ortopedie, de obstetrică și de ginecologie. Necesitățile și cerințele de moment ale patologiei vor putea modifica acest profil, fără ca prin aceasta să se producă perturbări funcționale complexului spitalicesc. Compartimentul acesta va mai cuprinde o secție de terapie intensivă cu 32 de paturi și un serviciu pentru internări și externări. Paturi de spitalizare mai există și în zona de explorări funcționale, în serviciul de urgență.

Sectorul serviciilor tehnico-medice, inclusiv spațiul afectat cercetării și învățămîntului, va cuprinde blocul operator aseptice, blocul operator septic, sterilizarea centrală, punctul de transfuzie, laboratoarele clinice, laboratoarele de explorări funcționale, laboratorul de radioizotopi, serviciul kinezi-balneo-fizioterapie, recuperare, farmacie, serviciul de anatomie patologică și prosectură, fisierul central și serviciile de statistică, calculatoare electronice, foto și desen.

Prelegerile universitare vor beneficia de un amfiteatru cu 300 de locuri, prevăzut cu anexele respective: vestiare, bufet, garderobă, grupuri sanitare etc.

Sînt prevăzute de asemenea spații pentru învățămînt și demonstrații cu grupe de studenți în fiecare sector de spitalizare în policlinică, în laboratoare și radiologie.

În sfârșit, sectorul destinat problemelor administrative și tehnico-gospodărești, și care va însuma în principal următoarele compartimente: blocul alimentară, spălătoria, centrala de dezinfecție, un restaurant-cantină pentru personalul spitalului, centrala pentru ventilarea și condiționarea aerului, atelierele, depozitele, centrala de abur etc.

UN ADIO ÎN CITEVA PUNCTE „SENSIBILE”

— Să trecem, stimată tovarășe director, la punctele mai „sensibile” ale acestui complicat arenal spitalicesc și să vorbim deci despre modul în care va fi

asigurată asistența sanitară. Ne întrebăm — și vă rugăm să nu ne-o luați în nume de rău — dacă și serviciile vor cunoaște amploarea și perfectibilitatea prin care se recomandă acest colos sanitar, conceput atât de armonios și prevăzut cu cele mai noi și îndrăznețe cuceriri ale tehnicii medicale. Din păcate situația de fapt ne-a demonstrat nu o dată că indolența, carențele profesionale, lucrul făcut de mintuală, intemperanța, conduita reprobabilă pot știrbi simțitor prestigiul unei întreprinderi sau instituții, chiar dacă sub raport arhitectonic și funcțional se bucură de cele mai bune calificative. Asemenea exemple nefericite pot fi înfățișate mai cu seamă în cadrul serviciilor către populație, precum și în unele instituții sanitare.

Înainte de a vorbi despre educație și profesionalizare — deci despre cele mai delicate și dificile sarcini încredințate colectivului de conducere — permiteți-mi să fac de la bun început o precizare de esență: edificiul a fost astfel conceput și realizat sub raport arhitectonic, încît elementele novatoare privind distribuția spațiului, căile de acces, organizarea sectoarelor, amplasarea corpurilor, vecinătatea unor compartimente, servicii și saloane pentru bolnavi să faciliteze la maximum promptitudinea, economia de timp, dirijarea și supravegherea activității. Iată câteva exemple: la fiecare etaj, deci în fiecare clinică, distanța dintre saloanele bolnavilor (prevăzute cu 2—3 sau cel mult 5 paturi, fiecare salon beneficiind de instalații sanitare proprii) și camera surorilor și asistentelor sanitare nu depășește în lungime 10 metri. Lîngă fiecare pat se află un dispozitiv electric dotat cu următoarele servicii: soneria de apel, priză pentru căști de radio, priză pentru telefon și așa numitul buzer. Acesta din urmă semnaleză în situația în care asistența sanitară, prezentă în salon, este solicitată de un pacient, aflat în altă încăpere. De asemenea, semnalul soneriei de apel este înregistrat nu numai de tabloul electronic aflat în camera de gardă ci și de cel instalat în camera cu pereți de sticlă rezervat surorii-sefe. Aceasta poate astfel controla dacă persoana solicitată a ajuns în camera bolnavului în răstimp de 30 de secunde, dacă, deci, a răspuns cu promptitudine apelului.

— Cum va funcționa serviciul de primire și internare al bolnavilor, prin ce atribuții noi va excela acest serviciu, care, evident, trebuie să se recomande prin promptitudine, omenie și largă sollicitudină.

— Avînd în vedere că spitalul beneficiază de peste 1500 de paturi clinice și că durata de spitalizare va însuma în medie 10—11 zile, numărul de internări zilnice va fi de 150, iar la nevoie de 250. Acest serviciu se compune dintr-un vestibul, o sală de așteptare cu informații, un dispecerat, o încăpere pentru dezbrăcare și îmbrăcare, depozite de haine, grupuri sanitare etc. Consultația medicală și indicația de internare se vor face în policlinică, compartiment organic integrat complexului spitalicesc. Medicul de aici, încadrat în schema unică spital-policlinică, are dreptul de a decide dacă pacientul în cauză trebuie să fie sau nu internat — stabilînd pe loc clinica și salonul în care va fi găzduit în aceeași zi sau mai târziu respectivul pacient, fără ca această hotărîre să mai reclame avizări suplimentare. Am luat această măsură deoarece apreciem intolerabilă situația în care un medic de policlinică pune indicația de internare, iar colegul său din spital stabilește uneori prin decizii arbitrare dacă e sau

nu cazul de internare. Acest vot de neîncredere, acordat colegului său, se repercutează în primul rînd asupra bolnavului, asupra stării lui de spirit. Respectul și sollicitudinea pe care le datorăm semenilor noștri ne-au obligat să luăm și alte măsuri. Astfel, după terminarea consultației, asistența medicală este obligată, la indicația medicului, să programeze pe loc bolnavul, indicînd ziua și ora, pentru examinări suplimentare: explorări funcționale, de laborator, consultații cu alți specialiști. Aceste programări se vor efectua prin intermediul telefonului, iar în curînd prin mijlocirea calculatorului electronic, astfel încît în aceeași zi sau următoarea, pacientul să beneficieze de toate serviciile necesare. Ne vom strădui astfel să afectăm cît mai puțin posibil bugetul de timp al cetățeanului, să oferim modelul unei ocrotiri sanitare de maximă promptitudine.

Pentru cazurile de urgență este prevăzut un serviciu special în care se pot consulta bolnavii, li se poate acorda primul ajutor, li pot face mici intervenții chirurgicale sau li se pot aplica aparate gipsate. Bolnavii, sosiți aici, dar care necesită intervenții operatorii mai complicate sau au nevoie de internare, vor fi trecuți în spital sau în blocul operator.

— Cîteva cuvinte despre munca de cercetare.

— Cercetarea va beneficia de compartimente largi de laboratoare ultramoderne. Nu putem anticipa, evident, rezultatele ce se vor obține aici. Sperăm că vor fi pe măsura condițiilor excepționale oferite de partidul și statul nostru cadrelor universitare și studenților. Un amănunt totuși: pentru experiențe și testări „in vivo” a fost prevăzut și un vivarium pentru animale mici. El va cuprinde mai multe încăperi în care vor trăi și vor... muri pentru binele științei aproximativ 70 de iepuri, 200 de cobai și șobolani, 600 de șoareci, 200 de broaște. Vivariumul va fi dotat și cu o bucătărie și un depozit pentru hrana animalelor.

OMUL BOLNAV DEVINE UN COPIL CARE RECLAMĂ AJUTOR ȘI OCROTIRE. SĂ-L CONSIDERĂM CĂ ATARE.

— Stimată tovarășe director, într-un interviu acordat „Flacării” cu ani în urmă ați condamnat cu severitate unele practici din așezămintele medicale. V-ați referit în mod special la claustrarea bolnavilor, la regulile draconice instituite pe alocuri, la faptul că uneori se interzice pacientului să țină o legătură constantă cu familia sau colegii de serviciu. Ne-ați vorbit atunci despre necesitatea umanizării spitalului prin crearea unei ambianțe generale cu efecte tonice pentru moralul bolnavului internat. O profesiune de credință pe care, sperăm, o veți împărtăși și personalului din subordine.

— În cadrul Spitalului clinic al Municipiului București vor lucra aproximativ 1500 de persoane. Medici, personal medical sanitar, chimiști, biologi, bioingineri, tehnicieni, brancardieri și numeroși alții, de profesioniști extrem de diferiți (șoferi, fotografi, desenatori etc.). La ora actuală nu pot oferi o listă completă a cadrelor universitare cu activitate constantă în cadrul complexului sanitar de la Cotroceni, dar pot să vă asigur că în toate clinicile noastre își vor desfășura activitatea personalități ale școlii naționale de medicină. Vă asigur de asemenea că vom depune toate eforturile pentru recrutarea pe bază de selecție a personalului medical sanitar, că nu vom admite nici o abatere de la regulile și principiile de deontologie medicală. Anunțăm aceasta în mod public — și ne bucurăm că aceste cuvinte vor vedea lumina tiparului într-o publicație citită — că nu vom face nici un rabat calității, nici o concesie pregătirii carentiale, lipsei de omenie.

— Păreți un om calm și deosebit de pașnic.

— Sînt și voi continua să rămîn, dar apreciez că vom ajunge la cultivarea sentimentelor de omenie și sollicitudine tocmai prin instituirea unei discipline interne severe. Medicul prin demnitatea destinului său trebuie să exceleze prin calități profunde omeniești: devoțiune, dăruire, spirit de sacrificiu, printr-o conduită civică și profesională în spiritul înaltelor principii morale ale societății noastre. Omul bolnav devine un copil care are nevoie de ajutor și înțelegere omenească. El are nevoie, între altele, de o legătură permanentă cu exteriorul pe care o vom asigura, permițînd zilnic vizitarea bolnavilor internați. Aceștia vor putea beneficia de asemenea toată vremea de serviciile telefonice, la nevoie chiar prin conectarea aparatului la prizele din saloane. Vom instala pe fiecare palier televizoare și, sper, vom prezenta periodic în sala amfiteatrului filme de scurt și lung metraj. Pacienții vor avea de asemenea la dispoziție o bibliotecă, chioscuri cu ziare, un serviciu P.T.T., frizerie și coafură, bufete și tonete cu alimente. La ultimul nivel al edificiului se află o mare terasă pentru promenadă și helioterapie. Vom face totul pentru a răspunde prin fapte grijii permanente acordate de partidul și statul nostru stării de sănătate a populației, de a fi la înălțimea exigențelor profesiei noastre, definită atât de sintetic și sugestiv de către secretarul general al partidului nostru prin aceste cuvinte memorabile: „Medicina este într-adevăr o profesiune, dar nu este o profesiune ca toate celelalte. Ea cere nu numai pricepere, ci și multă dragoste pentru om, multă omenie, pasiunea de a te dedica sănătății oamenilor”.

LIVIU TIMBUS ■

Oceanul

Am scris undeva că din sufletul unui doc melancolic eu am moștenit munții. Și că mările le-am descoperit totdeauna ca un străin. În parte mă înșelam. Dacă munții mi-au dat mai ales lecții de demnitate, marea mi-a dat mai ales lecții de dragoste. Ea mi-a arătat totdeauna într-o formă simplă că nu întâmplător grecii au creat-o pe Afrodita din spuma mării și au adus-o pe un țârm, să simtă nisipul fierbinte sub tălpi și sarea uscându-se pe brațe la soare. De aceea o baie în mare a fost, din clipa cind am înțeles că iubesc lumea în pofida tuturor amenințărilor ei, un ritual. O ceremonie în care trupul se confundă cu apa și apoi cu nisipul, iar fericirea nu mai are nevoie de argumente cită vreme reușesc să cred că înfringerea mea merită acest nume. Cum puteam să nu doresc să fac o baie în ocean?

Chiar dacă nu e soare. Chiar dacă plouă pe plaja Mocambo din apropiere de Veracruz.

Nu mai e totuși ploaia ostilă de la San Juan de Ulúa. Plouă mărunț și aproape confidențial. Ca pentru a ne obliga să intrăm mai repede în apă, în ciuda poveștilor cu rechini...

Aceste povești trebuie să fie o glumă a lui D. Dar nu reușesc să mă conving pînă la capăt că ele n-au nici un temei. Mă surprind pîndind prin apă cu ochii deschiși și îmi trec prin minte, în timp ce înot, fel de fel de întâmplări cu oameni cărora rechini le-au retezat un picior dintr-o singură mușcătură sau i-au devorat cu totul... Odată am făcut o baie în Oceanul Indian, o baie relaxată, lipsită de griji, și după ce m-am întors din larg, pe plajă am aflat că, în urmă cu o săptămînă, în același loc fusese mincat un străin, un olandez pare-mi-se... Prin apa caldă, sarea e amestecată cu teamă și, fără să ne oprească nimeni, ne ferim singuri să ne depărtăm prea mult de țârm. E un simbol aici? Poate. Oceanul e nesfirșit și totuși după zece metri ezitam și ne întorcem. Rechini sînt în noi, de-acolo ne amenință...

Mă enervează teama mea și aș renunța imediat la baie, dar cine știe dacă voi mai avea vreodată prilejul să înot într-un ocean? Fiecare clipă e în felul ei irepetabilă.

Și totuși trebuie să recunosc că nu mă simt ca la mare. Mă sperie această imensitate greu de conceput. Pe un ocean, Ulise nu mi se mai pare posibil. Corabia lui cu o singură pînză care caută mereu țârmul s-ar rătăci iremediabil. Greșesc? Cînd am învățat la școală că din cei două sute de marinari care în 1519 l-au însoțit pe Magellan în celebra sa călătorie în jurul lumii numai 18 s-au mai întors, ni s-a explicat că navigația în acele vremuri cerea oameni care știu să disprețuiască moartea. Ceea ce e probabil adevărat. Mi-a rămas însă gîndul că oceanul e o singurătate în doză prea mare. Fatală chiar. Ucide dacă nu ajungi la vreme pe țârm. Pachetboturile moderne par să fi rezolvat primejdia, dar singurătatea nu e în funcție de viteză și de confort. Cel puțin, asta spun metropolele care au descoperit singurătatea în plină stradă... Sau, poate, eternul meu reflex retractil mă face să gîndesc astfel pe plaja Mocambo. Poate pentru alții oceanul nu e decît un abis fascinant. Care în loc de dragoste cere curaj...

N-am ce face. Curajul meu a ezitat totdeauna în fața singurătății. Chiar cînd am vorbit despre singurătate mi-a fost frică de ea. Am fost la marginea deșertului, am luat nisip în pumn, m-am gîndit la caravanele care au străbătut pustii și a trebuit să recunosc că greu le-aș fi putut însoți. Și nu e vorba, sau sper să fie așa, de o teamă elementară. Dar deșertul ca și oceanul neagă nevoia mea de fidelitate și de statornicie. Nisipul din deșert mi-a vorbit nu numai despre moarte, ci mai ales despre zădărnice. Și iată ce n-am vrut niciodată și nici acum nu vreau să accept. Toată ființa mea se revoltă împotriva profețiilor care ne predică inutilitatea. Deșertăciunea deșertăciunilor și toate sînt deșertăciune... Nu! Să spunem asta în fața Parthenonului sau în fața Piramidei Soarelui și vom avea răspunsul în fața noastră. Rostul nostru pe lume nu e să extindem singurătatea, ci s-o micșorăm cît ne stă în putință. Și, poate, Columb a făcut un lucru mai important decît descoperirea Americii. Pentru filosofie, un ocean traversat nu mai reprezintă decît o singurătate relativă.

Dar Mexicul? Ce înseamnă oceanul pentru această țară scaldată de două oceane? Ceea ce scriu aici e o pură impresie, nu se bazează pe nici o mărturie obiectivă. Am însă aici același sentiment pe care l-am avut cîndva pe coasta Sardiniei. Că mexicanii, ca și sarzii, n-au fascinația apei, ci a pămîntului. Ei trăiesc nu visînd corăbiile și călătoriile îndepărtate, ci arborii și recolte. Nu știu cîți navigatori va fi dat Mexicul, dar știu că dintotdeauna oamenii acestei țări s-au luptat cu un pămînt aspru și l-au iubit. Au visat ploii pentru el, au ridicat piramide ca să invoce ploile și au calculat mersul stelelor tot cu gîndul la pămînt. De pe mare n-au venit decît nopțile și conchistadorii. În Egipt, fascinația mării însemna înainte de orice un punct de vedere. Homer a spus aproape totul în această privință. În schimb, cultura mexicană îmi pare în întregime cu ochii aștinți spre pămîntul pîrjolit, martirizat de soare și de furtună. De acolo vin culorile picturilor lui Orozco; și chiar ale lui Diego Rivera, ale cărui trupuri arămii nu cunosc plaja; sînt goale numai pentru a se exprima mai bine. În ce-l privește pe Quetzalcóatl, el a plecat cu o corabie din piele de șarpe în exil, dar legendele nu s-au interesat de aventurile lui pe mare. Ele nu ne-au dat o Odisee a lui Quetzalcóatl. Au vorbit tot timpul numai de reîntoarcerea lui.

Dacă n-ar fi cei de pe plajă care să-mi amintească prin nerăbdarea lor că nu pentru asta am venit în Mexic, poate aș mai întîrzi, prelungind o baie în ocean netrecută în nici un program, care nu mă poate ajuta să cunosc o țară, dar mă poate ajuta s-o iubesc, ceea ce e înfinit mai important... În timp ce plec, simt că fiecare amănunt de aici va rămîne în memoria mea avînd culoarea ploii și a regrelor... umbrelele de pe plajă, inutile azi, acoperite cu frunze de palmier, nisipul ud, cărarea asfaltată și chiar claxonul autobuzului, imperativ, chemîndu-mă la realitate... autobuzul trebuie să gonească, de aceea există... cu 100 de kilometri pe oră, fără să mai atingi apa caldă a oceanului, fără să atingi trunchiul palmierilor de pe marginea șoselei, răsfoind un ghid unde toate astea îți sînt povestite pe gratis...

OCTAVIAN PALER ■



ION PACEA — Sărbătoare



IORGOS ILOPOULOS — Podgorcană



OSTAP ANDREI — Formarea poporului român

MAGISTRALELE SOCIALISMULUI

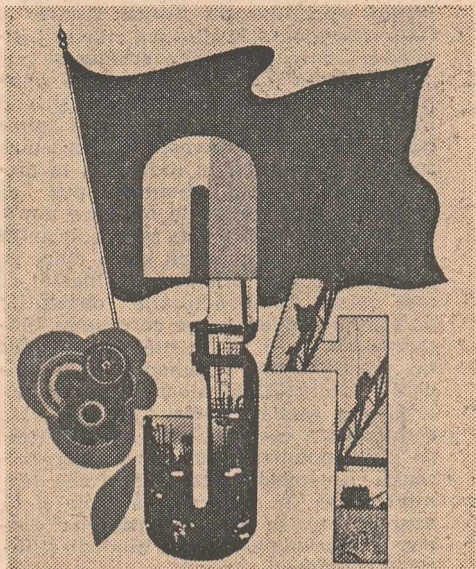
Muzeul de artă al României — sala Dalles

Dintre marile expoziții cu temă, Magistralele socialismului — acum la a doua ediție — oferă, prin chiar înaltul angajament al termenilor, șansa unei poziții estetice fără echivoc în chestiunea reflectării cu artă a realului și anume al celui clădit cu harnică originalitate în România de azi; un tip de realitate complexă, cu multe și minunate înțelesuri, unde fapta, făcîndu-l, lucrul ieșit din miinile omului poate să dea, cu limpezime, măsura ideii de construcție avîntată — construcția locului, construcția noii conștiințe. Se înțelege că prin aceste „magistrale” organizatorii au întrevăzut și posibilitatea unei largi cuprinderi tematice, dar cuprindere cu unele motive de interes major: portretul omului din producția bunurilor materiale și spirituale și portretul muncii sale, imaginea cu mari virtuți documentare realizată ca efect direct al impactului cu realul în frecvențele tabere de creație — răspîndite în mai toată țara — în fine, imaginea cu punct de vedere, cu o ideologie exprimată foarte apăsător, beneficiind de informația venind din presă, televiziune, fotografie, adică din cotidian. Cum o idee magistrală e susținută întotdeauna de o seamă de familii de idei, era de așteptat ca o bună parte din selecție — în secția de pictură, îndeosebi — să conțeneze pe producția obișnuită a atelierelor, pe acele imagini îndatorate tradiției, o tradiție însă emancipată de cuceririle artei plastice în ultimele decenii. Opinia noastră este că expozițiile de acest tip trebuie cercetate cu mijloace și ele noi. Sigur, o manifestare cu mai multe sute de lucrări — pictură, sculptură, grafică — trebuie să impună, peste toate, un număr de opere de valoare. Numai că, socotînd mai atent criteriile prin care măsurăm această valoare, vom descoperi nu atît niște obiecte de artă cît concepția ce le naște. Iată, vedem la Muzeul de artă al României opere semnate de maeștrii Corneliu Baba, Ștefan Constantinescu, Aurel Clușe, Gheorghe Ionescu, Ion Popescu Negreni. Prezența lucrului lor trebuie cinstită fiindcă semnifică realism, fiindcă acest realism este în chip superior consecvent cu sine însuși. Deci, o anume concepție. O operă care afirmă bucuriile simple și de durată ale existenței umane, o operă fără în-

toarceri și contradicții este, pentru artistul tînăr, pentru publicul tînăr și în formare un criteriu estetic sănătos. Tot astfel, socotînd în ansamblu prestația generațiilor ieșite din institutele de artă plastică în anii din urmă, lăsîndu-ne pătrunși de ferocitatea pe care o pun în analiza vizibilului, de ardența imaginii de montaj practicate de atîția — prea pasionați de problemele reprezentării fotografice ca să se mai întrebze, totuși, cît durează, cît poate să dureze fotografia realității, hiperrealismul acesta exultant — trebuie să apreciem zbaterea, mișcarea, curajul de a deschide un drum nou. Grafica de la Dalles face un panoramic deosebit de interesant al modalităților prin care artistul plastic contemporan operează în realitatea socialistă. Este incontestabil că noile tehnici tipografice îi îngăduie artistului o exprimare foarte promptă, în competiție adesea cu exprimarea gazetărească. Cine are nostalgia stampei pentru cabinetele de amatori va trăi, într-o selecție de grafică precum aceea de la Dalles, un șoc. Cu rare excepții, graficianul român e interesat să încerce imaginea, s-o satureze de real. Nu întâmplător el folosește (prelucrează) fotografiile ale muncii, semne din felurite limbaje (științific, economic, propagandistic), culoarea cu o încărcătură simbolică bine statuată, clară. În ce privește sculptura, asta cu siguranță mai potrivit ca să vedem în expoziție nu lucrări purtătoare de particular plastic, ci fotografii ale unor remarcabile realizări din ultimii ani, poate chiar ale unor opere născute după prima ediție a expoziției. Pentru a ilustra direcțiile magistrale ale monumentalității, nimic mai potrivit decît imagini din cele câteva mari tabere ale sculptorilor în piatră, lemn și oțel (Măgura, Galați, Arcuș), ceramică (Medgidia, Sibiu, Sighișoara) și deopotrivă imaginea unor comenzi de interes republican. Dacă de la Dalles lipsesc o seamă de nume de frunte ale sculpturii noastre e pentru că artiștii ajunși la maturitate produc din ce în ce mai puțină sculptură „de interior”, de pus într-o sală de expoziție. În concluzie, o manifestare care trebuie văzută și, mai ales, înțeleasă în liniile ei de forță.

TUDOR OCTAVIAN ■

A PATRIEI CINSTIRE



Manifestație

Strălucesc garoafele roșii,
Sufletul patriei este tânăr și pur.
În august defilăm în piețe, ne sărbătorim
libertatea
Un întreg popor trăiește o viață bună și
pașnică,
În această patrie, ca o oază de lumină,
Pe harta lumii străbătută de tot felul de
trenuri și sateliți.
Să ne bucurăm de flori, de copii,
Să ne bucurăm pînă dincolo de marginile bucuriei
De libertate.

MARA NICOARĂ ■

Către poeții din veacuri

Voi ați trăit în veacurile lungi,
iubirilor cîntînd și-ades durerii :
acolo doar cu gîndul mai ajungi
închipuind la marginile serii,
acolo, voi, țărina îndulcind
pe-o bănuită strună de argint.
Frumoși sunteți prin aura de timp
— cuvintele drept arme în lumină —
hălăduind în Marele Olimp
sub steaua ce vă-nvăluie destină,
iar unii purtînd rînilor drept flori,
neveștejind aprinsele culori.
O, mari poeți, ce tineri sunteți voi
acolo, în a' umbrelor imperii !
noi, mai bătrîni cu-un veac sau zece, noi
purtînd un steag mindriei și puterii,
dorinței de-a învinge pe pămînt
dreptatea celor mulți, al lor cuvînt.

Un timp al nostru-aici, un timp adînc,
de multe ori superb în mari esențe,
o luptă-între lumină și amurg,
o flacără-între bine și tristețe,
cuvîntu-acum e sabie și-împarte
țărîna între-aproape și departe.

Căci am plătit în veacul douăzeci
cît veacurile toate împreună,
iubiri și morți, descununări de regi
și cîntece ucise ce răsună
asemeni unor clopote de sînge :
spre-a ride floarea, rădăcina plînge.

Azi, suntem înaintemergătorii
împodobind cu-nalte îmmuri cerul,
noi, ziditorii proaspetei istorii,
cei ce-împlinim cu patimă-adevărul :
e-în noi o frumusețe așteră,
un dor fierbinte, — o patimă severă !...

O, mari poeți, ce tineri sunteți voi
acolo, în a umbrelor imperii !
noi, mai bătrîni cu-un veac sau zece, noi
purtăm un steag mindriei și puterii,
dorinței de-a învinge pe pămînt
dreptatea celor mulți, al lor cuvînt.

Cînd vom veni în cîmpuri elysee
spre-a vă-ntîlni, spre-a ne aduce harul
cu trup de glorie care ne-încîntează,
acolo unde n-are loc amarul,
să ne primiți ca frați întru iubire :
învăpăiații pentru fericire...

VIRGINIA BRESLAȘU ■
învățătoare — Cenuclul literar
Singeru — Prahova

RADU CĂRNECI ■

Măgura

În poiana Măgurii, rotată
Universu-a plîns ca niciodată
Albe chipuri de fecioare curg
Peste crengi de arbori în amurg.

Iarba crește verde și tot crește
Dorm strămoși-n arbori bărbătește
Piatra se apleacă și sărută
Umbra brâncoveanului tăcută.

Domnul Tudor ca un stei domnesc
Ne tot zice-n graiul românesc
Despre cîte-au fost să fie bine
Despre cel plecat și nu mai vine...

În poiana Măgurii, să știi
Semănat-am chipuri de copii
Piatra caldă plînge și sărută
Umbra brâncoveanului tăcută.

Au crescut acolo din vecii
Zimbri, vulturi, alte ramuri vii
Iarba vine, vine și tot crește
Umbra brâncoveanului păzește.

În poiana Măgurii, rotată
Ana cea mereu nevinovată
Se apleacă mută și sărută
Umbra brâncoveanului tăcută.

NICOLAE PENEȘ ■

Istorie

Ei vorbeau despre izvoare, noi
vorbeam despre stînci
Ei vorbeau despre comori, noi
vorbeam despre fii și părinți.

Cerul, ca o făclie ardea între
brazde fierbinți
Ca o făclie lumina la țărîmul mării
adînci

Ei vorbeau despre inelele lor de pe
mlîni
Despre cai cu potcoave de aur
lucind

Peste creștetul grîului, al acelei
piini
Ce răsărea în urmă aburînd

Ei vroiau să închidă
Această gură de rai
Și n-au putut, n-au putut să
închidă

Această gură de rai.

Patrie-a noastră,
Țară a lumii,
Lance în vîntul
Lung al furtunii...

DUMITRU ELIADE ■

Noi aripi

Noi știm acum că visul arzător
e-o pasăre a timpului ce vine
din neguri de istorii 'nalt, firesc
zburînd mai sus prin volburi și
lumine.

Și-n drumul său măreț și legendar
din loc în loc prin timp lăsat-a zării
precum ai bate-n noapte în amnar
umane jerbe, treptele urcării.

Prieteni-i cinstim cu-ntregul rost
și le întindem mina bărbătește
că-i datină la noi și-n veci a fost
să fim deschiși cu cel ce ne iubește.

Noi nu uităm că visul comunist
i-o pasăre a timpului ce vine
din vremuri de istorii 'nalt, firesc,
zburînd mai sus prin volburi ori
lumine.

Serbăm de-aceea cu înalt temeii
și cu căldura inimii-avîntate
un vis ce-n August douăzeci și trei
încrisu-l-am pe Evul de Dreptate.

Și-om fi de-a pururi noii rînduirii
semînțele iscînd ca-n sărbătoare
noi aripi de avînt și împliniri
lujeri urcînd spre piscuri viitoare.

VIRGINIA BRESLAȘU ■
învățătoare — Cenuclul literar
Singeru — Prahova

34 de ani de istorie

(Urmare din pagina 7)

clockul la 1 600 de grade. Au urmat probele de laborator și ultimele corecții ale șarjei, ultimele adaosuri de feroaliaje : pentru ca structura oțelului să fie mai fină, am pus feromangan ; pentru a-i da elasticitate, ferosiliciu. În jurul orei 12 am pus cremalierele în funcțiune, am basculat cuptorul pînă la 45 de grade și am desfăcut șticle de evacuare. A curs, atunci, primul oțel de Tirgoviste. Evenimentul festiv a avut loc în prezența secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Așa s-au făcut primele 50 de tone de oțel, primă șarjă. La sfîrșitul acestui cincinal combinatul va produce în jur de un milion de tone anual.

...Jiul. Aproape, în dreapta. Ca o balustradă argintie de care trebuie să te ții strîns în timp ce sui printre dealurile cu spinări molcome, pînă unde linia ondulată a cîmpiei Rovinarilor se netezește treptat și dă în platforma termocentralei Rogojelu care apare brusc, masivă. Turnuri la castelul unui uriaș. Inginerul Aurel Medințu : Nici nu am apucat să terminăm, că ne-am și trezit lipsiți de mîndria de a fi cea mai mare termocentrală din țară. În vecinătatea noastră se construiește alta, la Turceni. Ea va fi, cît va apuca să fie la rîndul ei, cea mai mare. Dincolo însă de acest fapt, care nu poate decît să ne bucure, bineînțeles, ca un exemplu de ceea ce înseamnă dezvoltare energetică în ritmuri și proporții de-a dreptul spectaculoase, rămîne de subliniat că noi sîntem capul de serie al marilor centrale termoelectrice. Aici s-a cîștigat o mare și binevenită experiență. La Turceni se

lucrează mai ușor ca la noi. La Turceni nu vor mai trebui refaceri, revizuirii. Ei vor călca de la început cu dreptul. Pe unde vor călca ei cu dreptul, am fost nevoiți să umblăm noi mai întîi, cîteodată cu stîngul.

...Primul riu din țară care și-a ieșit din matcă fusese Tîrnava Mare. Era luna iulie, 1975. Ceea ce a trebuit luat de la capăt, a fost luat de la capăt. Ceea ce a putut fi continuat, a fost continuat... La un an după marile inundații, Mihai Ubornyi, primarul orașului Odorheiu Secuiesc, oficiase aproape 500 de căsătorii. În același timp, în oraș se născuseră 1 500 de copii. Eva Denes, fiica lui Arpad și a Mariei-Sibila, amîndoi muncitori la Fabrica de ață, s-a născut chiar atunci, pe 2 iulie, cînd asupra orașului s-au năpustit apele. Acum e o fetiță durdulie, sănătoasă. Se desparte în fiecare zi de părinții săi, atît timp cît ei trebuie să meargă la lucru. Ea rămîne, în orele acelea, la grădiniță. Încet-încet, începe să afle povestea zilei în care s-a născut.

...Pentru întreținerea unui copil la creșă, statul cheltuie anual, în medie, 6 750 lei.

...Prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României” a înregistrat 1 085 609 participanți la activitatea de creație științifică și tehnică, din care 665 397 muncitori.

...Cu prilejul unei vizite în sudul județului Dolj, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus : „Calafatul trebuie să devină o perlă a Dunării”. Investiții de aproape 4 miliarde și jumătate de lei vor da vechiului oraș o nouă tînerețe.

...1977. „Tricolorul”, cîntecul bineștiut

tuturor românilor, devine, cu un text adaptat, Imnul de stat al Republicii Socialiste România.

...De la Eliberare și pînă în prezent, peste 70 la sută din actualul fond locativ al țării a fost înnoit. Peste 15 milioane de oameni, deci mai bine de două treimi din populația țării, locuiesc în case noi. Numai în acest cincinal se vor construi un milion de apartamente.

...În 1978 raportul dintre retribuția minimă netă și retribuția maximă netă este de 1 la 5,5. Ne reamintim că în 1950 era de 1 la 22,8.

...Partidul nostru are azi două milioane opt sute de mii de comuniști.

...Țara sărbătorește 2050 ani de la constituirea primului stat dac centralizat și independent condus de Burebista.

...În vara acestui an elevii români au obținut locul I pe națiuni la Olimpiada Internațională de Matematică.

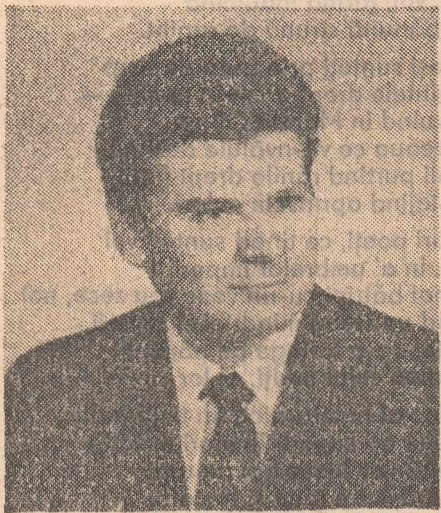
...Programul de creștere a nivelului de trai în anii 1976—1980, inițiat și elaborat sub directa îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, prevede o creștere a retribuției reale de 32,3 la sută în anul 1980 față de 18—22 la sută (prevăzută în planul cincinal) și 18—20 la sută (prevăzută în Directivele Congresului al XI-lea).

...Venitul național din 1938 se realizează astăzi, în România, în numai 25 de zile.

...Gheorghe Ileanu, secretarul comitetului de partid de la Întreprinderea de vagoane din Drobeta Turnu Severin : Orașul nostru a trebuit mai întîi să fie refăcut. Așa am trecut de la război la pace. Reconstruind. Apoi, mai ales de cînd a devenit centru de județ, Severinul s-a dezvoltat puternic, datorită grijii partidului pentru înflorirea armonioasă a tuturor zonelor țării. Noile construcții edificare, mulțimea blocurilor de locuințe ridicate în ultimii ani au dat municipiului o nouă față și o nouă vîrstă. Vîrstă de aur a societății

noastre, vîrstă împlinirilor socialiste. Copiii care cresc astăzi fericiți, fără griji, vor avea de la noi un oraș prosper și vor învăța din cărți istoria pe care am parcurs-o. E bine așa. Pentru asta muncim. Produsele întreprinderii noastre, cu binecunoscuta marcă MEVA, sînt astăzi apreciate pe drumurile de fier ale lumii, în zeci de țări în care exportăm vagoane românești. Drumul parcurs de unitatea noastră și de întreg orașul n-a fost ușor. Deasupra barajului marii hidrocentrale Porțile de Fier I, oamenii de azi au durat, pentru a doua oară, pod peste Dunăre în această zonă a fluviului. Podul lui Apollodor se așternea romanilor care aduceau cu forța puternica civilizație a Romei în Dacia ; podul de azi leagă simbolic poporul nostru de poporul prieten al Iugoslaviei pe drumul spre progres și bunăstare al celor două țări. În istorie pare că orașul nostru stă sub zodia podurilor. Socialismul a făcut însă și din acest lucru un semn al marii cutezanțe, al progresului și al fericirii oamenilor. Uriașa dezvoltare a țării căreia i se încadrează armonios județul Mehedinți și municipiul Drobeta Turnu Severin, toate realitățile de azi ale patriei în plin avînt pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate sînt strălucit sintetizate în cuvintele secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU : „Tot ceea ce înfăptuim în patria noastră prin eforturile unite ale milioanei de constructori ai socialismului — bărbați și femei, români, maghiari, germani și de alte naționalități, tineri și vîrstnici — este destinat bunăstării materiale și spirituale a poporului, țelul și rațiunea supremă a politicii partidului nostru, esența întregii opere de edificare a societății socialiste și comuniste în România”.

„Știința românească dispune de întregul arsenal necesar pentru a putea împinge mai departe și mai repede decât oricând dezvoltarea de ansamblu a țării”



CONVORBIRE CU DR. FIZICIAN MARIN IVAȘCU, DIRECTOR GENERAL AL INSTITUTULUI CENTRAL DE FIZICĂ

— Solicitarea redacției „Flacăra” pentru o discuție privind rolul științei și perspectivele acesteia în cadrul societății noastre socialiste, solicitare pe care o accept cu plăcere, presupune cunoașterea unei situații date, la un anumit moment al istoriei țării, cu care sîntem contemporani.

— Absolut de acord cu punctul de vedere pe care l-ați exprimat, dar cred că putem să ne comparăm cu noi înșine, după trecerea unui interval de timp care a depășit trei decenii.

— Ei bine, în acest caz, voi spune ceea ce poate este știut de unii, ignorat de alții, și anume că în august 1944 România se făcea cunoscută în domeniul diverselor științe prin școlile de matematică și medicină și numai prin câteva personalități în fizică, pentru a mă limita doar la aceste exemple. În ultimii ani, evident, situația se prezintă radical schimbată, pentru acele ramuri slab reprezentate cu peste 30 de ani în urmă, și mult îmbunătățită în acele domenii în care nu porneam, totuși, de la zero. Pentru a nu prelungi foarte mult incursiunea retroactivă, voi arăta schema actuală de organizare a cercetării științifice românești, ale cărei baze au fost puse chiar de către președintele țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în urma unor analize aprofundate, răbdătoare, fără pripiri și care, tocmai din aceste considerente ni se înfățișează, în prezent, cu o structură solidă, eficace, productivă atât în planul gândirii teoretice cât și în cel al aplicațiilor practice. Primul principiu de organizare este acela al institutelor centrale de cercetare, cum sînt cele de biologie, construcții de mașini (chiar două asemenea institute specializate), de chimie, fizică etc. Toate acestea prezintă, în strategia propusă de către secretarul general al partidului nostru și adoptată de noi, oamenii de știință, adevărate detașamente pe ramură economică, menite să coordoneze întregul fenomen al creației la nivelul țării noastre.

— Poate că exemplificarea afirmației dumneavoastră prin situația existentă în domeniul fizicii intrucit sînteți directorul general al I.C.E.F.I.Z.-ului, ar fi binevenită, mai ales dacă ea ar reflecta fenomenul general.

— Aci ne aflăm pe platforma Măgurele, la Centrul Național de Fizică, care dispune de trei institute de cercetare, de două centre și de o întreprindere, dar „jurisdicția” sa științifică se extinde și asupra altor instituții specializate cum sînt: Institutul de reactivi nucleari de la Pitești, Institutul de tehnologie izotopică și moleculară de la Cluj-Napoca, Centrul de fizică tehnică de la Iași, pe lângă care mai coordonează și toate activitățile de cercetare din facultăți și din institutele de învățămînt superior (în privința fizicii, fizice).

— Pe o astfel de amplitudine pot fi totuși fixate principalele preocupări ale

Centrului Național, situație în care, prin similitudine, ajungem să înțelegem ce se întîmplă și în alte domenii ale cercetării științifice, specifice României de azi?

— Realizăm o corelare, o omogenizare a întregii problematice, selecționăm acele teme majore pe care le impun necesitățile economiei noastre naționale și evităm aspectele minore, ridicare în trecut la prim rang. Ca să vorbesc mai deschis, voi spune că și în cercetare se întîmplă, nu prea de mult, cam cu 10—12 ani în urmă, ca pe vremea lui Heliade Rădulescu. Ni se cerea să cercetăm orice, numai să cercetăm! Acum am depășit copios această fază, oarecum infantilă și ne-am axat pe probleme și teme majore, atît pe plan național cît și internațional. Și mai precis: către finele anului 1976, tovarășul Nicolae Ceaușescu a concretizat această formă de organizare originală, tipică țării noastre. Iată, de pildă, cum am procedat noi, folosind sprijinul masiv acordat de partid: în institutele centrale am păstrat problematica specifică și am inclus ramurile noi ale fizicii. Institutul de fizică și inginerie nucleară, cel de fizică și tehnologia materialelor, de fizică și de aparatură cu radiații cît și centrul de fizică pămîntului și seismologie, centrul de astronomie și științe spațiale și-au individualizat problematica. În locul unei diluări s-a obținut o concentrare, pe institute specializate, a citorva mari probleme. Vă dați seama cît de vastă a devenit paleta preocupărilor noastre. Și situația se prezintă foarte asemănătoare și în alte discipline. Vedeti, de pildă, cum s-a ancorat cercetarea în domeniul industriei chimice, institutul central al chimiei fiind reputat nu numai la nivel național, dar și internațional. La fel în materie de construcții de mașini, direcție care a inclus și electronica. Toate aceste exemple confirmă existența în România a unei forțe cu totul remarcabile de cercetare, proiectare, inginerie tehnologică. Aș numi-o, fără ezitare, o forță uriașă în cadrul căreia se dezvoltă idei originale, concepții proprii, proiecte etalonate la nivel mondial, existența, cu alte cuvinte, a întregului arsenal necesar pentru a putea împinge mai departe și mai repede decît oricînd altă dată dezvoltarea de ansamblu nu numai a economiei, considerată ca atare, dar și a întregii noastre societăți. Iată un alt exemplu: în metalurgie, cercetătorii institutului central au pus la punct o serie de prototipuri de oteluri și aliaje superioare, în afara celor asimilate. Științei i s-a înfățișat un front foarte larg de acțiune, în care este inclusă și agricultura, pe care am omis s-o amintesc pînă acum, front în care cercetarea proprie asigură un alt ritm, mai viu, și o independență din ce în ce mai mare față de cuceririle de prin alte locuri ale lumii. Fizica, de pildă, alimentează cu concepții de bază, cu fenomene specifice mai toate direcțiile cercetării care le preiau și le concretizează.

— Pentru că am revenit la fizică, vă rog să amintiți cîteva domenii încununare de succes, grație gândirii originale.

— Cu mare bucurie. Dar numai cîteva. Pe linia energiei nucleare am finalizat cercetarea privind producerea de combustibili energetici și de modulatori pentru centralele nucleare; la Cluj-Napoca rezultate prestigioase s-au obținut în privința îmbogățirii și separării izotopice. În prezent, metode, tehnologii și tehnici nucleare sînt prezente în toate ramurile economiei naționale și în toate sectoarele vieții sociale (medicină, biologie, agricultură), metode de control, de automatizări în industrie, la furnale, spre exemplu, acestea din urmă datorate cercetătorilor români, în domeniul hidrologic, metode aplicate la deversările unor cursuri de ape și așa mai departe. O încununare a tuturor acestor cercetări este reprezentată de înființarea centrului de pro-

ducție pentru radio-izotopi care pune la dispoziția economiei o foarte largă gamă de izotopi care corespund preciziei cerute de procesele tehnologice cele mai moderne. Desigur, datorăm succesele amintite unei excelente utilități, printre cele mai bune din Europa, pe care le avem la dispoziție. Așa se și explică prezența noastră printre pionierii — și mai apoi printre primii ajunși la vîrf — în domeniul instalațiilor de electronică rapidă. S-ar cuveni să amintim ceva și despre utilizarea laserilor ca și a radio-izotopilor, ale căror aplicații sînt foarte diverse, și care au fost creați și „construiți” în laboratoarele de cercetare românești.

— Care este locul cercetării autohtone în concurența de inteligență mondială?

— Sînt convins că România nu mai poate fi ignorată în prezent cînd se vorbește despre „concurența mondială a cercetării”. Cel puțin în fizică nucleară, în cea a corpului solid ori a laserilor. La fel pentru chimie, medicină, biologie. Numeroși reprezentanți ai științei autohtone fac parte din conducerea forurilor superioare continentale și mondiale. Lista ar fi mult prea lungă pentru a o putea reproduce în întregime, iar cele mai multe personalități din cercetarea medicală, chimică, fizică sînt populare în rîndul opiniei publice de la noi și de peste hotare. Cred totuși că în fizică tehnologică mai sîntem încă tributari altora mai dezvoltați decît noi, la această oră, dar există, ca o preocupare esențială a I.C.E.F.I.Z.-ului formarea de specialiști cu o pregătire tehnologică superioară care să suplinească cît de cînd această carentă în domeniile energiei nucleare, materialelor speciale și a obținerii de noi surse de energie.

— Ce raport există, în prezent, între cercetare și eficiența economică?

— Precizez că deviza noastră este aceea ca toate cercetările efectuate, atît la noi cît și în alte institute centrale (și iarăși chimia face o strălucită demonstrație în acest sens) să fie pre-

luate cît mai rapid de economia națională, cu rezultate privind progresul tehnic și folosirea superioară a tuturor resurselor naturale existente în țară, sarcină primordială trasată de către partid oamenilor de știință. Există o linie ascendentă în direcția ridicării industriei către realizările științei și una „descendentă”, dar nu în sensul obișnuit al noțiunii, de implicare a științei în economie. Dacă astăzi putem spune că pentru un leu investit în cercetare se produc cinci lei în industrie, la modul foarte general, ne-am propus să facem ceea ce, în unele sectoare am reușit, adică același leu să producă 100 de lei. Originalitatea cu orice chip, pe care unii o mai practicau, a încetat să mai existe. Toate acțiunile oamenilor de știință converg către cercetarea fundamentală care realmente să-și cîștige un prestigiu (un fenomen nou, o concepție originală, novatoare) și către înlăturarea acelor căutări menite „să completeze” ceea ce deja se obținuse pe plan mondial. Urmărim cu perseverență ca cercetarea tehnică și cea tehnologică să fie cele care să preia și să concretizeze, la nivelul cerințelor economiei naționale, fructul gândirii științifice românești.

— Cum ați defini profilul omului de știință al timpului nostru socialist?

— Fundamentîndu-l pe indicațiile secretarului general al partidului nostru care ne-a cerut să ducem o activitate deosebită, neobosită, pentru a forma un cercetător de tip nou, al cărui profil și a cărui activitate să fie definite prin rezolvarea necesităților societății noastre socialiste. Este tocmai ceea ce urmărim să realizăm. Pot spune, cu mîna pe inimă, că cercetătorii români care merg peste hotare, muncind în cadrul programelor de colaborare, pe diferite perioade, sînt excelent apreciați pentru pregătirea lor teoretică superioară. Ceea ce ne bucură. Dar cel mai mult ne încălzește inimile cînd acești oameni, crescuți de regimul nostru, îndrumați de partidul nostru, reușesc să-și facă pe oameni încrezători în viitorul omenirii, cînd prin munca lor neobosită, le ridică din cale obstacolele de orice fel. Urmînd drumul pe care a pornit, știința românească va căpăta noi dimensiuni, o amploare mereu majorată pe care i-o va conferi tocmai legătura cu economia privită în ansamblu ei, singura care-i oferă posibilitatea aplicării oricărei idei noi, transformînd-o într-o pînghe puternică, hotărîtoare de orientare și ridicare a ritmului vieții moderne, atît economic cît și sociale, pînă la limita cea mai înaltă a aspirațiilor omenestii. Adică în comunism.

EMIL LEONARD ■

Covalitinul a fost omologat în Italia

— De-abia v-ați întors din Italia. E adevărat, stimată tovarășă doctor Tina Covaliu, că ne-ați adus, nouă celor de-acasă, o veste bună?

— Adevărat.

— E o chestiune de responsabilitate față de cititorii noștri, să facem imediat publică și această veste.

— De un an de zile, în Italia, în clinica de urologie a prof. dr. Franco Bianchi s-a efectuat un studiu clinic asupra efectelor Covalitinului. Controlurile periodice au fost efectuate cu o mare seriozitate și cu mult profesionalism de specialiștii acestei clinici. Insuși profesorul Bianchi a urmărit evoluția stării bolnavilor.

— Imi îngăduiți să observ că stăpîniți tehnica suspense-ului. Întirzați să treceți la chestiune: care-s concluziile acestui studiu?

— Medicamentul românesc are o eficiență terapeutică foarte mare: 85,71 la sută; este bine tolerat de bolnavi; nu are efecte secundare și nu afectează vreun organ vital. Clinica și-a exprimat acordul ca produsul românesc Covalitin să fie introdus în terapeutică de zi cu zi a tratamentului litiazelor renale. Din partea clinicii italiene a fost expediată în România, către C.N.Ș.T., o scrisoare prin care este exprimată intenția înființării, acolo, a unui institut de litiază cu tratament cu Covalitin.

— E tot un act de prețuire, o bucurie.

— Fără îndoială, însă umbră de un alt fapt. Aș fi fost fericită ca primul institut de acest fel să ia ființă la noi în țară. Parcă așa era firesc, nu?

— Acceptarea produsului în Italia înseamnă un prim pas către viața internațională a Covalitinului.

— Așa cred și eu, eficacitatea sa este în curs de studiere și în alte țări.

— Dincolo de bucuria împlinirii, practic aceasta înseamnă și grija unei producții sporite de Covalitin.

— Riguros exact. Covalitinul are nevoie de condiții de producție mai bune. Dar adevărul e că totul depinde de oameni. Or, la Industria de medicamente București este un director general care e și profesionist, și desăpt, și înțelegător, și patriot. L-am numit pe Mihai Gheorghiu.

— Care socotiiți dv. că-i semnificația esențială a faptului omologării acestui produs românesc în Italia?

— Omologarea e încă un argument concret că românul are cap de cercetare.

— Ce vești noi și bune ne mai pregătește dr. Tina Covaliu?

— Vești de muncă. În septembrie începem un curs pentru medicii străini: sovietici, italieni și din alte țări. Încă o dovadă a interesului justificat pentru această creație națională.

NELU IONESCU ■

Ce loc ocupă știința și tehnica în programul casei de cultură?

EXPEDIȚIA „SOLARIS” PORNEȘTE SPRE TERRA

— În anul 1908, în laboratorul Institutului geologic român, un savant a reușit, pentru prima dată în lume, rafinarea produselor petroliere cu bioxid de sulf, adică separarea din petrol a unor grupuri de hidrocarburi componente, fără modificarea lor chimică. Această descoperire înscrisă poate cea mai însemnată pagină în istoria industriei și chimiei petrolului. Și cele mai recente lucrări de specialitate confirmă faptul că și astăzi procedeul descoperit în 1908 de savantul român este larg folosit în întreaga lume. Cine este omul care a făcut această descoperire și care a înțeles că petrolul nu este menit să servească doar drept combustibil, ci și ca excelentă materie primă pentru industria chimică, întrevăzând în mod clar viitorul petrochimiei?

— Lazăr Edeleanu.

Petrolul, petrochimia, iată subiecte mai mult decât familiare tinerilor ploieșteni, indiferent de profesie. Pentru cei prezenți în sală, ca și pentru toți prahovenii, petrolul reprezintă un fel de treabă de familie.

— Există unele contribuții atât de mari pentru progresul agriculturii încât ele pot fi socotite nu numai deschizătoare de drumuri în producția agricolă, ci și etape fundamentale în istoria omenirii. Inventarea secerătorii este una dintre acestea. Inventia ei a făcut posibilă transformarea unor imense terenuri virgine din America, Europa și Asia în inepuizabile grăduri. Ea a fost o adevărată pionieră a civilizației. Vă rugăm să ne spuneți anul și luna când a fost încercată pentru prima oară.

Nu uitați secerătoarea!

În chip de intermezzo, reporterul își permite un scurt moment de meditație. Învățăm sute de date de bătaie, cind și unde s-a născut sau a murit cutare personaj de mîna a treia, iar mai tîrziu — televiziunea să trăiască! — ne familiarizăm cu biografiile reale sau închipuite a zeci și sute de eroi ai pistolului, justițiarilor în felul lor, dar, care și-au cîștigat dreptul la o eternitate locală, cum ar zice Eugen Seceleanu, mai ales prin faptul că trăgeau cu o milioane de secundă înaintea adversarului. Dar cîți dintre noi știm sau măcar ne-am întrebat ce fel de om a fost inventatorul secerătorii, care au fost gîndurile și visurile acestui om care a contribuit mai mult la fericirea oamenilor decît zece regi la un loc.

„Tinerii din sală, muncitori la „Căminul românesc” din Ploiești, sint plimbați cu tact și inteligență de la „De revolutionibus orbium coelestium” la un vestit soi de griu creat de Gheorghe Ionescu-Sisești, de la Racoviță la Coandă și la avionul cu reacție, subliniindu-se în permanență aportul românesc la tezaurul științei mondiale.

În preambulul concursului „Cine știe cîștigă” cu tema „Mari cuceriri științifice”, organizat de Casa de cultură a sindicatelor din Ploiești cu sprijinul Bibliotecii județene „Nicolae Iorga”, se explica: „Dorim ca acest concurs să fie un modest omagiu științei și marilor ei slujitori.” A fost. Grație și tinerii activiste de la Casa de cultură care l-a organizat: Adriana Rădulescu.

Nu afirmăm că ploieștenii ar fi inventat ceva, asemenea concursuri pe teme științifice s-au mai făcut și se vor face cu duimul, dar cel de la Ploiești ni s-a părut deosebit de reușit prin modul în care a izbutit să comunice realmente unui public tînar și oarecum nepregătit idei interesante, stimulatoare la o gîndire personală și stîrnind setea de noi cunoștințe.

Am început articolul cu această acțiune (doar aparent minoră), fiindcă ea răspunde perfect scopului anchetei noastre, întreprinse în mai multe case de cultură orașenești și din Capitală, cu privire la felul în care își desfășoară ele activitatea de propagare a cunoștințelor științifice în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. Ne interesau nu aspectele bilanțiere, cîte conferințe cu cîți participanți, pe sex, vîrstă și profesioni, ci pe cîtea casei de cultură respective, aportul propriu de inteligență, fără de care nici în acest sector de activitate, nu se poate vorbi de o eficiență reală, ci doar de una statistică. De fapt, în aceasta rezidă și reproșul major pe care-l adresăm acelor activități culturale care s-au declarat doritori și încantați să ne pună la dispoziție un noian de cifre, de dări de seamă și de

titluri de conferințe, dar au fost incapabili să ne furnizeze un singur fapt de viață, o singură întrebare mai neobișnuită fișnită din sală sau orice alt element care să ateste ecoul viu al muncii lor. Aceasta nicidecum fiindcă acest ecou nu ar fi existat, ci fiindcă impactul psihologic nu putea fi cuprins în statistici și deci nu a fost reținut.

Să vorbim despre viață

— Am încercat diferite formule — ne spune directoarea Casei de cultură a sectorului I din Capitală, Maria Georgescu. Efectul cel mai bun l-am obținut în grupurile omogene, atît ca vîrstă cît și ca preocupări. Bunăoară la elevii. Astfel, seria de conferințe urmată de lungi discuții „Știință, mit, univers”, la liceul 16 Poligrafie, a stîrnit un real interes. Lună de lună, ele au fost audiate de circa 50 de tineri. Doar cei care doareau. Dacă îi aduci „cu toptanul”, vin, stau liniștiți și pleacă tot așa cum au venit. Ei însă mustesc de întrebări, ne așteaptă, dar trebuie să știi cum să-ii. Nu prin conferințe interminabile. Aceeași constatare la Casa de cultură

vorbi despre fenomenele naturii.” Mă așteptam să aud o conferință doctă. Văd însă că în jur se agită niște pici, ei aduc pilnii, borcane, eprubete, o baterie electrică, iar învățătoarea și alți profesori încep să facă, în fața oamenilor, cîteva experiențe simple, însoțite de explicații la mîntea oricui. Produc ceată, scînteii, descărcări electrice. „Iată, oameni buni, cum apare trăsnetul!” ș.a.m.d. Sala gemea de lume. Erau țărani simpli, cu știință de carte nu prea multă, dar legumicultorii vestiți. La matematică și fizică nu se pricepeau, însă la ardei, verze și roșii nu-i întrecea nimeni, erau experții cooperativei agricole de producție. O viață întreagă semănaseră, udaseră, îngrijiseră și recoltaseră legume, și nu de puține ori truda lor a fost spulberată de capriciile meteorologice. Pedeapsă de la Dumnezeu?! În acea zi, cele cîteva borcane, pilnii și baterii au făcut mai mult pentru risipirea superstițiilor decît zeci de conferințe. De atunci folosim și noi metoda, mergem cu laboratorul după noi!

— La noi s-a creat un fel de tradiție a experiențelor de fizică în acțiunile de difuzare a cunoștințelor științifice în



Casa de cultură — o poartă deschisă spre Univers

„Nicolae Bălcescu” din sectorul 5. Clubul „Orizont”, pentru elevii liceelor „Autobuzul” și întreprinderii de mașini grele Foarte frecventat este cercul de biologie.

— Sint elevii din licee tehnice — subliniază directoarea Casei de cultură, Coea Manolescu. Tot anul ei aud vorbindu-se de șaibe și piulițe, de dinamuri și strunguri-carusel, dar omul ca ființă biologică, deci cu mărțea și limitele impuse de această condiție, talnele materiei vii, riscă să rămînă, instructivă, pe dinafară. Biologie se învață relativ puțin în liceele tehnice. Știm, nu este timp. Atunci intervenim noi. Este foarte important ca la această vîrstă încă fragedă să-i ajutăm să-și formeze o concepție justă, materialistă despre fenomenele vieții.

— Și cum procedați?

— Conducătorul cercului este cercetător științific la Muzeul „Grigore Antipa”, Modest Guțu. El nu vorbește „de la catedră”. Dealtfel, el însuși este sportiv, scufundător pasionat. Despre fundul mării nu a citit numai în carte, l-a văzut cu ochii. Și așa se încing discuțiile cu elevii, de la viețuitoarele submarine se ajunge la originea și evoluția omului.

În același context larg al difuzării cunoștințelor de biologie și de medicină, să amintim și de Casa de cultură „Mihai Eminescu” a sectorului 2.

— Cursul „Medicina secolului XX” nu s-a născut din birou — ne arată Gheorghe Hampu, directorul casei, și profesorul Gheorghe Crețu — ci din largi consultări cu cetățenii. Au făcut propuneri și comitetul de femei al sectorului, și locuitorii comunei Voluntari, și bineînțeles doctorița Mioara Mincu, de la Spitalul „Doctor Cantacuzino”, care este sufletul acestui cerc și care a dat forma finală planului.

Cele mai simple idei sint cîteodată și cele mai eficiente.

— Acum vreo 15 ani mă aflam la Scurtești — ne spune directorul Casei de cultură municipale Buzău, Nicolae Răican. Ne invitaseră cei de acolo pentru ca să ne arate cum fac ei propagandă. Directorul căminului era o femeie, spirt, nu altceva — învățătoarea Maria Ionescu. A anunțat: „Acum vom

mase — intervine Nicolae Peneș, vicepreședintele Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Buzău. Profesori inimoși de la Liceul „Bogdan Petriceicu Hașdeu” ca Stan Laurențiu, Aurel Pițu, Petre Olaru, Păunel (devenise atît de „mare” încît nimeni nu-i mai spunea și numele mic), le-au folosit cu succes încă de acum 10—15 ani. Azi ei sint pensionari, alții le-au luat locul.

— Multe superstiții dăinuie, în special la țară — continuă Nicolae Răican — datorită faptului că oamenii nu-și explică esența fenomenelor naturale. Și atunci, uneori tot eu laboratorul după noi, colindăm microraiioanele Buzăului, șantierele de construcții, căminele de nefamiliști, unde trăiesc mulți muncitori veniți de curînd de la sate. Am fost mai recent în micro 3 și în cartierul Dorobanți, la căminul de nefamiliști al întreprinderii de construcții montaj județene, apoi în Mihai Viteazul și Simileasa, la întreprinderea de cărămizi și prefabricate „Flacăra”, la „Perla”, la sticlărie etc.

Firește, experiențele de fizică nu rezolvă totul. La urma urmei, nimeni și nimic nu poate înlocui cuvîntul viu. Important e să mergi în mijlocul oamenilor, să le explici pe înțeles, cu răbdare și convingere. Nicolae Peneș:

— Avem o comună mindră, Nehoiul, în curs de urbanizare. Acum cităva vreme a fost inundată. După ce podul masiv de fier de la confluența Buzăului cu apa Șirului și Bîsca Mare a fost măturat de puhoi, iar așezările de pe malul apei șterse de pe suprafața pămîntului, cei mai slabi de inger și secanții au început să murmure că e „semn” că va veni sfîrșitul lumii. Fixaseră și data: anul 2000. Atunci am organizat discuții și dezbateri, am explicat ce va aduce României anul 2000 — noi fabrici și uzine, energie atomică, ogoare irigate, belșug și bunăstare, un înalt nivel de cultură și civilizație, pe care azi îl pregătăm prin munca noastră, a tuturor. I-am convins. Poate nu pe toți — superstițiile religioase nu dispar cu una, cu două — dar am obținut rezultate vizibile. A urbaniza o comună nu înseamnă prea mult dacă nu urbanizezi și spiritul.

„Întîlnirea cu cerul” înseamnă întîlnirea cu pămîntul

O fațetă importantă a activității casei de cultură în propagarea cunoștințelor științifice o reprezintă dezbaterile celor mai noi probleme și teorii științifice, la un nivel accesibil. La Ploiești, bunăoară, în cadrul Casei de cultură a sindicatelor își desfășoară de vreo patru ani activitatea, cu remarcabilă consecvență, „Univers Club”. Componenta lui este semnificativă pentru varietatea preocupărilor extraprofesionale. Organizator — actorul pensionar Silviu Lambrino, de la Teatrul de stat din Ploiești; membri: un biolog, un chimist, patru ingineri, profesori, un student de la Institutul de petrol și gaze, elevi etc. Și toți au ceva de învățat, unul de la altul. Inginerul Cristian Georgescu, pasionat de astronomie, reînnoiește săptămînal „Întîlnirea cu cerul”, elevul de liceu Gheorghe Roșioru, fizician amator, rezumă ultimele teorii despre gravitație, o profesoară de psihologie explorează, verbal, Dorsala Atlantică, în timp ce inginerul Petre Panait explică modul de declanșare a uraganelor și tornadelor. Se vorbește de aviația supersonică, de conservarea memoriei și de teoria lui Einstein. Participă ocazional, în cadrul unor simpozioane cu largă audiență la public, specialiști de indiscutabilă competență, precum Cornelia Cristescu, doctor în științe fizico-matematice, de la Centrul de astronomie București, doctor Căntemir Rîșcuța de la Institutul „Doctor Victor Babeș”, profesor doctor inginer Ion Purica de la Institutul politehnic București, profesor doctor inginer Constantin Sabin Ioan, de la Institutul de mecanica fluidelor și „un ploieștean de-al nostru”: doctorul inginer Florin Zăgănescu, secretarul științific al Comisiei de astronomică a Academiei Republicii Socialiste România.

Credem că un asemenea mod de tratare a problemelor, o asemenea activitate susținută, de popularizare, se compară favorabil cu insistența exagerată — este, cel puțin, părerea noastră — acordată în unele case de cultură, Obiectelor Zburătoare Neidentificate, vizitării Pămîntului de către extraterestrii și parapsihologie. Nu contestăm că și asemenea preocupări și dezbateri își au utilitatea lor, contribuind la spulberarea unor prejudecăți și superstiții, nu le contestăm nici caracterul științific, dar ne întrebăm, totuși, dacă satele de conferințe pe această temă — ele ne-au fost enumerate cu mare satisfacție de către organizatori — nu bat puțin „pe alături”. Cu ce se aleg, concret, oamenii? Cine îi va lămuri, din moment ce nici specialiștii între ei nu s-au lămurit prea bine? Întrebarea rămîne deschisă.

În locul speculațiilor ozenistice noi preferăm SOLARIS. Nu este titlul unui roman științifico-fantastic, ci al unui club al cărui act de naștere poartă data de 7 iulie 1978. Funcționează la Casa de cultură a sindicatelor Buzău (director, Alexandru Dumitrescu). Membri fondatori — doi pictori de modele de la fabrica „Perla”, un ceferist, un pedagog de la liceul industrial, un tehnician meteo, un muncitor de la „Contactul”, un gravor, o grefieră de la Tribunalul județean etc. Ei și-au propus să dezbată diverse probleme științifice și să întreprindă o expediție nu în metagalaxie, ci în județul natal, care ascunde multe frumuseți nevăzute. Vor cerceta Vulcanii Noroși, flora stranie a Arbănașilor și geologia Malului Roșu (ce minereuri se ascund oare acolo?), vor încerca să vîneze scorpionul de Buzău și vor admira, la Ciuta, piața dulce, astfel denumită de sculptori pentru că se lucrează ușor. Drept care vor poposi și la vestita tabără de creație sculptoricească de la Măgura. „După expediție se vor organiza expoziții și referate științifice” — se arată în „actul” mai sus-menționat. În camera 24, vineri între 17 și 21, duminică între 10 și 12.

Urăm succes Clubului SOLARIS, tuturor cercurilor și entuziaștilor în ale științei, tineri și bătrîni, care, vorba poetului, se mulțumesc cu Pămîntul, deocamdată. Ale cărui taine vor să le stăpînească tot mai profund.

LIONEL NIȚESCU ■

Colaborarea între state, în spiritul egalității și respectului reciproc — direcție majoră a politicii externe românești

Ce este și, mai ales, ce devine lumea în care trăim, atât de policromă și complexă, care este sensul spre care se îndreaptă viața noastră în ce fel ne putem modela viitorul potrivit aspirațiilor noastre nu reprezintă întrebări valabile doar pentru epoca în care trăim, dar acuitatea cu care se pun, frecvența cu care revin în discursurile oamenilor politici, la tribuna marilor foruri ale omenirii sau în îngrijorarea legitimă a cetățeanului obișnuit le conferă acum, în epoca pe care o străbatem, mai mult decât sensul unor simple interogații de ordin filosofic. Răspunsul cu care se vine în întâmpinarea unor astfel de căutări, opțiunea pentru o formă de devenire sau alta nu mai este, nu mai poate fi arbitrară. Abordarea problemelor dezvoltării vieții contemporane nu mai poate face abstracție de realitățile lumii în care trăim, de configurația acestei lumi, dar, în același timp, nu poate ignora nici ceea ce este nou, ceea ce se dezvoltă și se afirmă în evoluția lumii actuale. Conducându-se tocmai după această concepție științifică de viață care este concepția materialist-dialectică și istorică, Partidul Comunist Român, forța conducătoare în țara noastră, este preocupat în mod constant, în paralel cu studierea legilor dez-

România întreține în prezent relații diplomatice și consulare cu 130 de state, ceea ce reprezintă o creștere de peste cinci ori față de nivelul anului 1917. Țara noastră dezvoltă relații economice cu peste 140 de alte țări. Avem relații de colaborare culturală cu 125 de țări, dintre care cu 95 pe bază de înțelegeri guvernamentale.

voltării societății noastre socialiste, de analiza proceselor și fenomenelor vieții internaționale, a tendințelor dezvoltării societății contemporane, a raportului de forțe pe arena mondială. Este cu atât mai necesară o asemenea analiză responsabilă, care să ducă la elaborarea unei politici externe juste, în consens cu interesele fundamentale ale poporului nostru, ale felului de orinduire pe care o edificăm, cu cât — este aceasta o realitate de netăgăduit a zilelor noastre — din ce în ce mai mult evoluția altor popoare, — mai apropiate sau mai îndepărtate din punct de vedere geografic — se răsfrînge asupra condițiilor de viață, asupra devenirii tuturor popoarelor. Progresul umanității, cunoașterea și controlarea de către om a procesului de dezvoltare mondială optimă ne cer cu atât mai mult să privim cu simț de răspundere către viitor și să acționăm în consens cu idealurile popoarelor cu cit tendin-

țele ce se afirmă pe planetă în zilele noastre sînt extrem de contradictorii. Pentru a putea face ceva spre a influența tendințele pozitive, lumea contemporană trebuie acceptată în realitatea sa diversă: state mari și mici, cu orinduirii diferite, puternic industrializate sau în curs de emancipare economică, decalaje de dezvoltare și contradicții cu grade de acuitate variate și, dincolo de aceste fizionomii contrastante, o mare și amenințătoare, o incommensurabilă și devoratoare de resurse cantitate de arme.

Existența și recunoașterea tuturor acestor aspecte, evoluția extrem de dinamică a lumii în care trăim obligă în permanență

România socialistă face parte din aproximativ 80 de organizații internaționale guvernamentale și participă la activitatea a peste 600 de organizații neguvernamentale. Partidul Comunist Român are relații cu 90 de partide comuniste, cu 23 partide socialiste sau social-democrate și 24 alte partide și formațiuni politice din țările capitaliste dezvoltate, cu 53 partide de guvernământ și 21 alte partide și organizații progresiste din țările în curs de dezvoltare.

la o analiză atentă pentru a înțelege fenomenele noi, dintre care unele, aparent izolate, prezintă nu de puține ori ramificații și conexiuni cu implicații pentru întreaga omenitate, obligă la explorarea acestor fenomene, la identificarea și adoptarea unor căi de acțiune adecvate. Partidul Comunist Român, Republica Socialistă România și-au făcut o preocupare statornică din analiza și relevarea sensului marilor și complexelor probleme ce stau astăzi în fața umanității. Evoluția mondială contemporană, aspecte legate de această evoluție revin cu constanță în documente programatice ale partidului nostru, fac obiectul unei atenții speciale din partea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în expunerile șefului partidului și statului nostru rezervându-li-se aproape de fiecare dată spații ample de referință. Dornică să răspundă aspirațiilor de veacuri ale întregii omeniri — pace, bunăstare, independență și libertate — România așază cu constanță la baza conceptului despre necesitatea intronării în viața internațională a unei politici noi, de colaborare democratică reală, de egalitate, dreptate și respect reciproc încrederea nemărginită în forța unită a popoarelor. Această încredere nemărginită are o forță de mobilizare cu atât mai mare cu cât ea se afirmă în condițiile recunoaș-

terii deschise, fără echivoc, a celor două orientări fundamentale care se înfruntă în prezent în lume: cea a forțelor pentru care progresul este legat indisolubil de afirmarea independenței naționale, a dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinele sale, pentru care politica de colaborare între state pe baza deplinei egalități în drepturi, a principiilor independenței și suveranității naționale, a neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc reprezintă singura cale ce poate asigura o evoluție democratică a vieții politice mondiale și cea opusă, izvorînd din intensificarea tendințelor de reimpărțire a zonelor de influență, de întărire a dominației în diferite țări ale lumii. Aceste aprecieri, extrem de nuanțate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la ședința activului central de partid și de stat, sînt validate de ineseși evenimentele lumii noastre, își primesc confirmarea practică printr-o serie de aspecte și fenomene ale vieții internaționale.

Relevarea contradicțiilor lumii în care trăim, a sensurilor pe care le îmbracă dezvoltarea contemporană reclamă ca alternativă unică în direcția păcii și progresului omenirii colaborarea democratică și echitabilă între toate statele lumii. Acționînd pentru construirea în pace și libertate a unei societăți noi, în care să guverneze deplina egalitate între oameni, poporul român este în același timp deplin atașat cauzei păcii, cooperării și democrației în viața internațională. Înțelegînd că participarea activă la schimbul de valori reprezintă o necesitate obiectivă pentru progresul economic-social al tuturor țărilor, România socialistă dezvoltă relații ample de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, cu statele în curs de dezvoltare și își sporește legăturile cu țările capitaliste dezvoltate. În condițiile ascuțirii contradicțiilor internaționale, ale intensificării luptei pentru zone și sfere de influență, accentuării unor manifestări ale politicii de forță pe arena mondială se impune mai mult ca oricînd afirmarea voinței de pace a popoarelor, a voinței statelor pentru destindere și securitate, pentru colaborare pașnică între națiuni, se impune mai mult ca niciodată întărirea acțiunilor unitare ale tuturor forțelor democratice, progresiste, mobilizarea masei celor mai largi pentru a statornici cursul pașnic, al lucrării democratice și egale între națiuni. În ceea ce o privește, România este angajată ferm pe această linie și, așa cum afirma secretarul general al partidului cu puțin timp în urmă, „nu va precepeți nimic nici în viitor pentru instaurarea unei politici noi, cu adevărat echitabile și democratice în viața internațională”.

Bază în permanență pe analiza lucidă, științifică a realităților lumii contemporane, relevîndu-și valoarea practică prin caracterul ei deosebit de constructiv, prin

efortul de a găsi răspunsuri concrete, soluții viabile problemelor ce confruntă umanitatea, politica externă românească este recunoscută și apreciată pe plan internațional ca o contribuție de prestigiu la instaurarea unui climat de încredere, înțelegere și colaborare între națiuni. Faptele care exprimă această politică, inițiativa numeroase în toate marile domenii de referință abordate la scară planetară — dezarmarea, securitatea, noua ordine economică internațională, democratizarea vieții, a relațiilor între state — promptitudinea cu care România se află de fiecare dată de partea forțelor celor mai înaintate ale epocii în care existăm pledează cu puterea exemplului în favoarea ideilor pe care le promovează, dovedește că este pe deplin posibil ca state cu structuri sociale și economice diferite să coexiste și să concluzeze fructuos. De necontestat în acest sens este dinamismul susținut al schimburilor comerciale și al cooperării economice externe a României socialiste. Într-o perioadă de nici trei decenii

Volumul schimburilor noastre comerciale a înregistrat anul trecut o creștere de 14,8 la sută față de anul precedent. În ansamblul acestor schimburi, 48 la sută revine țărilor socialiste și 31,8 la sută țărilor capitaliste industrializate. Au fost inițiate și se află în curs de desfășurare numeroase acțiuni de cooperare economică, tehnico-științifică și industrială cu țările în curs de dezvoltare, realizîndu-se în comun peste 130 de obiective economice importante.

(1950—1976), volumul comerțului exterior al țării noastre a crescut de aproximativ 22 de ori, între 1971—1976 ritmul mediu de creștere a comerțului exterior fiind de peste 18 la sută. Datele ce exprimă evoluția relațiilor noastre politice, economice, culturale sînt argumente a căror forță trece dincolo de simbolistica cifrelor. Pentru că cifrele nu pot exprima în toată complexitatea lor calitatea pe care o implică. Iar această calitate reprezintă mai mult decât un atribut, dă pulsul unor idei și ritmul activității care le însuflețește. Pentru că, prin tot ceea ce o definește în spațiul vieții internaționale, politica României exercită o incontestabilă înrîurire asupra evoluției mondiale, favorizează dialogul și înțelegerea, prin valoarea principială și practică unanim recunoscută pe plan internațional a acțiunilor sale, stimulînd statele lumii spre acțiuni similare, concrete.

DOINA IOVANEL

O perspectivă planetară

De ani de zile, auzul omenirii noastre traumatizate de două războaie mondiale este asaltat cu formule ca „echilibrul terorii”, sau „echilibrul groazei”, alternativa pace-război fiind concepută ca în acele filme americane de aventuri, în care doi inși, față în față, își calculează la secundă mișcările, pentru a nu permite adversarului să scoată pistolul înaintea, celui alt și să tragă primul. E un fel de drămuială a morții, un tîrg cu „cite morți posibile să aibă dreptul fiecare a umbra în mină, și să-l amenințe pe celălalt”, pentru ca fiecare să fie „liniștit”. Ce liniștit!

Omenirea este antrenată, astăzi, pînă în cele mai îndepărtate colțuri, în demența unei curse a înarmărilor și în demența, supremă, a concepției acestei curse a înarmărilor ca o premisă pentru... pace, pentru ordine. Iar la un moment dat, din salt în salt, s-a ajuns chiar la ideea că încordarea aceasta de western tragic și fără happy-end posibil pretinde, pentru a nu arunca planeta în haos, ca toți să-și țină răsufierea și gura, ca nimeni să nu mai miște. În numele uriașului pericol al conflagrației, se teoretizează înghețarea pînă și a gîndului altei șanse, altei modalități de a înțelege și privi viitorul umanității.

La capătul unui secol de cumplite războaie — cele mai cumplite din istoria umanității — și de neînchipuite crime — tot cele mai neînchipuite din istoria umanității — ne aflăm, după cele câteva raze de speranță care au străbătut norii la încheierea ultimului uriaș carnagiu, din nou în fața spectacolului goanei pentru reimpărțirea lumii, a „sferelor de influență”, uitîndu-se că asemenea „delimitări” ale sferelor de influență n-au dus niciodată la pace, dar au generat totdeauna războiul: prin iluzia adormirii, fie și pentru o clipă, a vigilenței celui alt, prilej de-a împinge hatul cu un pas.

Noi, românii, care de la tratatul de la Lublau (1412), care stipula împărțirea Moldovei lui Alexandru cel Bun și pînă la Dictatul de la Viena — pregătit de alte pacte similare — știm de peste o jumătate de mileniu ce e aia „politică a sferelor de influență”. Am înțeles tocmai de aceea, cu mult înaintea altor popoare, în perioada „interbelică”, unde ducea cursul istoriei țesut în cancelariile capitulare și mioape. Dar asistăm neputincioși, ca la Laocoon din Iliada, la dărîmarea lumii prin inconștiența și contradicțiile „celor mari”. Și astfel, prăvălirea Europei, apoi prăvălirea lumii, ne-a prins pe noi în apocalips.

Din această tragică, dar din ferice nu iremediabilă „experiență”, poporul nostru, țara noastră au renăscut, cu eforturi supraomenești, datorită unei forțe politice care a sintetizat și focalizat supremele virtuți ale neamului nostru și ale istoriei noastre. Această forță este Partidul Comunist Român. Gîndirea tot mai cuprinzătoare și mai profundă, aplicată asupra realităților lumii în care trăim de realitatea colectivă a partidului, orizontul din ce în ce mai larg, prin însăși consecința locului României în lumea contemporană, orizont pe care l-au dobîndit reflexia și acțiunea pornite din aceste locuri, au fins. an de an, deceniu după deceniu, către o adevărată perspectivă planetară, din care problemele fundamentale ale umanității s-au încopciat cu problemele vitale ale existenței noastre ca națiune și stat.

Această perspectivă, care-și are rădăcinile în toată istoria noastră, a dobîndit recent suprema ei înfrunghire în Expunerea la ședința activului central de partid și de stat făcută de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Este, fără îndoială, documentul cel mai cuprinzător,

mai profund, mai bogat în idei, mai încărcat de germele viitorului, cel mai culezător întru afirmarea logosului, în care n-am încetat să credem ca neam, de cînd sîntem pe acest pămînt și ținem piept cu sacră obstinație încercărilor revărsate peste noi. Este cel mai sublim document de încredere în viitorul umanității, din cîte a așternut vreodată pe hîrtie o mină românească și a vestit lumii o gură vorbind graiul acestui popor. Nimănui, din cîți au ascultat glasul tovarășului Nicolae Ceaușescu rostind acest document, nu i se vor șterge vreodată din memorie acele inflexiuni, în care parcă ascultam toate glasurile ce au călăuzit, veacuri în șir, pașii peste prăpastii ai istoriei, mereu încercate și mereu biruitoare.

S-a rostit, atunci, un cuvînt de înțelegere a unei noi înțelegeri a lumii în care trăim, și tocmai de aceea s-a spus răspicat despre acest document crucial, că este merit a inarma pe toți locuitorii acestor meleaguri cu cea mai puternică armă care există pe lume astăzi: arma dreptei compăniri a realităților, sabia minții care înțelege adîncurile dincolo de goana năvalnică de la suprafață.

Analiza situației cu care lumea este confruntată în prezent s-a făcut în această perspectivă planetară, pregătită în cultura și istoria noastră de veacuri, și pe care un mare om politic englez o descifra, încă de acum cîțiva ani, în structura spirituală atât de românească și atât de universal-umană a cîrmaciului României socialiste. Document fundamental și fără egal în istoria gîndirii românești, Expunerea se va înscris, fără îndoială, printre evenimentele cruciale ale cugetării și acțiunii politice contemporane. Acțiune, acțiune de incalculabile consecințe, este și desprinderea, din everamente, a sensurilor lor celor adevărate, nemăsluite, netrucate,

nedescîntate să învăluie și să înșele cu privire la adevăratele țeluri și intenții.

Acțiune este a deschide ochii popoarelor asupra realității, cu un ceas mai devreme. Și acțiune este a întări în conștiința lumii încrederea în celălalt curs al evenimentelor, cel ce stă în puțința ei să-l statornicească drept lege a istoriei contemporane, dacă va fi solidară și avizată.

România socialistă nu mai este azi Laocoon cel tîrît de șerpi în adîncuri, cel neputincios în fața prăpădului ce se apropie. România socialistă nu este nici o Casandră prevestitoare de nenorociri posibile, ci este un glas lucid într-o omenire care are nevoie, acum, tocmai de această luciditate, spre a se smulge dintr-o cumplită învălătucire a sensurilor și dintr-o apocaliptică configurație ce începe să le apară unora ca un destin.

Glasul celui ce, în fruntea poporului român, a dat seamă de felul cum se oglindește în cugetul nostru, al tuturor, imaginea de azi a lumii, prînsă în hora ce poate duce la neant, dar totodată străbătută de viguroase aspirații către o nouă așezare a rînduieilor în vigoare, a fost nu numai glasul rațiunii, ci și al încrederii în imensele rezerve de regenerare ale finței omeniești, sub puterea unui ideal de pace realizabil prin efortul comun.

Acest document va deschide neîndoielnic o eră nouă în lucrarea României contemporane pentru salvarea umanității de la o catastrofă inevitabilă, ideal care este al tuturor, dar pe care fiecare îl servește după firea, tradițiile și puterile sale.

Îndrăznim să credem și să subscriem aici credința că Expunerea la ședința activului central de partid și de stat a pus în mîna omenirii contemporane o armă ce se va dovedi mai puternică decât arsenalele morții: credința imemorială a poporului român în triumful dreptății, rațiunii și omeniei. Din care a izvorît o altă imagine, posibilă și reală, a lumii în care trăim.

DAN ZAMFIRESCU

„Fabricat în România” — o inscripție tot mai des întâlnită pe meridianele lumii

România de dinainte de război era, după cum se știe, un tradițional exportator de materii prime (lemn, cereale, țigări și așa mai departe). Astăzi, în structura exportului românesc s-au produs mutații calitative extrem de spectaculoase, comparabile doar cu saltul uriaș înregistrat de economia țării în ultimii 30 de ani. Este de remarcat în primul rând o creștere puternică a produselor manufacturiere, cum ar fi mașini și utilaje, mijloace de transport, produse chimice și mărfuri industriale de larg consum, în general produse de înaltă tehnicitate. Această gamă de produse livrate la export a crescut de la numai 7,2 la sută în anul 1950 la 52 la sută în 1977! Una dintre întreprinderile de comerț exterior care îndeplinește această activitate de 25 de ani, și care între timp și-a câștigat o notorietate mondială, este „Industrial-export”. Întrinderea construită este uriașă combinată petrochimică, livrează instalații și echipament pentru foraj și exploatare a sondelor, domeniu în care a devenit pur și simplu al doilea exportator al lumii! Iată ce ne spune în acest sens inginerul Emilian Oleia, director general al întreprinderii: „Probabil, noi suntem principalii beneficiari ai sprijinului președintelui Nicolae Ceaușescu. În urma vizitelor efectuate de secretarul general al partidului s-au stabilit o seamă de înțelegeri, care își găsesc reflectarea în contractele realizate de noi. Unele dintre aceste contracte nu stau la îndemina oricui, vă rog să mă credeți. Lăsând la o parte modestia, fiindcă aici nu e bună, sintem efectiv pe plan mondial dintre cei mai buni! V-am arătat că sintem pe locul al doilea în lume privind exportul de utilaj petrolier. Dar distanța nu e mare: astăzi, noi exportăm cam trei sferturi din cât exportă toate firmele specializate din Statele Unite. Vă pot povesti chiar o întâmplare amuzantă. Cu ani în urmă, ne-a vizitat președintele uneia dintre cele mai prestigioase firme americane de utilaj petrolier, având sediul la Houston. Împreună am analizat posibilitatea unor cooperări. Domnia-sa a cerut să vizitez și întreprinderile noastre, ca să-și poată da seama de posibilitățile de cooperare. L-am dus la Ploiești, la 1 Mai. După câte mi-am putut da seama, nu părea prea convins de ce urma să-i arătăm, abordând așa, un fel de aer de superioritate. După ce am vizitat însă uzina a rămas extrem de impresionat. Nu s-a manifestat, desigur, dar tot a scăpat un «extraordinar, nu mi-am putut închipui!». Și-a dat de fapt seama că are de-a face cu un partener extrem de puternic, care astăzi poate concura utilajul american pe orice piață. Mai mult, ce se face la 1 Mai nu are corespondent în S.U.A. Ar trebui ca mai multe firme să contribuie pentru a se ajunge la întreaga gamă produsă de întreprinderea ploieșteană! Așa se face că în câteva competiții, noi am reușit să obținem contractul. Unul

dintre ele este cel obținut în Argentina, lucru care a fost viu comentat în Statele Unite”.

Utilaj petrolier, de concepție integral românească, se poate găsi astăzi în peste 40 de țări ale lumii, de pe toate continentele. Directorul Oleia (și el inginer „petrolist” de formare, având la activ 20 de ani la uzina ploieșteană 1 Mai) ne propunea un itinerar de jur împrejurul lumii, începând din pampasul argentinian, trecând prin jungla Amazoniei și pustiuul Saharei, apoi prin Egipt, Irak, Siria, Turcia, Pakistan, India, Vietnam, Birmania, R. P. Chineză, Filipine, Japonia, Canada, fără a uita, ca să zicem așa, la întoarcere, toate țările socialiste europene.... A doua mare sferă de activitate a întreprinderii o formează colaborările pentru construirea unor mari combinate petrochimice. La Baniyas, în Siria, se ridică în momentul de față o rafinărie având o capacitate de prelucrare de 6 milioane de tone pe an, pentru care se aduc peste 70.000 de tone de utilaje! Rafinăria de la Baniyas este astăzi în faza finală a construcției, după un proiect românesc cu predare „la cheie”. În termeni obișnuiți acest lucru înseamnă că întreaga activitate, de la proiectare, execuția utilajelor, livrare de echipamente și materiale, construcții-montaj, punere în funcțiune, asistență tehnică și școlarizare a personalului, până la predare este integral românească, efectuată de specialiști și muncitori români, în cooperare cu muncitori sirieni. Tot în Siria, la Homs, se construiește un mare complex de îngrășăminte fosfatice, care va produce 450.000 de tone pe an. Rafinării se mai fac la Karachi, în Pakistan, și la Zarqa, în Jordania... Concepția României socialiste în această direcție a fost exemplar ilustrată de președintele Nicolae Ceaușescu, care spunea, de curând: „Ținând seama de faptul că România este ca însăși o țară în curs de dezvoltare și are resurse limitate, principala formă de ajutor pe care o putem promova față de țările în curs de dezvoltare este cooperarea în producție în domeniul industriei, al agriculturii, construcțiilor, transporturilor și în alte domenii, pe baze reciproce avantajoase. Abordăm, în acest sens, o atenție deosebită creării societăților mixte cu țările în curs de dezvoltare, precum și construirii în aceste țări a unor unități de producție, rambursarea investițiilor făcute de țara noastră realizându-se din producția acestor unități”. Numeric, sint 121 de acțiuni de cooperare cu țări în curs de dezvoltare din Africa, Asia și America Latină, între care 86 au ca țel construirea unor obiective economice sau livrarea de instalații complexe, iar 27 se referă la societăți mixte de producție cu caracter productiv, pentru punerea în valoare a unor resurse naturale și dezvoltării ramurilor respective în țările de referință. Comerțul exterior cu țările în curs de dezvoltare a crescut de la 9,7 la

sută în anul 1970 la 21 la sută în 1976 și se prevede procentul de 25 la sută în 1980 din volumul total al exportului.

DE LA 4 AUTOTURISME (1969) LA PESIE 10 000 (1978)...

Astăzi, când volumul total al comerțului exterior românesc atinge peste 70 de miliarde lei, a face o trecere în revistă a tuturor produselor care se exportă, purtând inscripția, tot mai cunoscută în lume, „Fabricat în România” este de-a dreptul imposibil. Am remarcat însă că o mare parte din exportul României îl formează produsele manufacturiere, produse în care s-a investit multă inteligență și cit mai puțină materie primă. Din totalul exporturilor, construcțiile de mașini reprezintă aproape 27 la sută, față de numai 6,1 la sută în 1955 sau 16,7 la sută în 1960. În cadrul grupei, după datele obținute din Anuarul statistic 1977: 37.212 tractoare (numai 3.405 în 1965), 427 excavatoare, 521 rulouri compresoare rutiere, 2.301 strunguri, 2.099 mașini de găurit, 6.456 autoturisme de teren ARO (328 în 1965), 201 locomotive diesel (45 în 1965), aproape 10.000 de autoturisme „Dacia” (numai 4 în 1969), apoi autobuze și camioane cu motor diesel, noi tipuri de mașinute, televizoare, centrale telefonice automate, mașini de facturat și contabilizat FC-64, calculatoare de birou Felix CE 211 și 212 T și așa mai departe. Industria noastră chimică se prezintă la export îndeosebi cu produse de chimie „fină”, de sinteză, cum ar fi fibre sintetice, mase plastice, biostimulatori, coloranți și altele. O deplină atestare a reușitei acestor produse înalt prelucrate o reprezintă desigur participarea României la târgurile și expozițiile internaționale. Numai în cursul anului trecut țara noastră a luat parte la 40 de asemenea manifestări, făcând o bună propagandă realizărilor economiei românești. Între ele: Leipzig, Budapesta, Milano, Hanovra, Poznan, Izmir, Damasc, Zagreb, Alger, ca și două expoziții proprii, organizate din inițiativa personală a tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Kuwait și Bujanbura (Burundi). Anul acesta o asemenea expoziție proprie a fost organizată la Abidjan, în Coasta de Fildeș. Anul trecut produsele românești au primit 18 medalii, dintre care 11 de aur. Printre exponatele premiate cităm convertizorul de sudură, mașina de facturat și contabilizat, sufrageria de tip „Sheraton”, produsul original românesc „Covalitin”, autocamionul Roman 9215 DFK, tractorul cu încărcător hidraulic... Sint lucruri care fac cinste economiei noastre, țării chiar. Sint în același timp argumente care dovedesc încă o dată că industria românească este tot mai puternică, fiind capabilă să trimită la export produse având un grad de competitivitate ridicat, comparabile cu cele realizate oriunde în lume. Spre mândria întregului nostru popor, a națiunii socialiste...

DUMITRU GRAUR ■

MONDO UMANO ?

Comerț

cu memoria lui Presley

Mărturisim de la bun început că de regulă ne impunem tăcerea în legătură cu fapte de genul cărora vom scrie mai jos. Aceasta pentru că adesea ele sint triste, foarte triste și, nu de puține ori, produc chiar o senzație greu definibilă dar neplăcută. Locul acțiunii: orașul american Memphis din statul Tennessee. Protagonistii nu sint, cum s-ar putea crede, admiratorii de ieri și azi ai celui ce s-a numit cîndva Elvis Presley, ci comercianții, mai bine-zis un anume gen din această categorie. Dar, să facem loc faptelor intrucit există destule. Aceasta pentru că, după cum relatează de la fata locului Patrick Polge, de la France Presse, acel Memphis se confruntă cu multe evenimente cărora nu le mai poate face față. Mai întii poliștii și pompierii au declarat grevă nelimitată. Apoi, în oraș s-a impus starea de asediu. În plus, într-una din nopțile trecute o mină criminală a intrerupt alimentarea cu curent electric. Pe acest fundal, prima comemorare a mortii „regelui rockului” risca să treacă neobservată. Dar nu s-a întimplat! În ce ne privește, credem că talentul și activitatea lui Presley n-aveau dreptul la o uitare așa rapidă. La 16 august, pe bulevardul ce-i poartă numele și în împrejurimile fostei sale reședințe, „Graceland Mansion”, fanii și-au amintit de idolul lor. Dar pe seama aceluiași idol profită din plin un anume comerț. Desigur, e bine că publicul mai vechi sau mai nou a avut posibilitatea să revadă șapte filme cu Presley, sau că „Băiatul din Memphis” se plimbă din Hawaii la New Orleans, din rezervațiile indiene, în cabarete, că, la radio, 443 de stații afiliate canalului ABC au retransmis „Amintirea lui Elvis” și un program special de trei ore în plină duminică după-amiază. Desigur, e bine că New Yorkul a fost primul oraș ce și-a amintit de idol iar zeci de mii de persoane au dansat pe muzica lui. Dar, ce veți zice aflind că, în exact 12 luni, cifra de afaceri pentru numele lui Presley este de exact 1 (un !) miliard de dolari după vânzarea la licitație a drepturilor de a vizita o parte din ferma sa din Mississippi ?

În scopuri memorialistice a fost restaurat primul său studiou de înregistrări. Dar firma „Sun Records” și-a făcut suficient publicitate plătind cheltuielile respective! În plus, 400 (patru sute) de milioane discuri ale „regelui rockului” au fost reeditate iar vânzările după moartea lui Presley au atins (în 12 luni !) pe cele înregistrate de-a lungul carierei sale !

În apropiere de „Grădina meditației”, la acel loc descris ca de pelerinaj național unde Elvis își are mormîntul alături de cel al mamei sale, tot felul de comercianți au plătit bani grei pentru a deschide tarabe sau a avea dreptul să copleșească acei fani cu o amintire tangibilă: săpun cu efigia idolului, fotocopia unui mare cec semnat de mina lui, reproduceri ale actului său de căsătorie sau ale testamentului. Obiectul cel mai înșolit — un bilet de un dolar fals pe care efigia lui Presley înlocuiește pe cea tradițională a lui George Washington și care este vîndut cu patru dolari ! Pretutindeni sint tot felul de semne Presley. Pînă și familia, în loc să-i cinstească memoria așa cum trebuie, adună cu înfierbîntare zero-uri la averea ce continuă să crească de pe urma lui. Mai mult, tatăl lui nu acordă interviuri decît dacă primește 25.000 (!) de dolari.

În fine, să trecem și peste alte detalii de data asta răuvoitoare și intrigante, și să ajungem la ceea ce se spune despre efemeritatea vedetelor și despre plăcerea cu care tinerii își amintesc de idoli de cîndva, poate întrebîndu-se și ei precum poetul Villon „unde sint zăpezile de altădată ?” Din curiozitate, din plăcere, din dragoste, din alte motive ? Oricum, vorba lui Polge, dacă ziua în care a fost comemorat Elvis n-a avut alura unui nou doliu național, iar Memphisul a rămas pentru totdeauna orașul său iar rockul — opera sa, între-barea poate stărui asupra circumstanțelor și memoriei acestui deșantat comerț cu memoria lui. Nu pledăm pentru uitare, dar admirația în demnitate ni se pare mai firească.

PETRE NICOLAE ■

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Baronul, temporarii și pisica

„Pentru a nu își risca inutil viața, vizitatorii sint rugați să-și anunțe telefonice dorința de a pătrunde în domeniu”. Acest anunț cinic, dar preventiv, a fost instalat la intrarea în proprietatea baronului Albert Gaston Ferdinand Fourn, al cincilea urmaș al unui baron al imperiului la rîndul său descendent dintr-o familie de cavaleri care au fost împroprietăriți în 1659 pentru vajuice fapte de arme.

Baronul Fourn de azi pîndește cu o pușcă-mitralieră, instalată strategic la una din ferestrele celor 21 de camere ale cochetului său castel, sosirea portareilor care, dominați de o infamă gîndire de piață, nu dau doi bani pe genealogia recalcitrantului proprietar, dar investesc oarecare speranțe în vînzarea domeniului. Indiferent la subtilele oscilări ale bursei din Paris care oscilează în funcție de cea din Frankfurt care prelungește perturbările Wall-Street-ului, care o iau razna cînd se profilează o raznă la bursa din Tokio, baronul din Limoux s-a trezit sărac lipit datorită disprețului trufăș față de valorile unor bani și a unor acțiuni într-o lume în care toate se mișcă și se subțiază. Măcinat de inflație fără să-și dea seama, baronul Fourn, chiar retras în turnul său de fildeș, ce a conservat indiferența confortabilă a unui șir lung de înaintași, s-a tre-

zit cu un anunț sec și detaliat din care rezulta crudul adevăr: din toată averea sa i-a rămas un fotoliu Louis XV. Chemat violent la realitate, domnia sa și-a aruncat peste bord manierele conformiste și, în spiritul unei tradiționale bravade, și-a luat carabina pentru a-și face dreptate. Cu arma împotriva economiei de piață și cu o muniție zgomotoasă (și-a pregătit și pe-tarde) împotriva obrazniciei sfidătoare a „piraiților finanței” cum i-a denumit pe agenții săi de bursă, baronul speră să țină monopolismul în șah.

Acest caz care a făcut vilva scontată nu exprimă deloc o excepție care să probeze regula. Regula e alta și o ilustrează, cu o amărăciune docilitate, acei așa-numiți „temporarii”. În Franța temporarii sint șomerii loviți de noroc, muncitorii sau licențiații angajați în perioadele concediilor altora. Ei sint nevoiți să accepte cele mai penibile compromisuri — nu ca baronul Fourn — inutil și bățios în miezul castelelui său — și anume de a fi cei mai buni, cei mai disciplinați, cei mai eficienți și răbdători fără să sperie nici un moment că, la o adică, sindicatele i-ar ajuta într-un fel. Evident pentru motivul simplu că nu sint primii ca membri.

Aproape 200.000 de temporarii, plătiți la prețuri de favoare, adică modice, trăiesc temporar speranța „utilității” și a implinirii sociale și își verifică temporar capacitatea de muncă. Evident, ei își asumă tot temporar neplăcerea de a face compro-

misuri. Dealtfel, aceasta este și singura lor „satisfacție” definitivă...

S-ar părea că avînd un asemenea statut, undeva între șomerii și salariați, într-o ierarhie caracterizată printr-o tranșantă ambiguitate, temporarii trebuie să-și definească plasamentul plecînd mai degrabă de la ce îi diferențiază decît de la ce îi apropie de un pol sau altul al filierei care traversează societatea tuturor posibilităților, care pentru mulți se rezumă la aceea de a avea posibilitatea de a trăi imposibilitatea atingerii unei vieți decente.

Între un temporar și o pisică, în acest context democratic, există astfel mari diferențe. Un temporar este o ființă care nu merită nici o atenție pe cînd o pisică rămîne o ființă dragălașă pe care autoritățile trebuie s-o apere împotriva oricărui afront. Faptul s-a demonstrat la Saint Tropez: o pisică anonimă a fost zvirlită de pe un iacht de plăcere, ca oricare iacht de Saint Tropez; în apărarea ei s-a avîntat toată poliția de coastă, iachtul a fost reperat iar proprietarii amendatți sever în numele legii care condamnă brutalitățile comise împotriva animalelor. Este de presupus că numeroși temporarii și, poate, mai puțini baroni, s-ar lăsa cu un omenesc entuziasm să accepte un post de pisică bună de aruncat în apă din iacht, de pe marginea unei piscine sau chiar și mai rău. Eventual, fără contract. Cu plata la ficare zvirlitură...

RADU BUDEANU ■

De mine, din nou la fotbal

„A trecut timpul concesiilor”



— Tovarășe Ion Alexandrescu, vă propun să intrăm direct în subiect. În calitate de dumneavoastră de secretar al Federației Române de Fotbal, vă rog să explicați ce măsuri a întreprins forul federal în vederea pregătirii noului sezon competițional. Aveți cuvântul!

— Aplicând în practică directivele conducerii superioare de partid și de stat cu privire la dezvoltarea și perfecționarea activității sportive, în general, a fotbalului, în special, federația s-a străduit să pregătească cit mai bine noul sezon competițional, urmând totodată să răspundă, prin eforturile și căutările sale, dorințelor îndreptățite ale opiniei publice de a avea un fotbal superior din punct de vedere calitativ, un fotbal competitiv pe plan internațional. În această idee, conștientă că progresele în fotbal, oricât ar fi ele de dorite, nu se pot realiza peste noapte, federația a adoptat un program de măsuri de redresare, pe care s-a angajat să-l transpună în viață cu consecvență și fermitate, hotărâtă să nu dea înapoi și mai ales, să respecte integral cele propuse, chiar dacă, uneori, măsurile anunțate n-au fost primite cu entuziasm de lumea fotbalului nostru.

— La chestiunea asta cu entuziasmul vom reveni. Deocamdată să zăbovim asupra măsurilor noi. Care au fost ele? În ce a constat noutatea lor?

— Pregătirea celor 4 echipe participante în cupele europene s-a efectuat centralizat, mai întâi la Poiana Brașov, apoi la Constanța, sub supravegherea și îndrumarea cadrelor federației. Dat fiind faptul că formațiile respective furnizează majoritatea componenților lotului reprezentativ, se poate spune că echipa națională a beneficiat și ea de avantajele stagiului amintit. La nivel de cluburi, spre deosebire de anii trecuți, federația a izbutit în această vară să asigure echipelor frunțase un bogat program de meciuri de verifi-

care, 14 din cele 18 divizionare A au susținut partide internaționale de pregătire, adesea cu adversari de primă mână. Unele rezultate, mă gândesc la victoriile Stelei la Atena, la câștigarea de către Dinamo a turneului de la Valencia, la altele, par să arate un progres.

— Oare? După părerea dumneavoastră, care din rezultatele recente ale echipei noastre campioane caracterizează mai fidel valoarea fotbalului românesc? Amicatul 4-0 de la Atena sau oficialul 0-3 de la Monaco?

— Cred că adevărul e undeva la mijloc. Mai cred, referindu-mă chiar la întrebarea pusă, că fotbalul nostru trebuie să caute și să găsească soluții pentru mobilizarea, mai ales psihică, a jucătorilor în partidele cu miză, pe care adeseori le-am pierdut înainte de a le începe.

— E un joc de cuvinte? E o constatare proprie?

— De ani de zile, ne lamentăm că n-avem fotbal și nici fotbalisti! Lucrurile nu stau tocmai așa, numai că, făcând risipă de regret și păreri de rău, am ajuns în situația de a-i convinge tocmai pe jucători că ei sint cei mai slabi și mai netaleantați din lume! Va trebui să ne unim eforturile spre a învinge o asemenea păguboasă mentalitate.

— Părerea dumneavoastră, dreptul dumneavoastră s-o exprimați. V-aș ruga să reveniți la măsurile luate de federație. De acord?

— S-a acordat o atenție sporită testării jucătorilor divizionari, ouși în fața unor probe mai dificile ca oricând. Probe pe care, cu puține excepții, le-au trecut cu bine, convingându-ne că există încă destule resurse nevalorificate în fotbalul nostru. Dealtfel, în ideea măririi responsabilității fotbalistilor, federația are de gînd să îngreuneze progresiv aceste teste.

— Ce înseamnă cu puține excepții?

— O singură echipă, Jiul Petroșani, are mai mulți titulari fără teste. Rusu, Stoichiță și Toma nu vor juca pînă în luna februarie, cînd sint programate testele dinaintea returului. Federația nu e dispusă, din acest punct de vedere, să încalce propriile-i hotărîri. În fotbalul nostru a trecut timpul concesiilor.

— Așa să fie! În altă ordine de idei, ce-a adus nou perioada de transferări?

— O micșorare vizibilă a numărului de cereri și, implicit, a transferărilor valdate, reduce la 951, față de 1 743, aprobate în aceeași perioadă a anului trecut. Fermă, federația n-a admis nici un fel de derogare, indiferent de numele și prestigiul clubului aflat în discuție. Dealtfel, de la A la A, s-au înregistrat doar două transferuri, ambele respectînd integral litera regulamentului, Cassai de la Corvinul la Jiul, în cadrul aceluiasi județ, Răducanu de la Sportul la Steaua, prin schimb cu Moraru.

— Mai mulți suporterii giuleșteni ne-au sesizat că federația a aprobat, fără nici o bază regulamentară, plecarea jucătorului rapidist Bartales în turnee, în străinătate, cu echipa Dinamo! Ei nu foloseau, vorbind despre federație, cuvinte prea blînde! Noi, nefiînd în temă, nu le-am răspuns nimic. Ce-ar fi trebuit să le răspundem, tovarășe secretar?

— La data începerii turneului, între cele două cluburi bucureștene exista o înțelegere cu privire la trecerea lui Bartales de la Rapid la Dinamo. Ulterior, după ce conducerea tehnică a echipei din Giulești s-a schimbat, divizionara B nu s-a mai declarat de acord cu transferul, drept pentru care jucătorul în discuție a rămas și rămîne bun de joc pentru Rapid. Avizînd plecarea lui Bartales în Spania, federația a acționat în spiritul regulamentului, la fel cum a procedat și atunci cînd a interzis Politehnicii Timișoara să-1 ia în turneu, în U.R.S.S., pe portarul Windt, legitimat la Reșița.

— Trecem la altceva. Ce noutăți sint în materie de arbitraj?

— S-au constituit loturi distincte, pe divizii, în sensul că partidele de A nu vor fi incredințate, la centru și la linie, decît componenților lotului respectiv, lîmîtat la 36 de arbitri. Cum, la o etapă, nu va fi nevoie decît de 27 dintre ei, ceilalți 9 vor primi delegări pentru diviziile inferioare. Niciodată nu va fi invers, adică nici un arbitru din lotul B nu va figura la un meci din prima divizie. După cum ați văzut, arbitrii primelor 6 etape de campionat au fost anunțați în ziarul „Sportul”. Făcînd publice numele lor, federația a urmărit, pe de-o parte, întărirea autorității cavalerilor fluturilor și, pe de alta, evitarea oricăror suspiciuni legate de delegări. Firește, arbitrii nu rămîn fixați în cadrul loturilor și, dacă va fi cazul, vom proceda la schimbări, dar vom căuta ca ele să fie pe cit de puține, pe afit de justificate. Să nu se înțeleagă că un arbitru din lotul A va rămîne în lotul A și după ce va conduce slab mai multe meciuri la rînd!

— Nici o grijă, tovarășe Alexandrescu, nu se înțelege așa ceva! Continuați.

— Pentru a lăsa cit mai puțin loc subiectivismului, F.R.F. va asigura, încă din prima etapă, o dublă supraveghere a partidelor de A și B. Federația va trimite, ca și pînă acum, un observator, al doilea urmînd să reprezinte Colegiul central al arbitrilor. Primul va avea însărcinări mai largi, dar amîndoi vor aprecia arbitrajul, acordînd-i note de la 1 la 5, potrivit normelor U.E.F.A. Pentru perspectivă, preconizăm folosirea sistemului concursului pentru promovarea arbitrilor, cu respectarea criteriilor geografice.

— Pentru că ați adus vorba despre perspectivă, ce așteaptă forul federal de la recent înființatul — voi reda titlatura completă — club de fotbal de înaltă performanță „Lucaefărul”?

— Nimic spectaculos. Știut fiind faptul că două din echipele sale vor activa în seria bucureșteană a diviziei C, nici măcar promovarea cu orice preț!

— Atunci?!

— „Lucaefărul” și cele 12 licee cu profil din teritoriul au obligația să asigure schimbul de mine al fotbalului nostru, călînd un fond de jucători tineri, harnici și talentați. În prezent, „Lucaefărul” numără 120 de elevi. După terminarea junioratului, aici am ajuns cu discuția la lipsa de entuziasm cu care au fost împinate unele din schimbările inițiate de federație, el vor reveni la cluburile lor de bastină.

— Se aud voci care susțin că repartișarea copiilor de la „Lucaefărul” în groapa cu lei a diviziei C n-a fost prea inspirată. Bănuiesc că știți la ce mă refer!

— Firește. În C, fotbalul continuă să fie în suferință. Interese mărunte. Indisciplină. Arbitraje incorecte. Cunoaștem toate acestea și promitem să acordăm, chiar de duminică, mai multă atenție meciurilor din divizia a treia. Vom constitui un corp de activiști voluntari pentru observarea partidelor de C și nu ne vom sfil, dacă va fi cazul, să dictăm sancțiuni dintre cele mai severe, mergînd pînă la excluderea echipelor în culpă din campionat.

— Tovarășe secretar, nu e un final prea vesel pentru un interviu de început de sezon!

— Poate că e un final obiectiv.

— Poate. Rămînd pe teritoriul obiectivității, credeți că noul campionat va fi mai bun decît precedentul?

— Am toate motivele să răspund afirmativ.

— Așa să fie, tovarășe Alexandrescu, așa să fie.

○VIDIU IOANIŢOIA

ANTRENORII DIVIZIEI A ÎN FAȚA ÎNTREBĂRIILOR:

1. SIMȚIȚI CĂ SE SCHIMBĂ CEVA ÎN FOTBALUL NOSTRU?
2. DACĂ V-AR FI ÎNCREDINȚATĂ ECHIPA NAȚIONALĂ CARE AR FI PRIMA DECIZIE PE CARE AȚI LUA-O?

GHEORGHE CONSTANTIN (Steaua): 1) Schimbări se simt. Măsurile luate de federație sint bune, dar totul este ca ele să se respecte. Cerințele sint în general mai mari și ar cam fi timpul ca și jucătorii să se trezească, să muncească la antrenamente cu mai multă seriozitate și mai multă pasiune pentru acest sport. De asemenea, mai multă atenție la viața extrasportivă, care la divizia A ajunge să reprezinte un procent de cam 60 la sută din pregătirea unui sportiv! Poate că ar trebui mai exact formulate și perfectate contractele dintre jucătorii și club, sau federația și jucătorii, stipulîndu-se îndatoriri și obligații reciproce, care vor trebui respectate integral. Apoi, dacă greșeste, să nu fie iertat nimeni, indiferent de nume: cine greșeste, să plătească! 2) Ca o primă idee, mai întîi aș organiza o întîlnire cu toți jucătorii de divizia A, într-o sală atît de mare incît să-1 cuprîndă pe toți, și aș încerca să-1 fac să înțeleagă că fără el, pot înmunci toți de la firul berbul, nu se pot înregistra rezultate cu adevărat frumoase la elita numită echipa națională. Ar fi, ca să zic așa, ca un fel de sfat cu jucătorii. În al doilea rînd, aș ține o consfătuire cu antrenorii, poate lunar, în care i-aș ruga să mă informeze despre comportarea și forma jucătorilor vizati spre selecționare. De telefonat, chiar zilnic i-aș ruga să-mi telefoneze, cînd apar probleme deosebite...

FLORIN HALAGIAN (F.C. Argeș): 1) Așa cum s-a pornit în pregătiri, se vede o atenție sporită din partea federației, și chiar a antrenorilor. Ar cam fi cazul să se miște și jucătorii! Sper să obținem în noul sezon rezultate satisfăcătoare, că bune nu prea cred că vom face. Căruța fotbalului nostru este prea greu de urcit cu loturile pe care le avem dar trebuie făcut ceva că altă cale n-avem. Într-un fel, ca să zic așa, s-a săturat lumea de vorbe, mai trebuie și rezultate! 2) Cînd voi fi antrenorul echipei naționale — dacă voi fi vreodată — am să mă gîndesc și la măsurile ce trebuie hotărîte. Pînă atunci, decizia e a altora.

ANGELO NICULESCU (Politehnică Timișoara): 1) Răspunsul meu este afirmativ. Prin măsurile pe care F.R.F. le-a luat (pregătirea centralizată, colocviile antrenorilor, simpoziioanele arbitrilor), consider că forul de specialitate contribuie substanțial la efortul pentru ridicarea calității fotbalului nostru. 2) Am fost antrenorul echipei naționale. Și acum s-a aplicat aceleasi criterii, care m-au făcut cunoscut și au dus la înregistrarea unor rezultate meritorii pentru fotbalul nostru.

MIRCEA RĂDULESCU (Sportul studențesc): 1) Pe plan conceptual, da! Se vede mai ales un început de consecvență pe anumite măsuri, cum ar fi regulamentul de transferări, obligativitatea testelor ș.a. Pe planul rezultatelor, nu sintem încă decît la început! 2) O asemenea promovare întîi doare, și roșă să luați notă! În primul rînd, desigur, aș încerca să cultiv jucătorii o mai mare dorință de a învingători în meciurile internaționale. Pentru asta nu există limite!

ION NUNWEILLER (Dinamo): 1) Da. Bate un vînt proaspăt. 2) Nu mă pot pronunța.

ILIE OANĂ (Universitatea Craiova): 1) Da, chiar și pentru faptul că echipele care reprezintă fotbalul nostru în cupele europene s-au pregătit mai bine în această vară, centralizat, sub privirile federației. Ca prim rezultat al acestei inițiative — meciurile foarte bune pe care Steaua, Dinamo și alte echipe le-au făcut în „amicalele” susținute pe terenuri străine. Desigur, aceste prime impresii trebuie confirmate de meciurile oficiale (n.n. — între timp, din păcate, Steaua a înfrîmat aceste așteptări optimiste, pierzînd net la Monte Carlo!) 2) Întrebarea mi se pare cam greoaie. Eu am fost și antrenor secund, și antrenor prim al naționalei, și din experiență pot spune că nu există măsuri radicale. Măsurile trebuie privite numai în profunzime, pînă la cele mai de jos esaloane ale fotbalului. Aș sugera chiar un motiv de reflecție: credeți oare că împlîntor, nefiînd de ani de zile rezultate la echipa națională de juniori, n-avem astăzi o mare echipă reprezentativă, la nivelul seniorilor?!

GHEORGHE ENE (Jiul): 1) Părerea mea este că ceea ce avem acum trebuie lăsat așa cum este. Nu vom putea influența prea mult nici profilul biologic, nici cel moral al jucătorului de fotbal — dar nu înseamnă că nu ne putem strădui să îmbunătățim ce se mai poate îmbunătăți. 2) Eșec o problemă care în momentul de față mă depășește.

ILIE SAVU (F.C. Corvinul Hunedoara): 1) Apreciez eforturile federației pentru o mai bună organizare, atît din punct de vedere material cît și spiritual, prin îmbunătățirea muncii cu tehnicienii fotbalului nostru. Dar, după mine, toate aceste măsuri vor avea un efect pozitiv abia atunci cînd vom ajunge la profesionalizarea jucătorilor. Trecutul ne-a arătat suficient că noi ne-am preocupat să luăm măsuri, dar rezultate tot n-am avut! Un singur motiv: s-a ocultat de fiecare dată elementul principal, jucătorul de fotbal! 2) Ar fi nevoie după părerea mea de cit mai puține antrenamente și cit mai multe jocuri interne și internaționale.

NICOLAE PROCĂ (C.S. Tîrgoviste): 1) Sint două probleme esențiale în fotbalul românesc: cea a instruirii și cea a conducerii. Pentru antrenori nu există în fotbalul românesc nici un motiv să nu-și facă datoria. Totul deinde de capacitatea și de probitatea profesională. Orice alte motivații nu-și găsesc acoperire. Problema conducerii, cea a federației, cea a cluburilor, este mai dificilă. Acum există multă bunăvoință, dar nu cred că avem șanse de reușită, mă refer la redresarea fotbalului, atît timp cît înterețea unor cluburi puternice primează asupra intereselor generale ale fotbalului românesc. Cînd va exista o unitate de vederi, de relații de muncă, de interese comune, jucătorul de fotbal va trebui să-și facă datoria, nu va mai găsi bresa pe unde să se vaită, să scape de pregătire, să se pregătească cum vrea și cît vrea. Formele acestor

unități contează mai puțin — fie că se numesc profesionalism, sau mai știu eu cum... 2) Selecționarea unui lot de 20-22 de jucători, care să aibă pe lîngă calități fotbalistice și capacitatea morală de a merge pînă la sacrificiu. Oricît de valoros este un fotbalist, dacă nu știe să renunțe oricînd la tot în favoarea fotbalului, el nu va fi niciodată cu adevărat „mare”. Campionatul mondial a arătat acest lucru la cel mai înalt nivel. Și în fotbalul nostru, pentru echipa națională (spre diferență de formațiile de club), cred că se poate reuși această selecție...

ION IONESCU (U.T.A.): 1) Nu. În ciuda unor eforturi, aș zice intense, se pare că încă n-am găsit esența, n-am ajuns la ceea ce împiedică dezvoltarea concepției generale de conducători, de antrenori, sau de jucători. La noi, după mine, este denaturată esența jocului de fotbal, a sportului. Prea adesea se întîlnesc situații în care distigătorii sint gata dirijați. Acest lucru creează un defetism în joc și o apatie în pregătire — rezultatele sportive nemaifiînd decise de pregătirea în antrenamente. 2) Nu cred că aș lua o singură măsură! Mai întîi totuși cred că mi-aș alege o echipă de colaboratori în același consens conceptual cu mine. Apoi, aș încerca să determin toți factorii de conducere să gîndească fotbalul în termenii loialității și eficienței sportului.

TRAIAN IONESCU (S.C. Bacău): 1) Se atacă încă timid problemele de fond ale fotbalului. Acestea sint, pe rînd: întărirea cluburilor de primă divizie, procesul de creștere a tinerilor jucători la nivelul județelor, legarea grupelor de copii între 8 și 14 ani cît mai direct de fotbalul de performanță, lucru care ar stimula și selecția în această direcție, asigurarea Centrelor de copii și juniori cu cele mai bune cadre tehnice. 2) M-ar interesa mai înainte de toate procesul de creștere și intrare în sportul de performanță a fotbalistilor de 14-18 ani, promovarea unor cadre tehnice capabile, ca și asigurarea condițiilor pentru dezvoltarea acestui proces. Aș elimina repede oamenii care vîd în fotbal altceva decît o meserie făcută din pasiune.

TIBERIU BONE (A.S.A. Tg. Mureș): 1) Da, se simte ceva. Rămîn însă și lucruri de care nu prea se discută, din păcate. În primul rînd reglementarea relației conducător-antrenor-jucător, fiecare cu atribuțiile lui. Pur și simplu această problemă se evită, parcă nici n-ar exista! În rest, se face eforturi, nimic de zis. 2) Sint prea mulți jucători rămași în urma cerințelor la normă internațională. Mult timp fotbalul nostru a bătut pasul pe loc. Acum, totul deodată, nu se poate! Aș încerca deci să am mai multă atenție pentru schimbul de mine al echipei naționale — fiindcă asta a fost una dintre greșelile curente făcute pînă acum. La nivelul juniorilor, se vede că din urmă vin foarte puțin. Toți ne-am plîns de Centreele de copii și juniori că dau prea puțin. Mă întreb unde am fi fost dacă n-ar fi existat totuși ele?! Acum avem liceele de fotbal. Este o măsură foarte bună, care de mult trebuia pusă pe picioare.

GHEORGHE STAIU (Olimpia Satu Mare): 1) De schimbat se schimbă ceva, în sensul bun. Mai ales din punct de vedere metodic, cu preocupări pentru îmbunătățirea pregătirii antrenorilor. Rămîne de văzut dacă și jucătorii vor fi receptivi la ce încearcă federația și tehnicienii ei. După mine însă, oricît ar vrea F.R.F. și oricîtă bunăvoință ar avea antrenorii, cu generația actuală de jucători nu vom putea progresa prea mult, vom putea îmbunătăți cîte ceva, dar nu vom

prinde parametrii fotbalului internațional. De urgentă, tocmai de aceea, trebuie să începem cu copii și cu juniorii, acolo să ne punem toate speranțele, în actualele loturi reprezentative. 2) Nu voi ști decît atunci cînd voi deveni antrenorul echipei naționale.

EMERICH JENEI (F.C. Bihor): 1) Aș dori într-adevăr foarte mult să se schimbe ceva, dar deocamdată simt că doar din punct de vedere fizic sint ceva acumulări mai mari. Tehnic nu vom crește decît atunci cînd jucătorii vor veni cu inima mai mare la fotbal, cu plăcerea de a zbura pe terenul de fotbal. După mine, cred că asta lipsește în primul rînd fotbalului românesc. Acum, ca nici n-a început campionatul, am impresia că jucătorii au și intrat într-un plictis general. Sper însă că hotărîrea cu liceele de fotbal să dea roade cit mai curînd. 2) Nu sint antrenorul național, așa că îl las pe cei de acolo să hotărască care sint cele mai bune măsuri. El reprezintă interesul general al fotbalului nostru.

LEONID ANTOHI (Politehnică Iași): 1) Cred că se schimbă. Mă refer la mentalitatea jucătorilor, la aderarea la efortul intens al pregătirii. Cel puțin jucătorii mei au dat dovadă că încep să înțeleagă că fără o pregătire serioasă, și nu lipsită de sacrificii, nu se poate face performanță în fotbal. Despre ceilalți nu știu prea multe lucruri. 2) Mă gîndesc în primul rînd la necesitatea largirii zonei de selecție, geografic vorbind, ca să zic așa. Cred că Simionea și Ciocirlean n-ar trebui să lipsească măcar din lotul largit al echipei naționale.

ION IONESCU (F.C. Gloria Buzău): 1) Din cite am putut vedea, se încearcă lucruri noi pentru partea metodică a instruirii, ceea ce e desigur foarte important, dacă vrem să fim în pas cu fotbalul modern. În ceea ce privește însă partea organizatorică, mai cu seamă statutul jucătorilor și al antrenorilor, lucrurile se mișcă greu. S-au făcut, e adevărat, niște proiecte. Dacă ele vor prinde viață, momentul va insemna cu adevărat un pas înainte. 2) În primul rînd aș face totul pentru stabilirea unui nou statut al jucătorului de fotbal. Apoi aș acredita total ideea că echipa națională rămîne produsul cluburilor, baza selecției fiind la echipe.

MARCEL FIGULEA (Chimia Rm. Vlcea): 1) Practic, simt că se încearcă să se schimbe ceva, dar nu s-a materializat încă nimic. Ar fi nevoie să umblăm mai ales la optica jucătorului de a privi drepturile, dar și îndatoririle lui ca fotbalist. 2) Sint un antrenor tînăr, cu prea puțină experiență pentru a ajunge la maturitatea necesară judecării problemelor legate de echipa națională.

VIORIEL MATEIANU (F.C. Baia Mare): 1) Se umblă prea mult la măruntisuri, nu se atacă problemele esențiale. Pe plan tehnico-tactic, sau metodic dacă vreți, nici aici nu progresăm prea mult, pentru că n-am ajuns să avem un sistem propriu de joc. Un sistem național în formă și internațional în conținut. Trebuie, zic eu, să ne apropiem din nou de fotbalist, să-1 vedem calitățile și defectele, nu să-1 le dirijăm noi din birouri sau de la pupitrul orașilor... 2) Aș selecționa în primul rînd cele două echipe unde am fost antrenor. În scurt timp aș încerca să creez o adevărată „familie”, un club al echipei naționale, o mare coeziune între toți jucătorii și antrenorii.

Anchetă realizată de DUMITRU GRAUR și GHEORGHE AMUZ

În luna iulie a.c. am făcut o cură de tratament și odihnă la stațiunea Bazna-Băi din județul Sibiu și, cu acest prilej, am rămas plăcut impresionat de o seamă de lucruri. Începând cu primirea la biroul de cazare și deosebi la cabinetul medical unde se precizează diagnosticul fiecărui pacient și tratamentul specific de urmat. Și de la alți oameni veniți la cură am auzit multe cuvinte bune, mai cu seamă despre medicul primar Radu Alexandru, care își desfășoară activitatea cu atâta devotament. Dintre cei ce mi-au vorbit în acest sens menționez familiile Vasile Lupu din București, Ioan Garoiu din Brașov ș.a. Un singur lucru aș mai avea de adăugat. Ar fi bine dacă și unitățile comerciale aflate în această localitate s-ar strădui să-și ridice calitativ activitatea la nivelul acestei stațiuni în care sănătatea oamenilor este îngrijită în condiții deosebit de bune. (Semnează George Nicolescu din Buzău, str. Obor nr. 1, bl. 2 sc. A ap. 2).

nicipiul Sibiu. În cursul convorbirilor s-a constatat că poate fi ajutat și prin Oficiul de asistență socială, de pildă prin acordarea gratuită a unui corset ortopedic. De asemenea, oficiul o va sprijini și pe viitor în probleme ce se vor mai ivi pe parcurs.

I.T.A. Ilfov :

În legătură cu sesizarea unui grup de locuitori ai satului Izvoru, în numele cărora vă scria cetățeanul Trăznea Marin, vă comunicăm următoarele. S-a luat legătura cu primarul comunei Gogoșari, stabilindu-se că primăria acestei comune se va ocupa de reamenajarea unor drumuri aflate în stare proastă. Până atunci, s-a dispus totuși ca începând de la 1 iulie a.c. să fie prelungite la Izvoru cursele prin Putineiu cu plecarea din Giurgiu la orele 6.40, 11.15, 14.55,

în atenția Consiliului popular municipal, sectorul locativ. Căzută a fost rezolvată favorabil, familiile sus-amintite primind locuințe corespunzătoare din fondul de stat.

Comitetul de partid al sectorului 4 București :

La scrisoarea prin care numita Hânsa Simona, domiciliată în Aleea Compozitorilor nr. 5 bl. G 9 et. 8 ap. 50, reclamă unele defecțiuni de construcție la apartamentul proprietate personală, vă informăm că blocul a fost dat în folosință în anul 1970, și de atunci nu au fost sesizări din partea locatarilor. Analizându-se la fața locului de către constructor, T.C.I. București, s-a constatat că neajunsurile semnalate de petentă se datorează unor deficiențe în execuție, cit și felului necorespunzător în care e folosit apartamentul. S-a

tru, despre acordarea de pensii bătrânilor care au trudit toată viața pe ogor și alte contribuții la ridicarea nivelului de trai al sătenilor. După conferința profesorului pensionar Petre Lenghel-Izanu despre participarea bîrsănelor la importantul eveniment al unirii Ardealului cu patria mamă, participanții au aplaudat cîntecele, dansurile și alte puncte din programul cultural-artistic, la care și-a adus contribuția și corul bărbătesc din Fintiușul Mare, laureat al Festivalului național „Cîntarea României”. După-amiaza a fost consacrată evocării oamenilor de seamă ridicăți din Bîrsana, prin comunicări prezentate de profesorii Ion Berinde și P. Lenghel-Izanu, dr. Nuțu Roșca, ing. Dumitru Holdis și alții. (Scrisoarea este semnată de profesorul pensionar Petre Birseanu din Sighetul Marmației).

Cu mare bucurie am aflat de curind despre inițiativa sătenilor din Lunca Mamii, ne scrie președintele Sfatului bătrînilor din Drobeta Turnu Severin, Nicolae Ghițulescu, din Calea Tîrgu Jiu, nr. 3 bl. P6 sc. 2 ap. 2. Adunați în sfatul obștii, ei au hotărît în unanimitate că „În sîtcuțul nostru nu se mai tîmează”. Considerăm că această inițiativă marchează intensificarea campaniei împotriva fumului pe întreg cuprinsul patriei noastre. Sătenilor din Lunca Mamii le urăm sănătate deplină și succes în acțiunea lor meritorie.

Mă numesc Ioan Vieru și locuiesc în Birlad, str. Sterian Dumbravă 4 bl. F1, sc. B, et. 2, ap. 9. În ziua de 6 mai 1978 v-am adus la redacție un memoriu prin care ceream să fiu sprijinit în încadrarea mea la Poligrafia Birlad, secția cartonaje, încadrare pe care o solicitam de cîțiva ani, fiind și calificat. La o lună de zile după sesizarea mea și primirea la redacția Flacăra, situația s-a rezolvat favorabil pentru mine. Am fost încadrat în muncă la Poligrafia Birlad, secția cartonaje, deocamdată pe durată determinată. Țin să vă mulțumesc pe această cale atît dumneavoastră, cit și conducerii I.P. Iași pentru înțelegerea și omnia cu care a fost tratat cazul meu.

D.J.P.Tc. Satu Mare — Oficiul județean de difuzare a presei :

La adresa dv. referitoare la sesizarea tov. Marian Lia, privind abuzamentul la publicația FLACĂRA, vă comunicăm că este adevărat faptul că la această publicație nu se pot face abuzamente decît în număr limitat. Menționăm că avem posibilitatea ca, începînd din luna septembrie 1978, să îi contractăm un abonament la această publicație.

Consiliul municipal al Țicetelor — Petroșani :

Prin scrisoarea pe care ne-ati trimis-o, tovarășa Preda Olimpia din orașul Petroșani solicită un loc de muncă potrivit cu starea sănătății sale, conform recomandărilor medicale de care dispune. Din cercetările făcute reiese că cele arătate de petentă sînt reale. Ca urmare, la intervenția făcută conducerii Institutului de proiectări și cercetări miniere pentru cărbune, Preda Olimpia a fost încadrată în muncă la sediul Institutului din Str. Mihai Viteazul nr. 3, asigurîndu-i-se un loc de muncă potrivit cu recomandările medicale sus-amintite, cu începere de la 1 august a.c. Petenta se declară mulțumită de rezolvarea situației sale.

Participînd nu demult la Tăbăra de creație a pictorilor amatori din județul Argeș, am vizitat comuna Domnești unde am văzut — desigur printre altele lucruri vrednice de luare aminte — un ulm gros de mai bine de un metru și jumătate și a vînd vreo 400 de ani! Multisecularul copac se află lîngă casa bătrînului căramidar Hiru N. Aurel, care mult s-a zbatut să-l apere de cei ce voiau să-l taie. Gîndesc — și, după cîte știu, asta e și dorința domneștenilor — că această minunată podoabă a naturii ar trebui să se bucure de ocrotire mai puternică și mai sigură, adică să fie declarată monument al naturii. Cu cit mai curînd, cu atît mai bine. (Semnează Victorian Stăncescu, învățător și pictor amator din Cimpulung Muscel).

Doctorul Apostol Turbatu ne-a făcut cunoscută următoarea scrisoare adresată Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor. Mă numesc Maria Pițigoi, locuiesc în satul gorjean Stolojani și pînă foarte de curînd am fost factor postal la oficiul nr. 3 Tîrgu Jiu. Sînt prima femeie din Gorj care a lucrat ca factor rural și tot prima care a ajuns la pensie cu limită de vîrstă și cu vechime în muncă maximă. Mi s-a acordat o pensie foarte frumoasă și am, agonisită din munca mea, o gospodărie cu tot ce trebuie. Am moștenit geanta postală de la tatăl meu, Dumitru Gîrdu, care 30 de ani la rînd a împărțit corespondența prin satele din Valea Jaleșului. Urmașii noștri muncesc în același domeniu, însă în funcții mai mari. Am și un frate, Gheorghe Gîrdu, care nu demult și-a pregătit teza de doctorat în poștă și telecomunicații. Astfel că, date fiind împrejurările, la sfîrșitul lunii depun geanta. Pe această cale dorim să ne exprimăm recunoștința nemărginită față de conducerea partidului și statului nostru pentru condițiile create. De asemenea, mulțumim ministerului, Direcției județene de poștă și telecomunicații Gorj, diriginților, inspectorilor și tuturor tovarășilor noștri de muncă pentru sprijinul acordat.

Poșta redacției

Ionel Negoită — Galați, Figurați pe lista de priorități a Întreprinderii mecanice navale Galați, urmind să primiți un apartament din cota pe anul 1978, conform art. 9 din Legea nr. 5/1973.

Asociația de locatari din str. Lt. D. Lemnea 17 — București și Dumitru Avramescu — Craiova. S-a luat legătura cu forurile competente care ne informează că sesizările dv. corespund realității. Urmează ca în viitorul apropiat să se execute lucrări de reparații la imobilele respective.

Lucian Pantazi — comuna Roșiști (Vaslui). Direcția cadre și învățămînt din M.A.N. a transmis Centrului militar al județului Vaslui indicații pentru rezolvarea legală a problemei dv.

Severa Strugariu și Maria State — București. Constatînd că cererile dv. sînt întemeiate, s-a dispus de către forurile competente să vi se atribuie locuințe corespunzătoare.

Constantin Popa — București. Ținînd seama de solicitarea dv., ICRAI Colentina s-a adresat la IDEB, cerînd urgentarea lucrării la imobilul în care locuiți.

Marioara Țîntăreanu — Buzău. Aflăm de la Ministerul Muncii că pentru locurile de muncă unde programul normal de lucru este de 6 ore programul de lucru al celor încadrați cu 1/2 normă este de 3 ore și nu de 4 ore.

Aurelia Popescu — Constanța. Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Brăila este de acord cu aprobarea de principiu a schimbului de locuințe pentru apartamentul surorii dv. din cartierul Hipodrom. Urmează ca dv. să faceți demersurile necesare la Constanța și să depuneți actele necesare la primăriile din ambele orașe.

MIRCEA FODOREANU

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o poț face în fiecare zi între orele 10-13 iar luni, marți și miercuri între orele 10-12

● FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Nu demult, am trecut iar prin orașul Botoșani, ne scrie tovarășa Elena Reghea, muncitoare din Iași. Cu plăcere am constatat un nou aspect al modernizării orașului, de

astă dată în domeniul telefoanelor publice. Cum aveam aparatul fotografic pregătit, m-am grăbit să consemnez pe peliculă evenimentul.



18.30, 22.40 și a cursei prin Gogoșari cu plecarea din Giurgiu la orele 17.00. Urmează ca la deschiderea școlilor să fie prelungită la Izvoru și cursa ce pleacă din Giurgiu prin Gogoșari la orele 8.50.

Comitetul municipal Drobeta Turnu Severin al P.C.R. :

Prin verificările efectuate s-a constatat că cele sesizate în scrisoarea adresată revistei Flacăra de tovarășul Duțoniu Dumitru, om al muncii la Întreprinderea de vagoane din municipiul nostru, corespund realității. Ca urmare s-a stabilit ca tovarășului Duțoniu să i se repartizeze o locuință din recuperări și să fie înscris pe lista de priorități pentru anul 1979.

Ministerul Educației și Învățămîntului :

Urmare scrisorii adresate revistei Flacăra de către profesoara Tănase I. Mariu, vă facem cunoscut că — așa cum i s-a explicat și verbal petentei la data de 26 iulie a.c. — M.E.I. este de acord ca tovarășa să fie transferată la catedra de biologie-agricultură de la Școala generală Strejnicu (Prahova), începînd cu data de 1 septembrie 1978, în cazul că nu există un alt cadru didactic de specialitate cu domiciliul în Strejnicu și interesat să ocupe catedra respectivă. Acest acord a fost comunicat și Inspectoratului școlar al județului Prahova cu adresa nr. 14 574/1978.

Procuratura Republicii Socialiste România :

Ca urmare a articolului intitulat „Cine astîmpără cheful unui bătaș ?”, publicat în revista Flacăra nr. 30 din 27 iulie 1978, vă comunicăm următoarele. Procuratura județeană Hunedoara a dispus redeschiderea și reluarea urmăririi penale în ce privește pe inculpatul Gălățan Rusu, sub aspectul săvîrșirii infracțiunii de tentativă de omor, pentru faptele relatate în articolul menționat. După terminarea cercetărilor penale urmează să se dea în cauză o soluție temeinică și legală.

Consiliul popular al județului Constanța :

La scrisoarea dv. prin care ne trimiteți spre soluționare cazul familiilor Turcanu Constantin și Vasilev Dumitru din str. Productelor nr. 7, care sesizau că în urma demolării imobilelor respective nu li se atribuie locuințe corespunzătoare, vă comunicăm că această situație se afla

U.J.C.A.P. Galați :

Vă restituim scrisoarea adresată redacției de către Voicu Anița din satul Sivița, comuna Tulucești, județul Galați. Din verificarea făcută la fața locului rezultă că petenta este în vîrstă de 58 de ani și a lucrat în ultimii 20 de ani la C.A.P. ca îngrijitoare la păsări. Este adevărat că în toamna anului 1977, prin mecanizarea lucrărilor în sectorul respectiv, conducerea C.A.P. Sivița a redus numărul de îngrijitori, printre care și petenta. Ținînd seama însă că mai are 2 ani pînă la pensionare, s-a stabilit ca în termen de 5 zile ea să fie reincadrată în aceeași muncă, lucru ce i s-a comunicat în scris, deoarece nu a fost găsită acasă.

Consiliul popular al sectorului 6, București :

Urmare scrisorii numitului Dragomirescu Lucian, domiciliat în str. Caracaș nr. 11 A, prin care solicită măsuri de ocrotire a fraților săi minori, vă facem cunoscut următoarele. Ancheta socială efectuată a constatat că tatăl, Dragomirescu Stelian, este cunoscut la locul de muncă drept un element recalcitrant, consumă băuturi alcoolice etc. Mama, fără profesie, este și ea alcoolică, descompusă moral, total neglijentă ca gospodină. La domiciliul din str. Topologului nr. 1 bl. Z 4 sc. 2 ap. 40 ambii soți nu se bucură de o reputație bună, sînt total lipsiți de simțul răspunderii față de creșterea și educarea acestor copii, deși au un spațiu locativ corespunzător. La matusa lor, Mica Ioana, în str. Caracaș nr. 11 A, minorii au un minim de condiții de îngrijire și supraveghere, dar nu au condiții de locuit corespunzătoare și nu mai pot face față cheltuielilor de întreținere, deoarece părinții nu contribuie nici măcar cu alocația de stat pe care totuși o încasează. Fratele minorilor, autorul scrisorii, i s-a căsătorit și urmează a fi încorporat pentru satisfacerea stagiului militar. Cu oarecare întîrziere, deoarece am întîmpinat greutăți în contactul cu familia și în obținerea certificatelor de naștere ale minorilor și adevărteii de venituri a tatălui, s-au luat măsuri corespunzătoare în baza hotărîrii nr. 174 din 29 iunie 1978 a Comisiei pentru ocrotirea minorilor : internarea lui Dragomirescu Gabriel la o easă de copii școlari și internarea Cristinei Dragomirescu la o casă de copii preșcolari, cu obligația tatălui la o contribuție de întreținere.

Consiliul popular al județului Sibiu :

Prin scrisoarea adresată redacției revistei Flacăra, pensionara Jianu Elena solicita spațiu de locuit în Sibiu și buletin de identitate pentru acest oraș. Iată rezultatul cercetărilor făcute. Originară din Ștefănești (Vilcea), Jianu Elena are 28 de ani. În 1966 s-a încadrat ca țesătoare calificată la Mătasea Roșie din Cisnădie, unde a și locuit, la un cămin de nefamilisti. În 1969 a fost pensionată medical, cu gradul 2 de invaliditate. Nu este imobilizată la pat. Cu sprijinul organelor locale, i s-a acordat o cameră la căminul de nefamilisti al întreprinderii Balanța din Sibiu, plătind o chirie de 112 lei lunar, în care sînt incluse și taxele de încălzit, iluminat etc. I s-a acordat viza de flotant pînă la 30 iulie a.c., urmind ca după această dată să i se elibereze buletin de identitate pentru mu-

— Ne aflăm în preajma uneia dintre marile noastre sărbători de suflet, ziua de 23 August, moment emoționant pe care fiecare conștiință a acestui popor înțelege și o întâmpină cu noi și exemplare fapte de muncă. Simțim nevoia în acest moment să trecem în revistă bătăliile câștigate, precum și pe cele viitoare și nu să facem bilanțuri festive. Vrem să știm exact care este măsura muncii noastre pentru a ști mai bine ce am realizat și, mai ales, pentru a înțelege ce mai avem de făcut. Tovarășe director, vă propun ca, în acest context, cu mijloacele statisticii, să marcăm drumul străbătut de România de la acel august de foc și pînă azi, știut fiind că dincolo de cifre, pe care o anumă prejudecată le socotește reci, se află foarte multă viață în care este implicată fiecare conștiință a acestei țări. În plus, vă promit ca următoarele întrebări să fie mult mai scurte.

— Din capul locului țin să arăt că statistica, prin mijloacele sale specifice, prin limbajul cifrelor este menită să dea măsura drumului străbătut de poporul nostru în cei 34 de ani de la eliberare. Statistica ocupă un loc important în cadrul instrumentelor de cunoaștere a realității societății noastre socialiste. Altfel spus, statistica este un fel de oglindă care reflectă realitatea. Acest lucru nu presupune însă că ceea ce facem noi este un act de arhivă; dimpotrivă, statistica atît la nivelul macro și microeconomic, pe toate treptele organizatorice, este cea care furnizează datele necesare pentru fundamentarea deciziilor. În ceea ce privește prejudecata de care aminteați, v-ași spune că cifrele nu sînt deloc reci. În spatele lor se află faptele noastre, rezultatele muncii întregii națiuni, ale politicii partidului și statului nostru de dezvoltare a construcției socialiste. Aceste cifre redau convingător măsura eforturilor poporului nostru. Astfel că noi statisticienii, spunem că, de fapt, cifrele sînt calde.

— Dați-mi o cifră cuprinzătoare care să reflecte devenirea noastră de la eliberare pînă azi.

— Venitul național a fost în 1977, față de 1950, de 12 ori mai mare. Ca cifră, nu este cea mai spectaculoasă, dar caracterizează cel mai mult efortul muncii noastre. Dar să nu ne oprim numai la venitul național. Iată, de exemplu, în aceeași perioadă producția globală industrială a crescut de 26 ori, producția globală agricolă de 3,4 ori, vânzările de mărfuri cu amănuntul prin comerțul socialist de 12 ori, veniturile reale totale ale populației de 5,5 ori. Iată numai câteva cifre care reflectă realizările poporului nostru la nivelul anului 1977 comparativ cu 1950.

— De ce ați ales anul 1950?

— Pentru că este unul dintre anii de început ai planificării economiei României socialiste, de încheiere a unei perioade de refacere, de trecere — ca urmare a naționalizării din 1948 și a altor acte revoluționare îndeplinite pînă în 1950 — la opera de construcție socialistă al cărei obiectiv central a fost industrializarea socialistă.

— Unde erați dumneavoastră în 1950?

— Eram elev în ultimul an al liceului economic Nicolae Kretzulescu. Și, elev fiind, simțeam alături de întreaga țară că, într-adevăr, venitul național al acelor ani nu era prea departe de cel al anilor '38. Țara era sărăcită și puneam cu toții umărul la reorganizarea și reconstrucția ei. Am plecat pe unul dintre marile șantiere, cel de la Salva Vișeu și munca eroică de atunci îmi revine frecvent în minte. Mai ales cînd povestesc fetei mele, studentă în anul doi la cibernetică, meserie de care nu se vorbea pe atunci la noi, ce au însemnat anii de început ai acestei construcții socialiste.

— Revenind la industrializarea socialistă de care vorbeai mai devreme, care sînt principalele date statistice ce oglindesc realizările în acest domeniu?

— O primă cifră v-am dat-o, spuneam că față de anul 1950, producția globală industrială a fost în anul 1977 mai mare de 26 ori; dacă ne comparăm cu anul 1938, an de vîrf al producției industriale în România burghezo-moșierească, creșterea a fost de 39 ori. Industria românească realizează în prezent în numai 9 zile întreaga producție industrială din 1938. Ramurile de bază ale industriei au înregistrat în 27 de ani (1977 față de 1950) creșteri superioare: industria chimică 149 ori, construcțiile de mașini și prelucrarea metalelor 79 ori, energia electrică și termică 42 ori, metalurgia 25 ori. Dezvoltarea prioritară a acestor ramuri a condus la mutațiile calitative în structura industriei, ponderea lor în producția industrială sporind de la 25,8 la sută în 1950 la 53,5 la sută în 1977. Dacă nu v-au obosit cifrele mele, v-aș ruga, deși e mai greu de reținut în cadrul unei convorbiri, să mai notați cite-



Marin Stănică; născut la 27 noiembrie 1930 în comuna Mihăilești-Ilfov; absolvent al Facultății de statistică a Academiei de studii economice; coautor al lucrărilor „Dezvoltarea economiei românești 1966—1970” și „Județele R.S.R.”; autor a peste 50 de articole și comunicări științifice în domeniul statisticii; membru al consiliului de conducere al Institutului de economie industrială; în prezent, director în Direcția Centrală de Statistică; distincții: Ordinul Muncii clasa a III-a.

va, care reflectă gradul de dezvoltare la care a ajuns industria românească.

— Notă.

— Iată cum a evoluat producția totală la câteva produse industriale principale: energie electrică de la 2,1 miliarde kWh în 1950 la 59,9 miliarde kWh în 1977; oțel de la 0,6 milioane tone la 11,5 milioane tone; îngrășăminte chimice de la 0,6 mii tone la 1931 mii tone; tractoare de la 2,5 mii bucăți la 59,3 mii bucăți; autoturisme în 1950 nu produceam, iar în 1977 am produs 77,5 mii bucăți; aparate de radio de la 40 mii bucăți în 1950 la 730 mii bucăți; televizoare nu se produceau în acel an, anul trecut s-au realizat 476 mii bucăți.

— Raportată la numărul locuitorilor producția industrială exprimă și mai puternic nivelul de dezvoltare la care am ajuns, ne dă posibilitatea comparării cu alte țări.

— Exact. Creșterea producției pe locuitor la o serie de produse de bază ca energie electrică, oțel, îngrășăminte chimice, fibre și fire chimice, ciment a condus la reducerea considerabilă a decalajului față de unele țări dezvoltate din punct de vedere industrial. Nici aici nu vom scăpa de cifre, vă dau însă numai două exemple: la energie electrică în 1938 am obținut 72 de kWh pe locuitor, în 1965 ajunsesem la 905 kWh, iar în 1977 s-au realizat 2764 kWh; la oțel: 18 kg în 1938, 130 kg în 1965 și 529 kg pe locuitor anul trecut.

— Spuneți-mi, poate arăta statistica ce s-ar fi întâmplat dacă, spre exemplu, în industrie se realiza un ritm mediu anual de creștere de numai 5 la sută, față de 12,9 la sută cît s-a înregistrat în întreaga perioadă 1951—1977?

— Bineînțeles. Industria ar fi fost în anul 1977 mai mare de numai 3,7 ori față de 1950, comparativ cu 26 ori cît s-a realizat. Asta înseamnă că harta noastră industrială ar fi fost lipsită de ramuri și subramuri industriale, de numeroase fabrici și uzine, nu s-ar fi putut realiza o industrie echilibrată din punct de vedere al repartizării pe teritoriu, județe și localități, n-ar fi cunoscut saltul industrial de azi. Iată de ce politica consecventă de industrializare a dus la creșteri deosebite în județele mai puțin dezvoltate. Cîteva exemple: producția globală industrială în anul 1977 față de 1938 a sporit în județul Dolj de 164 ori, în Argeș de 112 ori, în Olt de 110 ori, în Ialomița de 97 ori, în Gorj de 68 ori, în Teleorman de 62 ori, în Vaslui de 56 ori, cea a Sălajului Mare de 50 ori, a Sălajului de 48 ori.

— Să continuăm cu ritmurile. Este știut că România a înregistrat în anii construcției socialiste ritmuri înalte de creștere economică, situîndu-se printre țările cu cele mai mari creșteri din lume. Care este situația în ultimii 10—12 ani?

— S-au realizat în continuare ritmuri înalte de creștere economică, concomitent cu amplificarea eforturilor pentru modernizarea structurii economice, pentru introducerea în producție a cuceririlor științei și tehnicii contemporane, a accentuării laturilor calitative a activității economice. Iată și ritmurile medii de creștere realizate în ultimele perioade. În primul rînd, pentru perioada 1966—1977, la venitul național s-a realizat 9,5 la sută, la producția globală industrială 12,3 la sută, volumul investițiilor a sporit într-un ritm mediu anual de 11,1 la sută, iar cel al comerțului exterior de 15,0 la sută. Pentru aceiași indicatori ritmurile înregistrate în

„Dincolo de cifrele statisticilor se află înțelepciunea partidului nostru, clarviziunea conducătorului său și dorința românilor de a-și făuri o economie dezvoltată”

perioada 1971—1977 au fost următoarele: venitul național 10,8 la sută, producția globală industrială 12,7 la sută, investiții 11,0 la sută, comerț exterior 17,3 la sută. De remarcat că ritmul la venitul național este superior celui realizat la produsul social care a fost de 10,2 la sută.

— Ce înseamnă acest lucru?

— Că s-au îmbunătățit laturile calitative ale activității economico-sociale, că a sporit eficiența activității economice.

— Deci și statisticile demonstrează că ultimile două cincinale marchează o perioadă de un excepțional avînt economic al României.

— Da, desigur. Cele prezentate au fost numai cîteva exemple care oglindesc realizările obținute de poporul român în ultima perioadă. Sînt rezultatele politicii economice a partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

— Propun să ne oprim sumar la o altă ramură de bază a economiei noastre naționale, agricultura, care a cunoscut, de asemenea, profunde transformări. S-a realizat cooperativizarea, s-a dezvoltat și modernizat continuu baza tehnico-materială, s-au obținut importante sporuri de producție vegetală și animală.

— Pe scurt, despre agricultură ce vă pot spune? Iată, de exemplu, numărul tractoarelor a ajuns în anul 1977 la 138 549 față de numai 4 049 în 1938; suprafața amenajată pentru irigații a sporit de la 15,4 mii ha în 1938 la 1 853,7 mii ha în 1977; ca urmare a dublării și chiar triplării producțiilor medii la hectar la principalele culturi agricole, recolta totală de cereale a sporit de la 8,0 milioane tone obținute în medie anual în perioada 1934—1938, la 14,8 milioane tone în 1971—1975 și 19,2 milioane tone în 1976—1977. Și să nu uităm, în 1938 eram „eminamente agricole”.

— Am început acest interviu, de fapt dumneavoastră ați răspuns la prima întrebare cu un indicator reprezentativ, de mare sinteză — venitul național. Cum a evoluat venitul național pe locuitor? Cifric, în limbajul lapidar al datelor statistice, ce alte aspecte ați releva în ce privește realizările în domeniul ridicării nivelului de trai?

— Venitul național pe locuitor a fost în anul 1977 mai mare de 9,2 ori decît în anul 1950, an luat ca bază de referință la începutul discuției noastre. Pe temelia creșterii venitului național au sporit neîntreput veniturile populației, ceea ce a asigurat amplificarea sistematică a puterii de cumpărare, îmbunătățirea calitativă a consumului întregului popor. Iată cîteva date: veniturile globale ale populației au fost mai mari în 1977 față de 1950 de 6,6 ori, veniturile din retribuiri muncii personalului muncitor de 15,2 ori, veniturile din munca în cooperativele agricole de producție și din gospodăriile populației de 4,3 ori, iar veniturile obținute de populație din fondurile sociale de consum au crescut în aceeași perioadă de 18,5 ori.

— La sfîrșitul anului trecut, din inițiativa secretarului general al partidului, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a hotărît reeșalonarea graficului majorării retribuțiilor. Cum s-a încheiat această acțiune?

— După cum știți etapa I a majorării retribuțiilor din acest cincinal s-a încheiat la 1 iunie 1978, cu trei luni mai devreme față de graficul inițial. Pe baza acestei devansări oamenii muncii au obținut un plus de venituri de 2,1 miliarde lei. Distribuția medie netă a personalului muncitor care a fost în anul 1975 de 1 595 lei lunar și în anul 1977 de 1 818 lei a ajuns în anul 1978, la încheierea primei etape de majorare la 2 060 lei, iar în anul 1980, la încheierea etapei a II-a de majorare va ajunge la 2 238 lei.

— Dar creșterea veniturilor populației se află în strînsă legătură cu modificările intervenite în structura economiei noastre naționale și concomitent în structura populației. Care sînt principalele modificări în structura populației, în calitatea forței de muncă?

— În primul rînd aș dori să menționez faptul că datorită nivelului înalt al natalității și reducerii mortalității generale s-a înregistrat un spor ridicat de creștere a populației; la începutul acestui an România avea 21 757 918 locuitori. Ca urmare a îmbunătățirii condițiilor de muncă, a creșterii stării de sănătate a populației, durata medie de viață a ajuns în perioada 1975—1977 la aproape 70 de ani. O altă schimbare calitativă în structura populației este și repartizarea acesteia pe medii.

— Adică?

— În prezent peste 48 la sută din totalul populației locuiește în mediul urban față de 23,4 la sută în 1948. În ce privește populația activă, concomitent cu creșterea numerică a acesteia, au avut loc importante modificări de structură. Între acestea aș menționa sporuri înalte ale populației active din industrie, construcții și în celelalte ramuri neagricole, paralel cu scăderea populației ocupate în agricultură. La începutul acestui an numărul lucrătorilor din ramurile neagricole reprezenta 66 la sută din totalul populației active față de numai 26 la sută în 1950.

— Cînd observăm că populația din mediul urban a crescut și cînd au apărut atîtea grașe noi pe harta țării este firesc să notăm și cîte locuințe au fost date în folosință în perioada 1950—1977.

— 3,9 milioane. Iar în acest cincinal, obiectivul îl cunoașteți, desigur, peste un milion de apartamente.

— Discutînd despre modificările în structura populației active, care este creșterea numărului personalului muncitor?

— În 1977 acesta a fost de 6 740 200, de 3,2 ori mai mare decît în 1950, din aceștia peste 3 000 000 lucrează în industrie. Principalele modificări se referă la îmbunătățirea repartizării pe ramuri, la creșterea ponderii muncitorilor, la ridicarea calificării, apariția unor noi meserii și ocupații. Numai în ultimii 7 ani au absolvit învățămîntul profesional 719 134 de persoane, 132 000 de persoane au terminat învățămîntul tehnic de maiștri și de specializare postliceală, iar 218 082 au absolvit învățămîntul superior.

— Ultima întrebare. Cum se vede România în lume? Vă pun această întrebare, deoarece ritmurile de creștere menționate au schimbat locul fostei țări eminamente agricole, căreia, altădată, în multe țări ale lumii nu i se cunoștea nici măcar capitala. Este adevărat că politica noastră externă a contribuit foarte mult la mai buna cunoaștere a României în afara granițelor ei. Dar această politică este indisolubil legată de cea internă și ea n-ar fi avut argumente fără aceste ritmuri ale dezvoltării noastre economice. La urma urmei, politica noastră de pace și de dezvoltare a legăturilor economice, culturale și științifice cu celelalte țări ne-au făcut cunoscuți pe glob. Deci, care este locul României pe mapamond?

— După datele disponibile pentru anul 1976, vă pot spune că România ocupă locul 9 în Europa, după numărul populației, și 33 în lume; producția de îngrășăminte azotoase se află pe locul 8 în lume, iar la oțel, ciment și acid sulfuric printre primele 14 țări ale lumii, la fibre și fire sintetice pe locul 15. La producția agricolă ocupăm locul 4 la recolta totală de porumb, la cartofi și sfeclă de zahăr locul 10, iar la griul locul 12. În anul 1977 România a avut relații economice cu 140 de țări, volumul exportului a fost în anul 1977 de 27 ori mai mare decît în 1950.

— Așadar, dincolo de cifre...

— Dincolo de cifre, de aceste statistici, se află politica înțeleaptă a partidului, clarviziunea secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se află dorința și capacitatea mereu crescîndă a românilor de a-și făuri o industrie modernă, cheia unei economii dezvoltate, a bunăstării întregului popor.

RĂZVAN BARBULESCU

FLACARA Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interloare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, I. Nitescu - 16 17); reportaj (Nicolae Cristache - 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87); fotoreportaj (1595); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dor Birlădeanu, Cornel Cătană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă. PC Box 136-137 telex: 1 12 26 București str. 13 Decembrie nr. 3